

**MAKROGAZDASÁGI,
ÁLLAMHÁZTARTÁSI
HELYZETKÉP
2021. ELSŐ FÉLÉVÉRŐL**

ECO-VISTA KFT

2021. augusztus 30.

MAKROGAZDASÁGI, ÁLLAMHÁZTARTÁSI HELYZETKÉP 2021. I. FÉLÉVÉRŐL

T A R T A L O M

ÖSSZEFOGLALÓ	2
I. Makrogazdasági helyzetkép	11
Gazdasági kilábalás a járvány okozta visszaesésből	11
<i>A GDP termelési oldala</i>	14
Ipar	14
Mezőgazdaság	17
Építőipar	18
Lakásépítés, lakáspiac	19
Kiskereskedelem	20
Turizmus	23
<i>A GDP felhasználási oldala</i>	24
A háztartások jövedelme, fogyasztása, megtakarításai	24
Beruházások	28
Külkereskedelem	30
Foglalkoztatottság, munkanélküliség	32
II. Monetáris és fiskális helyzetkép	37
A pénzügyi folyamatok rendezése	37
Államháztartás - költségvetési hiány, államadósság	39
Infláció,	47
Pénz-és tőkepiaci helyzetkép	52
III. Társadalmi folyamatok	53
A Covid-járvány okozta változások	53
IV. A gazdasági folyamatokat befolyásoló kockázati tényezők	55
A fejlődés belső és külső korlátjai	57
V. A hazai 2021. évi előrejelzések összevetése	58
Mellékletek	
Táblázatok, grafikonok	63
Felhasznált adatbázisok, források	82
(IMF, OECD, Eurostat, KSH, MNB, PM, NFSZ, ÁKK, MÁK statisztika adatbázisai, CD mellékletben csatolva)	
Előrejelzések 2021-2022-re	83

ÖSSZEFOGLALÓ

Elhúzódó kilábalás, növekvő kockázatok

A gazdaság helyzete az elmúlt évi jelentős visszaesést követően 2021 első félévében javult, és szinte valamennyi ágazat – így a leginkább kritikus idegenforgalom - lassú feléledését tapasztalhatjuk. Az exportunkban alapvető fontosságú ipar teljesítménye újra bővül. A helyreállítás szükségszerűen növekvő forrás-felhasználása következtében a fiskális folyamataink javulását az újraindítás jelentősen nehezíti, ráadásul a választási időszakban további kiadásnövekedés lesz. Magas marad a költségvetési hiány, és a növekvő inflációt követően a megkezdett monetáris szigorítás tovább folytatódhat. A kedvezőbb egyensúlyi folyamataink helyreállítását ez évben a fogyasztói áremelkedés üteme mellett a forint esetleges tovább gyengülése is nehezíteni fogja. A foglalkoztatottság 2020 tavasza után bekövetkezett csökkenése, a munkanélküliség érezhető emelkedése és a nehézségeknek kitett családok jövedelem-szűkülése is jelentős életviteli gondokat okozhat.

A járvány alaposan megváltoztatta a korábbi terveket ...

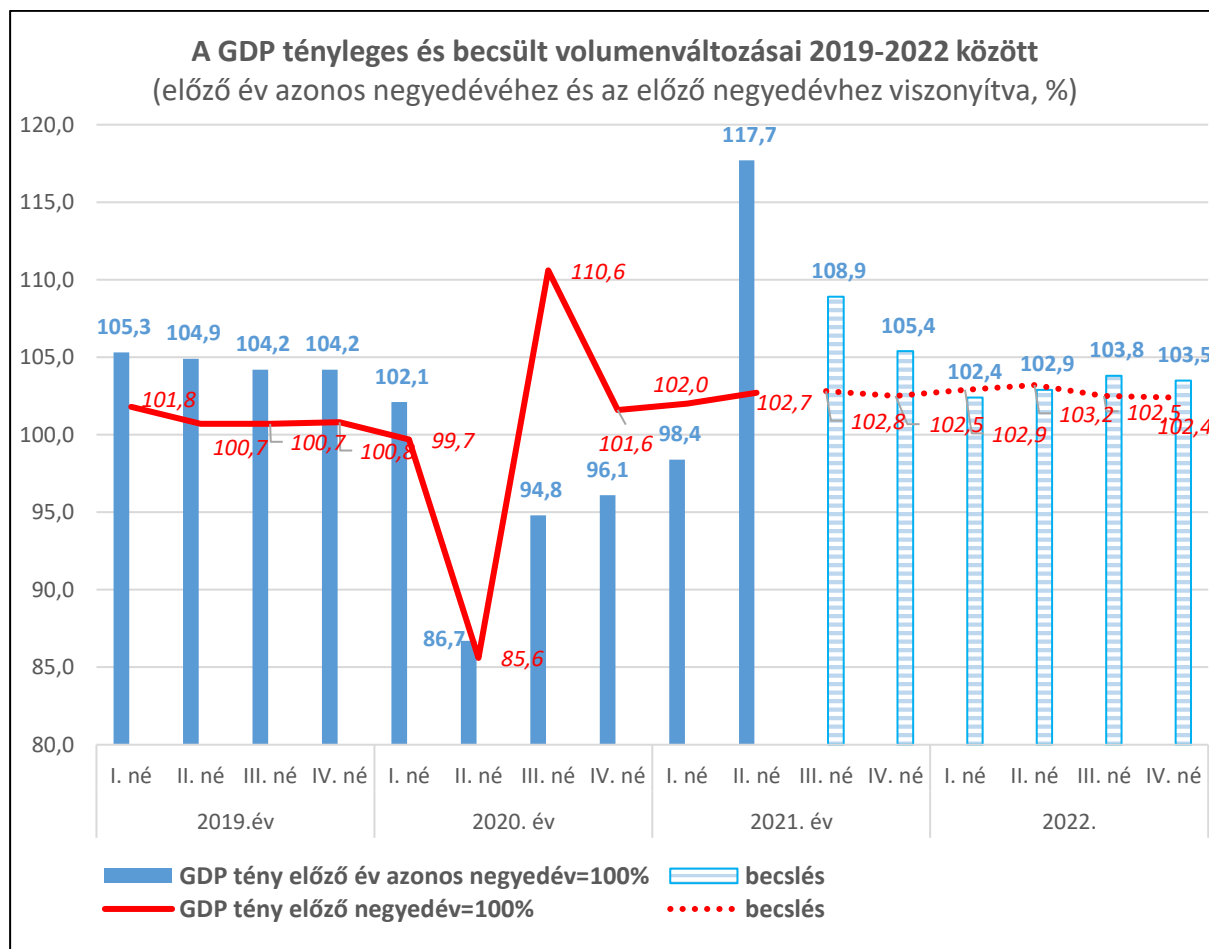
2021 első negyedében a bruttó hazai termékünk 2%-kal nőtt az előző negyedévhez, és 1,6%-kal csökkent a múlt év első negyedéhez viszonyítva. Az idei kormányzati tervek módosulnak, a korábbi 4,3%-os ez évre tervezett GDP növekedést már jóval meghaladó előrejelzésekhez igazodik a gazdaságpolitika. A 2020 évi igen alacsony bázist jelentő bruttó hazai termék bővülését most jóval magasabb – akár 5-7% közötti - ütem követheti. A nemzetközi gazdasági előrejelző szervezeteknek a gyorsabb kilábalásban bízó optimizmusát is mutatja, hogy 2021 évre 5% közelébe módosították a magyar bruttó hazai termék növekedését. Ez azonban még így is elmarad a Kormány több tervezett intézkedése alapjául szolgáló GDP bővüléstől.

2021. második negyedében¹ a GDP az előző negyedévhez viszonyítva 2,7%-kal bővült. A növekedéshez leginkább az ipar járult hozzá. A gazdaság teljesítménye a szezonálisan és

¹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/gde2106>

naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 17,7%-kal nagyobb, mint 2020 azonos negyedében volt és 2,2%-kal nagyobb volt, mint 2019. II. negyedében.

2021 I. félévében a gazdaság teljesítménye a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 7,2%-kal haladta meg az előző év első félévi szintjét. A növekedést a kormány gazdaságvédelmi intézkedései és az újraindítás lépései jelentősen segítették, amelyek hatása 2021-ben összességében 8,4 százalékpontot jelentett a gazdaság teljesítménynövekedésében.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A kormány gazdaság-helyreállítási tervének teljesüléséhez, a költségvetéssel is megtámogatott társadalompolitikai intézkedések megvalósulásához is szükséges az 5.5 százaléknál nagyobb GDP bővülés. Az év egészére a jelenlegi nyugodt, a járványkezelés biztonságát jelentő folyamatok meglétével, biztosításával egyértelmű az 5,5 százaléknál nagyobb GDP-növekedés, a tavalyi zuhanás után könnyen teljesülő cél. Ez azonban veszélybe kerülhetne, ha a járvány negyedik (vagy további) hulláma a korábbival megegyező, vagy még annál is szigorúbb, akár hosszabb lezárásokat tenne szükségessé az év hátralévő részében. A nyitottságunk, **HELYZETKÉP 2021. első félévéről**

függőségeink pedig a világgazdaságra is érzékenyen reagál, mint ahogy az alkatrészhiány hónapokra leállíthatná az autóipari termelésünket.

A beruházások volumene 2021 első negyedében 0,5%-kal emelkedett az előző negyedéhez, és 2,5%-kal az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az építési beruházások volumene 0,9%-kal csökkent az előző negyedéhez, és 1%-kal az egy évvel korábbihoz képest. A gépberuházásoké 1,5%-kal nőtt az előző negyedéhez, és 7%-kal az előző év azonos időszakához viszonyítva. A beruházási teljesítmény egynegyedét képviselő feldolgozóipari fejlesztések 10,1%-kal visszaestek, a legtöbb ágazatban a megvalósuló fejlesztések volumene számottevően csökkent.

Amíg 2020-ban a kormányzati szektor deficitje a GDP 8,1%-ára emelkedett, az idei évben feltehetően csak 7,5%-ra csökken, és még 2022-re is rendkívül magas, 5,9%-os hiányt tervez a kormány. A költségvetési folyamatok nehézségeit jelzi, hogy az államháztartásnak – a gazdasági ciklus hatásával is számoló – strukturális hiánya a 2020 évi 6%-ról ebben az évben emelkedni fog, várhatóan 6,3%-ra, és még a jövő évben is 5,5%-os hiány várható a kormány terve alapján. A megvalósuló 27%-os beruházási ráta, az ígért adókönyvitések-visszatérítések, nyugdíj kiegészítések, és támogatások pedig a költségvetésnek a tervezettnél is magasabb hiányát valószínűsítik.

A vállalkozások megsegítése alapvető fontosságú ...

2021 első félévében a vállalati gazdálkodás mutatói az egy évvel ezelőttihez viszonyítva most értelemszerűen javultak. A cégek beruházásait viszonylag nagyobb összegű, olcsó források támogatják, de a jövőbeli kereslet nagysága és struktúrája bizonytalan. Sok vállalkozás nem indítja korábban tervezett beruházását.

Az ipari termelés 2021. első félévében az előző év azonos időszakához képest 18,8%-kal nőtt. Az összes értékesítés 65%-át adó külpiaci eladások volumene 20%-kal, a hazai értékesítése 13,3%-kal emelkedett. A régiókban 9,5 és 28% között nőtt a termelés, a legnagyobb mértékűt Észak-Magyarországon volt. 2021 júniusában az ipari termelés volumene 22%-kal meghaladta az előző év júniusának szintjét. A bővüléshez leginkább a feldolgozóipar alágai járultak hozzá. Közülük is a legnagyobb mértékben a villamos berendezés gyártása, míg a legkevésbé az élelmiszer, ital és dohánytermék gyártása emelkedett. Az ipari kibocsátás az előző hónaphoz képest 0,3%-kal csökkent. A termelés volumene meghaladta a 2019. júniusi szintet.

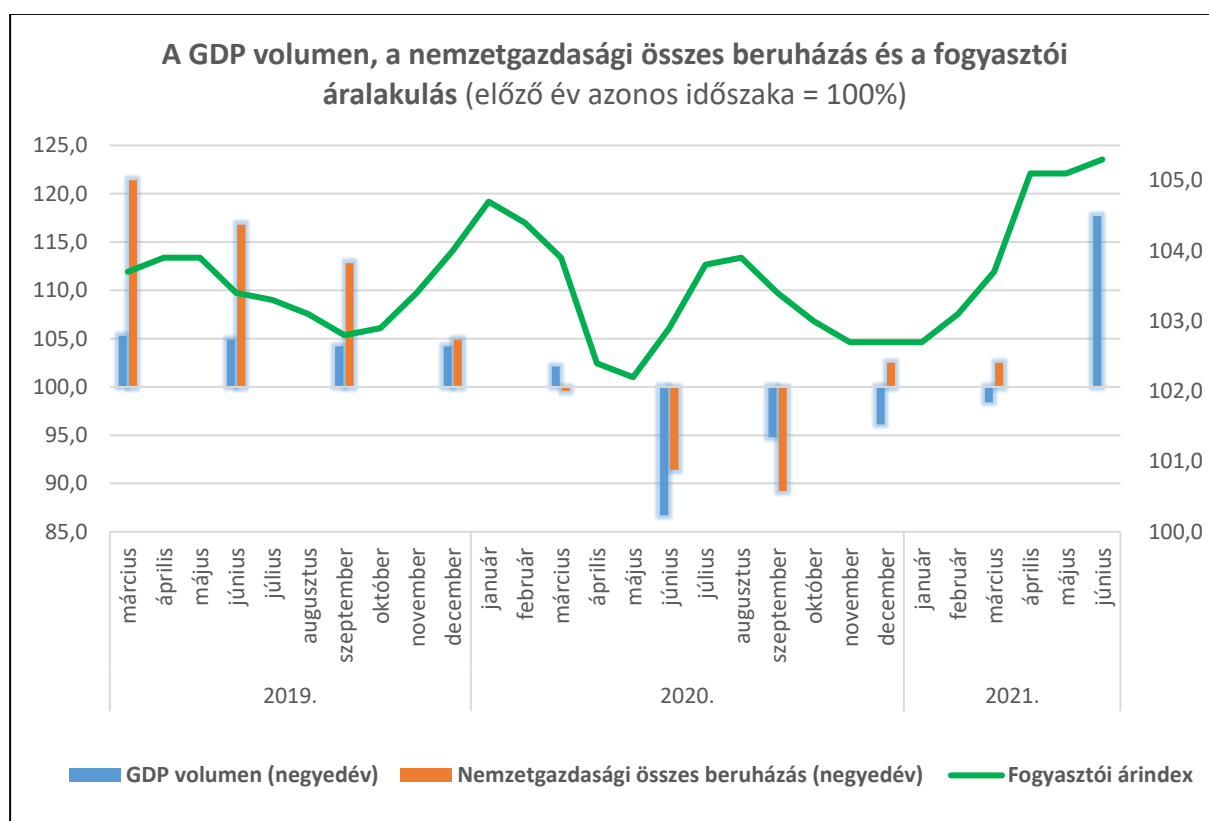
HELYZETKÉP 2021. első félévéről

Az építőipari termelés 2021 első öt hónapjában az előző évhez viszonyítva 1,3%-kal emelkedett. Májusában a termelés volumene 18,7%-kal haladta meg az előző évit. Az épületek építése 38,6%-kal volt nagyobb a 2020. májusi, alacsony bázisnál, míg az egyéb építményeké 0,8%-kal csökkent. Az építőipar termelése az áprilisi hónapnál 2,3%-kal magasabb volt.

A kereskedelmi szálláshelyeken ez év első hat hónapjában az előző év azonos időszakáénál 48%-kal kevesebb vendégéjszakát regisztráltak. A 2,8 millió éjszakából mintegy 2,1 milliót belföldi vendégek töltöttek a kereskedelmi szálláshelyeken. A szálláshelyek összes bruttó árbevétele folyó áron 48%-kal csökkent, és csupán 53 milliárd forintot tett ki.

Magas infláció és jelentős fiskális bővítés ...

A makrogazdasági pénzügyi mutatók a válságból történő kilábalást segítő intézkedések miatt - a gazdasági visszaesés okozta problémákat is figyelembe véve – nem javulnak, bizonytalanságokkal terhelt fiskális és monetáris helyzetet jeleznek.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A folyó fizetési mérlegben enyhe romlás várható, de a magyar finanszírozási képesség - az eu-transzferek következtében - pozitív maradhat. A jelentősen megemelkedett adósságráta nem romlik tovább, lassú csökkenése valószínű. A hitelminősítők 2021 elején változatlanul hagyták

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

a magyar besorolást. A vállalkozásokat segítő adókönnyítések eredményeként 2020 tavasza óta mintegy 1600 milliárd Ft maradt a vállalkozásoknál a be nem fizetett törlesztőrészekből. Ezek nagy részét a működési költségek fedezésére használták. A hiteltörlesztési moratórium várható szeptemberi feloldása után a hitel-törlesztési mutatók romlására számíthatunk, és a gyengülő hitel-felvételi képesség miatt a növekvő hitelállomány minősége is romlani fog.

A kivitel értéke ez év júniusában 3.668 milliárd forintot (10.476 millió eurót), a behozatalé 3.431 milliárd forintot (9.796 millió eurót) ért el. Az export euróban számított értéke 2%-kal, az importé 24%-kal volt nagyobb mint az előző évi. A termék-külkereskedelmi egyenleg 1,7 millió euróval javult. Májushoz képest pedig a kivitel 11%-kal, a behozatal 4,2%-kal bővült. A termék-külkereskedelmi többlet 237 milliárd forint (680 millió euró) volt. A kivitel 77%-át, a behozatal 72%-át az EU27 tagállamaival bonyolítottuk.

Az államháztartás konszolidált – önkormányzatok nélküli pénzforgalmi szemléletű - hiánya június végén az éves hiánycél 74,5%-a volt. A központi költségvetés hiánya 1.705 milliárd forint, az éves előirányzat 70,6%-a.

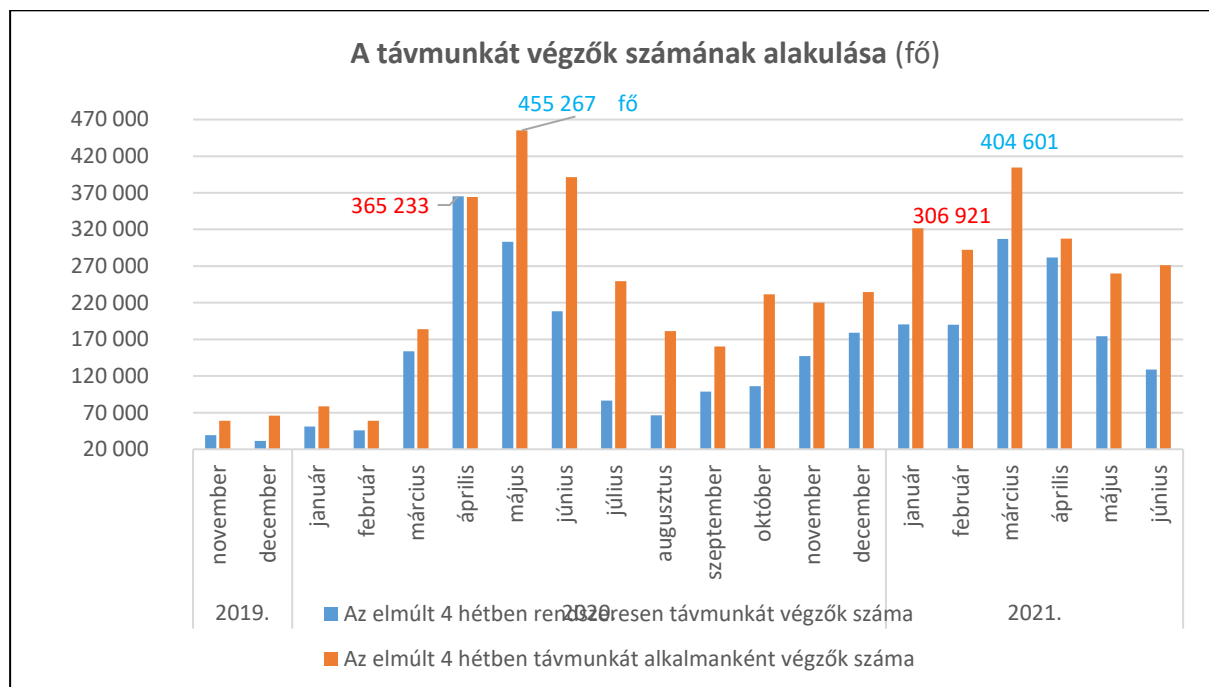
A gazdálkodó szervezetek az első hat hónapban 984 milliárd forint adót fizettek, 26,6%-kal többet, mint a múlt év azonos időszakában. A lakosság a hatodik hónap végéig 1.536 milliárd forint adót fizetett, 13,1%-kal többet, mint a múlt év azonos időszakában. Személyi jövedelemadóból 13,3%-kal, gépjárműadóból 22%-kal, illetékekből 8,5%-kal több állami bevétel keletkezett az egy évvel azelőttinél.

Az év elejétől látható volt, hogy a laza monetáris politika, a 0,6%-os alapkamat az év közepén már nem lesz fenntartható. A forint esetleges további gyengülése is a betéti tenderek során kínált kamatok emelését okozza. Az MNB el is kezdte a kamatemelési ciklust - augusztus közepén már 1,5 lett az irányadó kamatszint - és az infláció 3% körüli csökkenéséig folytatni is fogja.

Júniusban az 5,3%-os magyar infláció az Európai Unió tagországai között a legmagasabb értéket mutatta. Jelentős volt az emelkedés az élelmiszerek és élvezeti cikkek, valamint a szolgáltatások fogyasztói árában, gyorsan nő egyes alapvető élelmiszerek ára és drágultak a tartós fogyasztási cikkek, személyautók is. 2021 éves átlagában 4% feletti infláció és tovább gyengülő forint árfolyam valószínűsíthető.

Jelentős különbségek a háztartások helyzetében ...

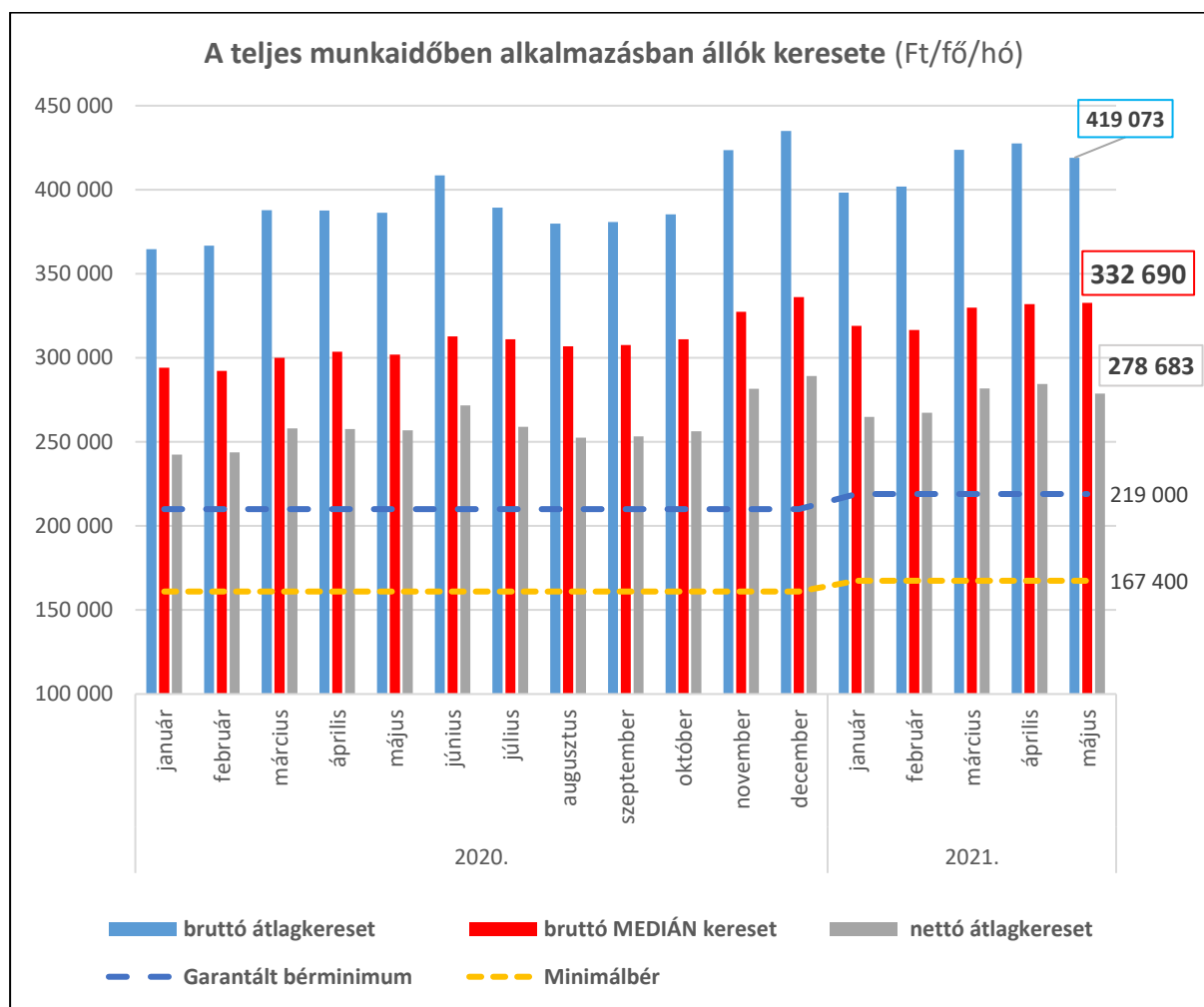
A KSH mintavételes lakossági felmérése szerint a 2021. júliusában a 15–74 éves foglalkoztatottak átlagos havi létszáma 4 millió 704 ezer fő volt. A május–júliusi időszakban a létszám 4 millió 647 ezer fő volt, ami 62 ezerrel több, mint az előző év azonos időszakában. A közfoglalkoztatottak átlagos száma a pandémia harmadik hulláma alatt 87 ezer fő, 2,3%-kal több volt az egy évvel azelőttinél.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

2021. május–júliusban az egy évvel korábbihoz képest a 15–74 éves munkanélküliek száma 27 ezer fővel, míg a munkanélküliségi ráta 0,6 százalékponttal csökkent. A férfiak körében a munkanélküliek száma 103 ezer fő volt, a munkanélküliségi rátájuk 4,0%-ra mérséklődött, míg a nők esetében a munkanélküliek száma 94 ezer főre, a munkanélküliségi ráta 4,2%-ra csökkent. Az összes munkanélküli több mint egyötöde fiatalok, számuk 46 ezer főre, munkanélküliségi rátájuk 14,7%-ra mérséklődött. A 25–54 éves korosztály munkanélküliségi rátája 3,4%-ra, az 55–74 éveseké 2,9%-ra csökkent. A munkakeresés átlagos időtartama 8,7 hónap volt, a munkanélküliek 33,8%-a legalább egy éve keresett állás. A nyilvántartott álláskeresők létszáma azonban 262 ezer főre csökkent.

A nemzetgazdaságban a teljes munkaidőben foglalkoztatottak bruttó átlagkeresete 2021. májusában átlagosan 419.073 forint volt, 9,4%-kal több mint egy évvel azelőtt. A 332.690 forintos bruttó medián kereset 8,7%-kal meghaladja ugyan az egy évvel korábbit, de ez a medián kereset 21,3%-kal kisebb az átlagkeresetnél.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A fogyasztás bővülése elmarad majd a korábbi évekéétől. Kérdéses a további dinamikus béremelkedés lehetősége. A járványhelyzet megszűnésével még ez évben várható az adott kedvezmények-könnyítések visszarendezése. A családvédelmi programmal megalapozott korábbi magas fogyasztói bizalom az egyre jobban beszűkülő költségvetési források miatt csökkenni fog.

Már az eddigi növekedést is lassították a növekvő lakásépítési-, karbantartási költségek, a lakásbérlet magas szintje és a meglóduló inflációs folyamat. 2020 tavaszától a hitelezési moratórium a lakossági hitelek 54%-át érintette és bár ezek kétharmada kikerült ez év **HELYZETKÉP 2021. első félévéről**

januárjától a kedvezmény alól, de a moratóriumban maradt háztartások számára a végleges megszűnés elhúzódó gondokat jelent majd. Az alapkamat várható emelése pedig szűkíti majd a hitelezési expanziót.

A családok 2021 elején 470 ezer forintot jelöltek meg a számukra biztonságot jelentő tartalékként. A 2020. májusi adathoz képest ez 100 ezer forinttal több. Legnagyobb összeg a 40-59 éves korosztály szerint szükséges mintegy kb. 500 ezer forint, míg a legkevesebb a 60 év feletti munkavállalók által becsült 277 ezer forint. A 2020. májusi 48%-kal szemben most a családoknak 44,8%-a rendelkezik ezzel az összeggel, a fővárosban pedig a válaszadóknak csak 41%-a. Érezhető a bizonytalanság a pénzforgalmat vizsgálva is. Nagymértékben emelkedik a készpénztartás. Folyamatosan nő a készpénzállomány, májusban például már 7.443 milliárd Ft-ra, egy hónap alatt 51 milliárddal.

Kockázatokkal terhelt, de biztos kilábalás feltételezhető ...

A 2021 és főleg a 2022 évi prognózisunk mind ezekért akár pesszimistának is tekinthető. Az ábrában jelzett növekedésünk tehát a folyamatos járvány-veszélyeztetettség mellett a potenciális lehetőségeinknél jóval gyengébb teljesítményekkel számol az elkövetkező hat negyedévben, 2022 végéig.

A corona-vírus járvány miatti korlátozások következményei a gazdasági szervezetek és a háztartások szerint is súlyosak, és még hosszabb távon negatív marad a hatásuk. A gazdasági visszaesés leküzdését, az újbóli általános és egyértelmű növekedést több tényező is nehezíti. A versenyképesség hiányát nem javító folyamatok kezdődnek. Erre utal az, hogy a vállalati szféra szerint sem jó irányú a költségvetés által gerjesztett magas beruházási ráta, a korábban elhatározott beruházások folytatásának, vagy pl. a haderőfejlesztési programnak a jelentős kiadásai. A következő években feltehetően jelentős gondot okoz majd a rendkívül magas államháztartási hiány és megnövekedett államadósság kényszerű csökkentése.

Érzékeny problémát jelent a fiskális és monetáris politika összehangolása. Kockázati tényező a magas szinten beragadó infláció, és a nem kevés társadalmi feszültség, pl. a foglalkoztatásban, a jövedelmek alakulásában.

Makrogazdasági előrejelzés

(előző év = 100%)

	2019.	2020.	2021.*	2022.*
	tény		prognózis	
GDP volumen alakulás	104,9	94,9	105,6	103,5
Mezőgazdasági termelés	100,4	93,3	104,2	104,8
Ipari termelés	104,1	94,5	108,0	103,8
Építőipari termelés	113	90,9	107	111
Kiskereskedelmi forgalom	110,8	99,8	103,2	104
Idegenforgalom	106,5	67,8	101,2	110,5
Információ, kommunikáció	108,8	106,2	107,2	108,2
Háztartások fogyasztása	104,2	97,4	103,8	104,8
Állóeszköz-felhalmozás	112,2	92,7	106,8	109
Folyó fizetési és tőkemérleg egyenlege (a GDP%-ában)	1,4	0,7	-0,2	0,8
Külkereskedelmi behozatal (import)	107,2	96,1	108,5	106,5
Külkereskedelmi kivitel (export)	105,8	93,3	109,5	105,5
Bruttó átlagkereset	111	109,7	107,8	108,5
Munkanélküliségi ráta	3,3	4,3	4,0	3,8
Fogyasztó árszínvonal alakulása	103,4	103,3	104,3	103,9
Költségvetési hiány (a GDP%-ában)	-2,1	-8,1	-7,8	-5,5
Államadósság (a GDP%-ában)	65,5	80,4	80,0	77,1
Forint/euró árfolyam, Ft	325,4	351	355-360	350-355

forrás: KSH, */saját becslés 2021 augusztus

I. MAKROGAZDASÁGI HELYZETKÉP

Gazdasági növekedés

A társadalmakat már két éve sújtó koronavírus járvány a teljes globális gazdaságot érintette. Lassult a világkereskedelem, megrendült a munkaerőpiac, és ezek következtében csökkent a lakossági fogyasztás és a felhalmozás. Szerencsére az intézkedések eredményeként a múlt évben kialakult gazdasági recesszió már enyhül, a fejlett országokban csökken a járvány és élénkül a gazdaság. Ez évben egyre több országban nő a teljesítmény, emelkedik a foglalkoztatottság és bővül a kereskedelmi forgalom is. A kedvezőtlen hatások leküzdésére hozott intézkedések alapvetően gazdaságélénkítő fiskális politikai lépések, amelyek egyértelműen az államháztartási hiány növekedését okozzák. Ennek és az ehhez járuló laza monetáris politikának érzékelhető inflációs hatása van. Mind ezek a folyamatok hazánkat is erőteljesen érintették és érintik.

Gazdasági kilábalás a járvány okozta visszaesésből

2021 második negyedévben a magyar GDP - a nyers adatok szerint 17,9, - a szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint 17,7 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához képest. Az előző negyedévhez pedig szezonálisan és naptárhatással kiigazított és kiegyensúlyozott adatok szerint a gazdaság teljesítménye 2,7 százalékkal nőtt. Ezzel a növekedéssel a tavalyi visszaesést nagyrészt le is dolgozta a gazdaság.

A növekedést jelentősen segítették a kormány gazdaságvédelmi intézkedései és az újraindítás lépései, amelyek 2021-ben összességében 8,4 százalékponttal segítették a gazdaság teljesítményét, mérsékeltek a válság hatásait.

2021 I. félévében a gazdaság teljesítménye 7,6 százalékkal - a szezonálisan és naptárhatással kiigazítva és kiegyensúlyozva - 7,2 százalékkal haladta meg az előző év azonos félévi szintet.

A féléves eredmény alapján ennél jó eséllyel akár 1 százalékponttal magasabb is lehet a gazdasági bővülés mértéke. Egy 6,5 százalékos növekedéssel a magyar gazdaság teljesítménye a negyedéves GDP számítás havi becslésével 2020 első két hónapjának szintjét is túlszárnyalná, ledolgozná a koronavírus-járvány miatti gazdasági visszaesést.

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

A 2021 I. félévi nagy növekedés okai között a legfőbb a bázishatás. 2020-ban a harmadik negyedévben jelentősen megugrott a növekedés, 9,7 százalékkal nőtt a GDP az előző három hónaphoz képest. Amennyiben pedig a bővülést 2019 azonos időszakához viszonyítanánk, abban az esetben 2,2 százalékos lenne a GDP-növekedés, ami lassabb mint a megelőző években. 2020 második negyedévben negatív lett a „rekord”, a 13,3 százalékos visszaesés a korábbi legrosszabbnál - a 2009. második negyedévi 7,7 százaléknál – is rosszabb volt).

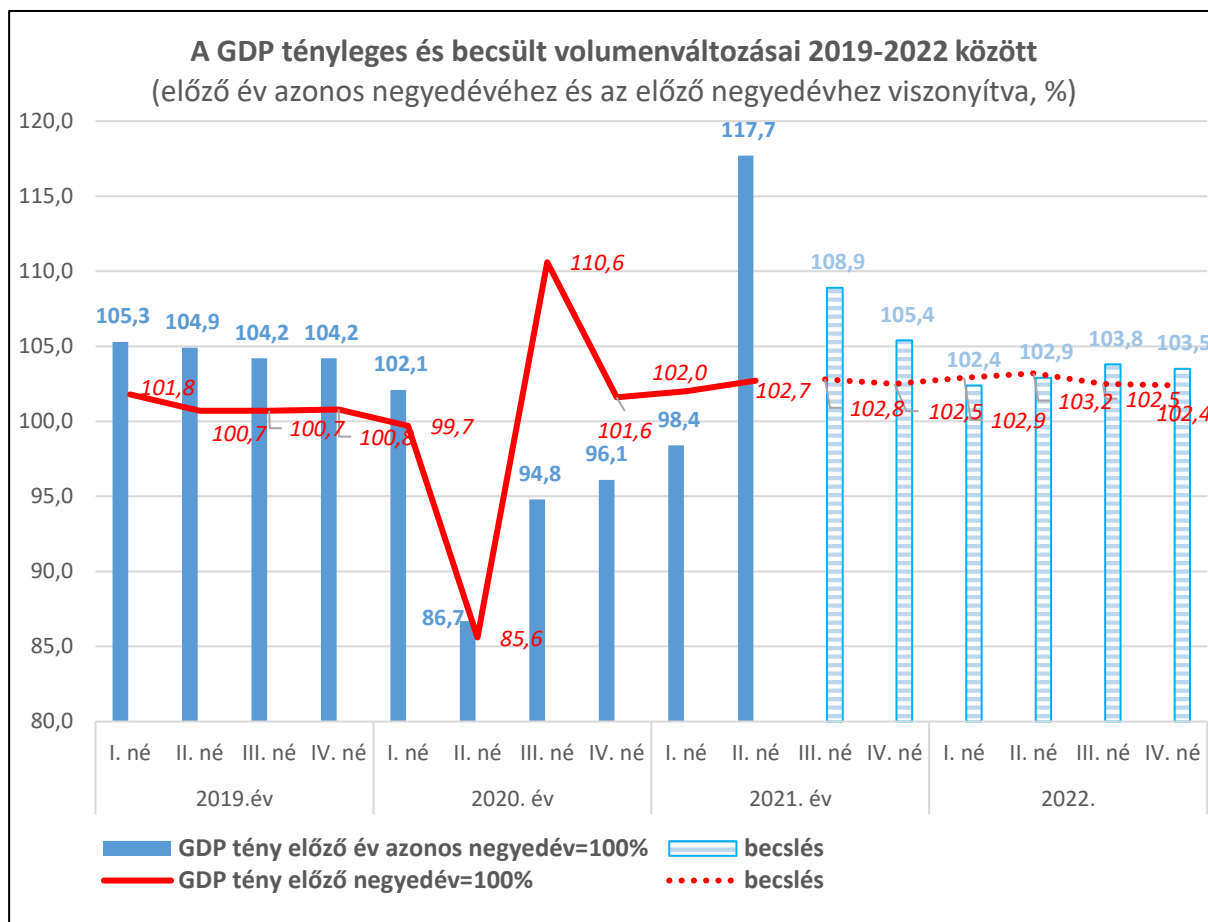
2021 első félévében az előző évihez hasonló szigorú korlátozások már nem voltak, bár a turizmus, a vendéglátás és a szórakoztatóipar még szenvedte a veszélyhelyzeti bezárásokat. A magyar gazdaság viszonylag gyorsan épül fel a válságból, és ennek részben oka az is, hogy a termelőüzemekben a járvány első hullámában, a lezárások alatt átalakíthatták a munkakörnyezetet. Ez az is lehetővé tette, hogy a munkába járókra gyakorlatilag nem vonatkozott kijárási tilalom, így a második hullámban már csak kisebb volt a termelés visszaesése az iparban. A járvány harmadik hullámát pedig gyakorlatilag könnyen vészelték át, szinte meg sem érezték a vállalkozások.

Az első félévi növekedés biztató, de sok a bizonytalanság. A megkezdődött növekedés még nagyon törékeny.

Az első félévi európai makrogazdasági adatok jelzik a fokozatos megújulást, talpra állást. Az adatok szerint a járvány miatti termelési zavarok és korlátozások nyomán elszenvedett 2020 tavaszi-nyári visszaesést a gazdaságok nagyrészt ledolgozták. Az EU átlagában 14 százalékos 2021 II. negyedévi GDP mutató - 19,8 százalékos spanyol, 18,7 százalékos francia, 17,7 százalékos magyar növekedési indexek - sosem regisztrált érték.

Kérdéses azonban, hogy 2021-ben a magyar gazdaság az egy évvel korábbi 5,5 százalékos zuhanás után egy erős növekedéssel újra növekedési pályára áll-e. Az elmúlt hónapokban nem csak a kormány, az MNB vár kiugró növekedést, de 6 százalékos vagy azt meghaladó bővülést prognosztizál az OECD vagy éppen az IMF is. Ez utóbbi jelentősen, 4,3 százalékról 6,2 százalékra javította a magyar gazdaság növekedésére vonatkozó előrejelzését. Az utolsó fejezetben bemutatjuk az erre vonatkozó véleményeket.

A magyar gazdaság 2021-ben biztosan növekedni fog, de bizonytalan lehet, hogy milyen mértékben.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A kormány gazdaság-helyreállítási tervének teljesüléséhez, a költségvetéssel is megtámogatott társadalompolitikai intézkedések megvalósulásához is szükséges az 5.5 százaléknál nagyobb GDP bővülés. Az év egészére a jelenlegi nyugodt, a járványkezelés biztonságát jelentő folyamatok meglétével, biztosításával egyértelmű az 5,5 százaléknál nagyobb GDP-növekedés, a tavalyi zuhanás után könnyen teljesülő cél. Ez azonban veszélybe kerülhetne, ha a járvány negyedik (vagy további) hulláma a korábbival megegyező, vagy még annál is szigorúbb, akár hosszabb lezárásokat tenne szükségessé az év hátralévő részében. A nyitottságunk, függőségeink pedig a világgazdaságra is érzékenyen reagál, mint ahogy az alkatrészhány hónapokra leállíthatná az autóipari termelésünket.

A világgazdaság folyamatai érezhetően megváltoztak a járvány időszakában. Feltételezhetően hazánkra is hatással lesznek a vezető gazdasági hatalmak átalakuló gazdasági kapcsolata, eddig megszokott beruházási folyamatainak alakítása. Példaként említhető, hogy bár kevesebb kínai tőke beruházás történt időarányosan 2021 eltelt 7 hónapjában - 4%-kal csökkent ugyanis Kína

pénzügyi ágazaton kívüli külföldi tőkekihelyezése az idei első hét hónapban – ugyanakkor az információs-technológiai ágazatba kihelyezett kínai tőke jelentősen, 32,9 százalékkal nőtt.

A GDP TERMELÉSI OLDALA

Az euróövezet gazdasági teljesítménye nőtt a második negyedévben. Az Eurostat második becslésében az euróövezet 19 tagállamában az előző negyedévhez képest, szezonális kiigazítással számolva 2 százalékkal, éves összehasonlításban pedig 13,6 százalékkal nőtt a GDP. Az idei első negyedévben még 0,3 százalékos negyedéves és 1,3 százalékos éves szintű csökkenést közöltek.

A Európai Unióban a GDP a második negyedévben 1,9 százalékkal, éves szinten pedig 13,2 százalékkal nőtt. Az előző negyedévhez mért legnagyobb mértékű 4,9 százalékos növekedés Portugáliában volt, majd Ausztriában (4,3 százalék) és Lettországon (3,7 százalék). A legkisebb 0,2 százalékos volt a növekedést Cipruson és 0,4 százalékos Litvániában és Bulgáriában.

Az előző év második negyedévéhez mérten a legjelentősebb 19,8 százalékos bővülés Spanyolországban volt. Franciaországban 18,7 százalékos és Magyarországon 17,7 százalékos ért a GDP növekedés. A legkisebb 7,4 százalékos növekedés Finnországban és Csehországban volt (7,8 százalék). Európa vezető gazdaságában, Németországban a hazai össztermék az első negyedévhez képest 1,5 százalékkal bővült, a növekedés mértéke az előző évhez képest 9,2 százalékos volt.

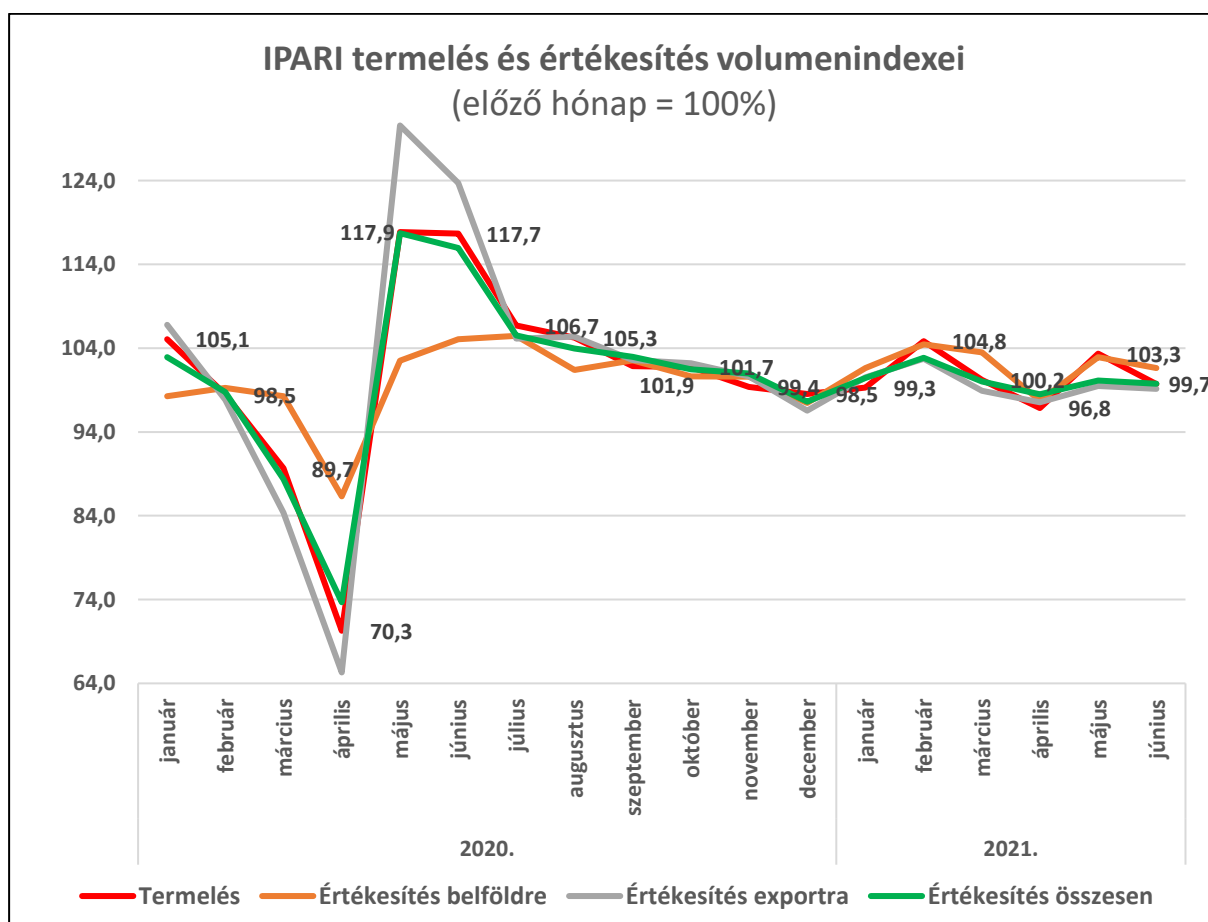
Ipar

Hazánkban az ipari termelés havonkénti ingadozással 2017 óta magas dinamikával nőtt 2019 végéig. A járvány 2020 márciusában megváltoztatta az ipari termelő üzemek kibocsátás volumenét és szerkezetét. Mivel a GDP növekedés jelentős bázisa most az ipar, ezért érdemes részletesebben is megnézni egyes ágazatainak termelési teljesítményét.²

² <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ipa2106>

A pandémia okozta intézkedések, gyártási folyamatok leállása miatt, jelentős csökkenést, majd nagymértékű növekedést tapasztalunk. Áprilisban 58,8, májusban 39,1, júniusban 22 százalékos növekedést mértek 2020 azonos hónapjához képest. Bár 2021-ben hónapok óta gyakorlatilag stagnál az ipar teljesítménye, májusról júniusra még vissza is esett, de 2020 tavasszal és a nyár elején olyan nagy visszaesés volt a termelésben, hogy már ez a mostani is jelentős növekedést jelent. Az autógyártásban hónapok óta változatlanul súlyos gondokat okoz az alapanyag hiány és középtávon is fennmaradhat ez a helyzet. 2021 második negyedévében is volt leállás a Mercedes és az Audi gyárában is.

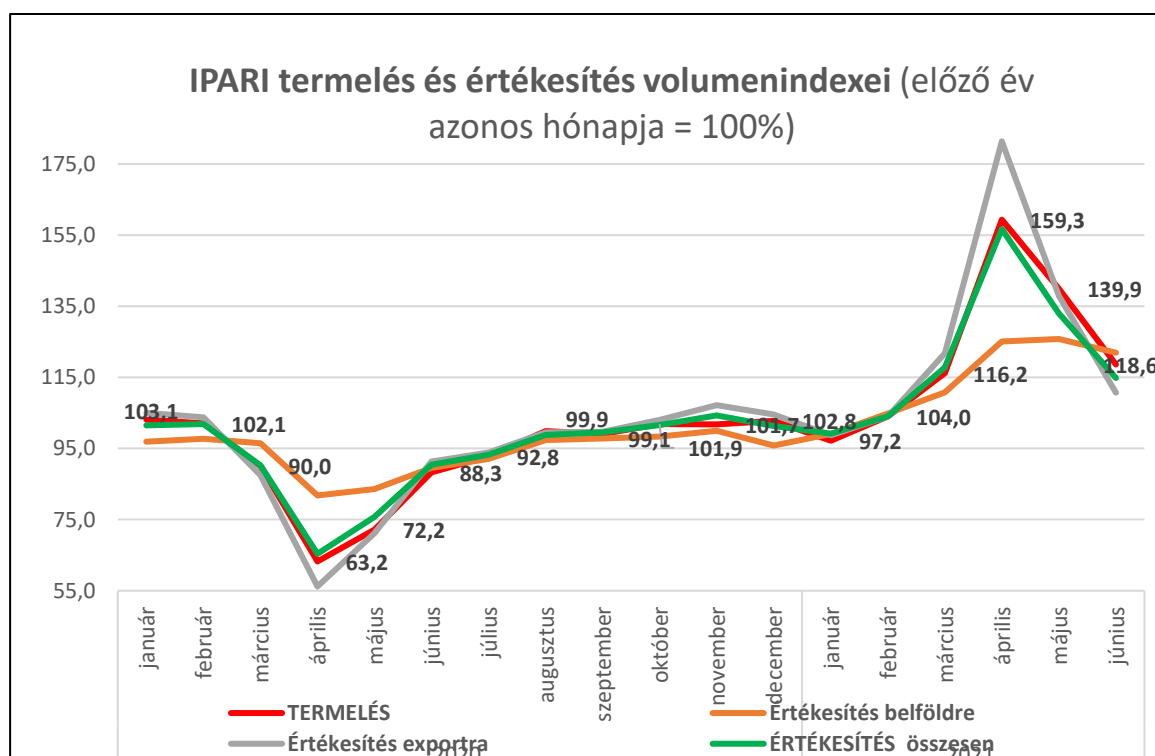
Az ipari termelés 2021 májusában 3,4 százalékkal nőtt az előző hónaphoz, és 40,2 százalékkal 2020 év azonos időszakához képest. 2021 első öt hónapjában a termelés 18,1 százalékkal nőtt. A feldolgozóipari kibocsátás 18,8 százalékkal, az energetikai iparé 8 százalékkal emelkedett az egy évvel ezelőttihez.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Januártól a feldolgozóipar egyharmadát adó járműgyártás termelése 27,6 százalékkal, a második legnagyobb súlyú alágat jelentő számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártásé 17,2 százalékkal, a harmadik helyen álló élelmiszeripar kibocsátása 4 százalékkal nőtt. A villamos berendezés gyártásának termelési volumene 50,4 százalékkal, a kőolaj-feldolgozásé 23,1 százalékkal, a vegyiparé 19,8 százalékkal, a gumi- és műanyagiparé 17,4 százalékkal, a kohászaté 13,4 százalékkal, a papír- és nyomdaiparé 12,4 százalékkal, a gépgyártásé 9,5 százalékkal, az ipari berendezések üzembe helyezéséé és javításáé 8,1 százalékkal, a bőr- és ruházati iparé 4,8 százalékkal, a gyógyszergyártásé 2,1 százalékkal bővült.

Az ipari export májusban 0,5 százalékkal volt alacsonyabb az előző hónapnál, és a rendkívül alacsony bázishoz képest 38,2 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az első öt hónapban a kivitel volumene 21,5 százalékkal emelkedett. A villamos berendezés gyártás exportja már 64,1 százalékkal, a járműgyártásé 25,8 százalékkal, a gumi- és műanyagiparé 25,4 százalékkal, a számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártásé 19,4 százalékkal, a vegyiparé 18 százalékkal, a papír- és nyomdaiparé 14,5 százalékkal, az ipari berendezések üzembe helyezéséé és javításáé 11,6 százalékkal, a gépgyártásé 8,8 százalékkal, a kohászaté 8,5 százalékkal, a bőr- és textiliparé 7,8 százalékkal, az élelmiszeriparé 3,6 százalékkal, a gyógyszeriparé 1,7 százalékkal nőtt. A feldolgozóipar kivitele – nyers adatok szerint – 20,9 százalékkal, az energetikai iparé 34,2 százalékkal haladta meg a 2020 évi teljesítményeket.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az ipar belföldi értékesítése májusban 3 százalékkal nőtt az előző hónaphoz, és az igencsak alacsony bázishoz képest 25,6 százalékkal bővült 2020-hoz képest. Az első öt hónapban 11 százalékkal nőtt a belföldi értékesítés. A számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártás belföldi értékesítése 34,3 százalékkal, a járműgyártásé 27,2 százalékkal, a villamos berendezés gyártásé 17,7 százalékkal, a kohászaté 17,4 százalékkal, a papír- és nyomdaiparé 12,1 százalékkal, a gépiparé 9,5 százalékkal, a vegyiparé 9,4 százalékkal, a kőolaj-feldolgozásé szintén 9,4 százalékkal, a gumi- és műanyagiparé 8,1 százalékkal, a gyógyszeriparé 5,7 százalékkal, az ipari berendezések üzembe helyezéséé és javításáé 4 százalékkal, az élelmiszeriparé 3,2 százalékkal emelkedett, míg a bőr- és textiliparé 7,1 százalékkal visszaesett. A feldolgozóipar belföldi értékesítése 10,5 százalékkal, az energetikai iparé 11,2 százalékkal nőtt.

A jelentősebb súlyú feldolgozóipari ágazatok új rendeléseinek volumene májusban több mint másfélszeresére (53,4 százalékkal) nőtt, míg az új exportrendeléseké hasonlóan, 56 százalékkal haladta meg 2020 májusi számokat. A teljes rendelésállomány az ötödik hónap végén 11,7 százalékkal magasabb értéket mutatott az egy évvel azelőttinél. Az exportrendelések volumene május utolsó napján 12,5 százalékkal volt magasabb az egy évvel korábbinál; ezen belül a kohászaté 27,4 százalékkal, a számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártásé 19,1 százalékkal, a járműgyártásé 15 százalékkal, a gyógyszergyártásé 11,2 százalékkal, a gépgyártásé 8,6 százalékkal, a villamos berendezés gyártásé 2,5 százalékkal emelkedett, míg a vegyiparé 21,4 százalékkal, a papírgyártásé 28,1 százalékkal visszaesett. A belföldi rendelések volumene pedig 1,2 százalékkal haladta meg a 2020-ast. Az első öt hónap átlagában minden régióban nőtt az ipari kibocsátás, legnagyobb (27,9 százalékos) mértékben Észak-Magyarországon, míg a legkisebb (7,6 százalékos) mértékben Dél-Dunántúlon.

Mezőgazdaság

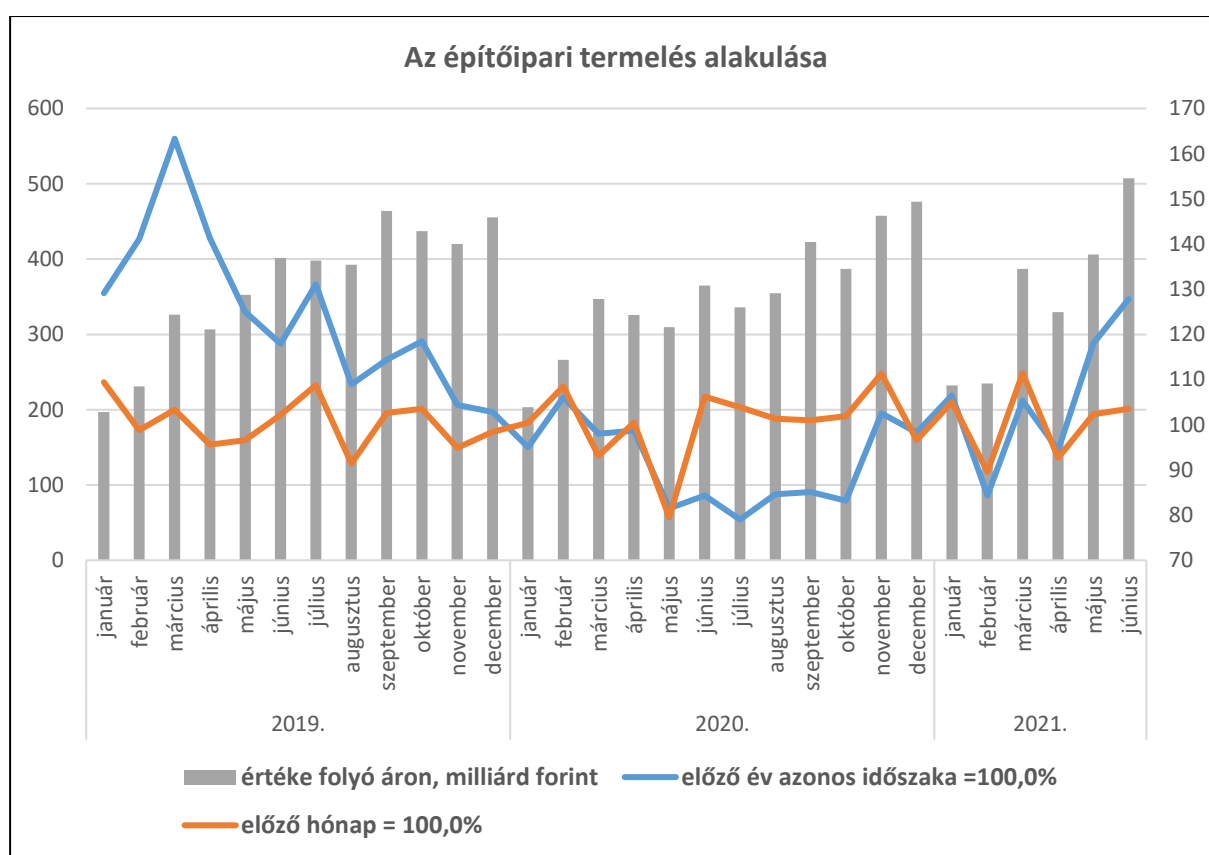
2021 első öt hónapjában a mezőgazdasági termékek felvásárlásának volumene 1,2 százalékkal emelkedett a 2020 évihez képest. A növényi és kertészeti termékek értékesítése 5,7 százalékkal, ezen belül a kukoricáé 6,9 százalékkal, míg a búzáé 12 százalékkal esett vissza. Az ipari növények értékesítése 24,5 százalékkal emelkedett, de a gyümölcsöké 10,3 százalékkal, a zöldségféléké 10,2 százalékkal mérséklődött. Az élőállatok és állati termékek felvásárlása 4,5 és a vágóállatok értékesítése egyaránt 4,5-4,5 százalékkal nőtt, ezen belül a vágósertésé 5 százalékkal, a vágómarháé 13,2 százalékkal, a vágóbaromfié 4 százalékkal emelkedett. Az állati

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

termékek felvásárlása hasonló mértékkel, 4,5 százalékkal emelkedett, ezen belül a tojásé 2,1 százalékkal magasabb mint 2020-ban volt.³

Építőipar

Az építőiparban 2021 áprilisában még 7,2 százalékos visszaesés történt, májusban már 18,7, és júniusban 27,8 százalékos bővülés következett be 2020 azonos hónapjaihoz mérve. Ebben az ágazatban lassabban jelentkeztek a válság kedvezőtlen hatásai, ezért most a növekedés is késleltetve történik.⁴

Forrás: KSH, saját szerkesztés

³ https://www.ksh.hu/stadat_files/mez/hu/mez0111.html

⁴ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/epi2106>

Az építőipari termelés folyamatosan bővült 2017-től, kisebb ingadozásokkal ugyan, de jelentős, időnként kiemelkedő ütemben egészen 2019 novemberéig, majd mérsékeltebb dinamikával a növekedés már a vírus-válság ágazatot érintő hatását megelőzően. 2021 májusában az építőipari termelés volumene 2,3 százalékkal emelkedett az előző hónaphoz, és 18,7 százalékkal az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az első öt hónapban 1,3 százalékkal nőtt az építőipar kibocsátása, ezen belül az épületek építéséé 6,6 százalékkal bővült, az egyéb építményeké viszont 6,3 százalékkal csökkent.

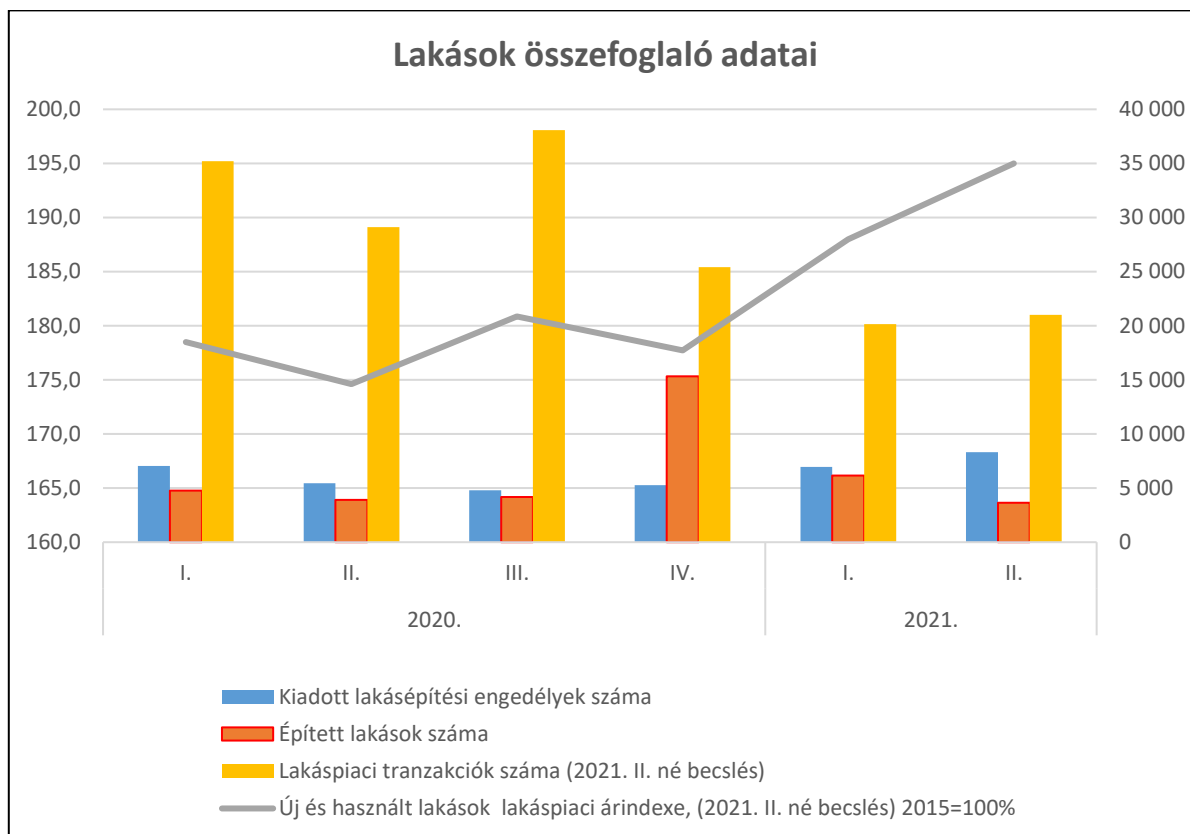
2020 májusban az építőipari vállalkozások új szerződéseinek volumene 11,8 százalékkal, ezen belül az épületekre irányulók 29,2 százalékkal nőttek, az egyéb építményekre szóló szerződéseké 3,2 százalékkal csökkentek 2020-hoz képest. Az építőipar teljes szerződésállománya május végén 11,3 százalékkal volt nagyobb 2020 évinél, az épületeké 21,9 százalékkal, az egyéb építményeké 4,9 százalékkal.

Lakásépítés, lakáspiac

A lakásépítési tevékenység 2017-től komoly mértékű növekedést mutat, amely lényegében folyamatosan tart. 2021 első fél évben 9.800 új lakás épült, 12,8 százalékkal több, mint egy évvel korábban. Budapesten az átlagnál csaknem háromszor többet, míg a megyei jogú városokban 30 százalékkal, a többi városban 19 százalékkal, a községekben 26 százalékkal kevesebb új lakást vettek használatba.⁵

2021 első fél évében kiadott építési engedélyek száma 25%-kal nőtt, ez 15.300 kiadott építési engedélyt jelent és ez 22 százalékkal több az egy évvel korábbinál. A fővárosban 42 százalékkal kevesebb építési engedélyt adtak ki, míg a megyei jogú városokban 71 százalékkal, a többi városban 49 százalékkal, a községekben 77 százalékkal több lakás építését kezdhették el, mint 2020-ban. Az új lakások 33 százaléka családi házban, 64 százaléka többszintes, többlakásos épületben épül. A családi házakban újonnan épített lakások aránya 16 százalékponttal csökkent, a többlakásos épületekben létesítetteké 21 százalékponttal nőtt a 2020-hoz képest. A használatba vett lakások átlagos alapterülete 83 m², ez pedig 13,5 m²-rel kisebb az előző év azonos időszakában megépülteknél.

⁵ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/lak2106>

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Jelentős változás, hogy az ország legtöbb régiójában már a járvány előtti szint fölé emelkedtek a lakbérek. 2021- nyarán tovább nőttek a lakbérek⁶. Júliusban országosan 2,7%-kal, Budapesten 2,4%-kal drágultak a kiadó lakások júniushoz viszonyítva. A legnagyobb áremelkedés (3,7%) a fővárosban, a pesti belső kerületekben következett be. A 2020. januári csúcsnál azonban Budapesten még átlagosan 9,2%-kal alacsonyabb áron kínálják a bérelhető lakásokat.

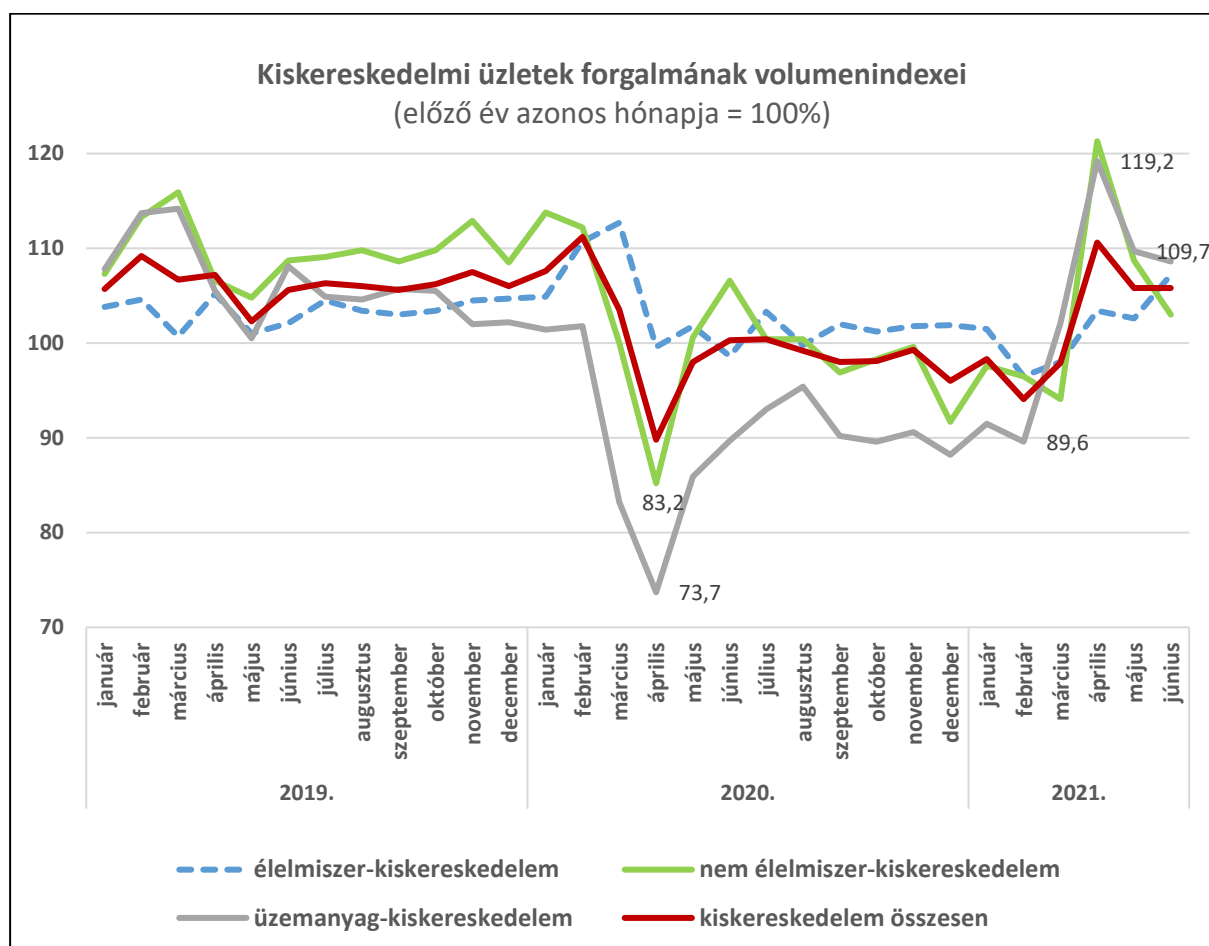
Kiskereskedelem

A kiskereskedelmi forgalom⁷ az egész járvány-időszakban az egyik legérzékenyebb területe volt a korlátozásoknak. Ezért is fontos, hogyan is változik a szektor teljesítménye. 2021 áprilisában 10,6%-kal, májusban és júniusban 5,8-5,8%-kal nőtt. A növekedést alapvetően a nem élelmiszerrel foglalkozó boltok eladási forgalma növelte azzal, hogy 2020 áprilisában és

⁶ https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/lakberindex_szamitas/2107/index.html

⁷ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/list/kie>

májusában a jelentős korlátozások miatt szinte senki nem vásárolt mást ezekben az üzletekben, mint gyógyszereket és egyes műszaki cikkeket. Most ezért is nagy a növekedés az alacsony bázishoz viszonyítva. Az üzemanyag eladások szintén - a drágulás ellenére - a home office és kényszerű lakásban tartózkodás időszakának befejeztével jelentősen megnövekedtek. (a három hónapban 19,2%, 9,7% és 8,6%).

Forrás: KSH, saját szerkesztés

2020-ban az élelmiszer-kereskedelem április és május 3,3 és 2,6 százalékos havi forgalma után jelentősebb növekedés történt, júniusban 7,2 százalékos volt a bővülés. Ez talán a futbal-európa bajnokság külföldi vendégeinek fogyasztásával magyarázható. A forgalomból nem igazán látszik, mennyien fogták vissza az élelmiszer vásárlásán kívül a kiadásait egy elhúzódó válságtól tartva. Pedig hosszú távon azonban lényeges hatása lesz annak, hogy a kormány 2020-ban a járvány két hulláma között a lakossági fogyasztás felpörgetésével próbálta élénkíteni a gazdaságot. Most lehet akár hasonló is a kormány elképzelése, de az év elején viszont azt tapasztalhattuk, hogy a lakosság jelentős része még nem mer költekezni. A kereskedelmi

forgalom további jelentősbefolyásoló tényezője, a hónapok óta tartó 5% feletti folyamatos fogyasztói áremelkedés.

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumenindexei						
(naptárhatástól tisztított, az előző év azonos időszaka=100,0)						
		élelmiszer- kiskeresked elem	nem élelmiszer- kiskereskede lem	üzemanyag- kiskereskedel em	kiskeresked elem összesen	Kiskereskedel em összesen, kiigazítatlan (nyers) adat
2019.	január	103,8	107,3	107,8	105,7	105,7
	február	104,6	113,3	113,7	109,2	109,2
	március	100,7	115,9	114,2	106,7	105,4
	április	105,2	106,6	105,5	107,2	108,5
	május	101	104,8	100,5	102,3	103
	június	102,1	108,7	108,1	105,6	104,3
	július	104,5	109,1	104,9	106,3	106,9
	augusztus	103,4	109,8	104,6	106	105,3
	szeptember	103	108,6	105,7	105,6	106,3
	október	103,4	109,8	105,5	106,2	106,2
	november	104,5	112,9	102	107,5	106,8
	december	104,7	108,5	102,2	106	106,7
2020.	január	104,9	113,8	101,4	107,6	107,6
	február	110,7	112,2	101,8	111,2	110,9
	március	112,7	100	83,2	103,5	104,4
	április	99,6	85,2	73,7	89,8	89,8
	május	101,8	100,6	85,9	98	97,2
	június	98,6	106,6	89,7	100,3	101,2
	július	103,3	100,4	93	100,4	100,4
	augusztus	99,8	100,4	95,4	99,2	98,8
	szeptember	102	96,9	90,2	98	98,5
	október	101,2	98,3	89,6	98,1	97,6
	november	101,8	99,6	90,6	99,3	99,7
	december	101,9	91,7	88,2	96	96,8
2021.	január	101,5	97,6	91,5	98,3	97,4
	február	96,5	96,5	89,6	94,1	94,4
	március	98	94,1	102,1	97,9	98,5
	április	103,4	121,3	119,2	110,6	109,9
	május	102,6	108,7	109,7	105,8	105,8
	június	107,2	103	108,6	105,8	106,2

Forrás: KSH

A kiskereskedelmi forgalom az elmúlt öt évben dinamikus bővült. 2020 február végén a koronavírus járvány hatására egy hónapon keresztül felvásárlás indult a kereskedelemben, majd a forgalom jelentősen visszaesett. 2021 májusában az eladások volumene 0,1 százalékkal emelkedett áprilishoz, és 5,8 százalékkal 2020 áprilisához képest. Az első öt hónap forgalmának

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

volumene 1 százalékkal nőtt. Az élelmiszerforgalom 0,4 százalékkal, ezen belül az élelmiszerláncoké 0,9 százalékkal nőtt, a dohányüzleteket is magukba foglaló szakboltoké 1 százalékkal mérséklődött. Évkezdettől a vegyes iparcikkek forgalma 6 százalékkal emelkedett, csökkent viszont a gyógyszereké 7százalékkal, a bútoroké és a műszaki cikkeké több mint egyötödével, 21százalékkal, a számítástechnikai és egyéb iparcikkeké 1 százalékkal. A ruházati termékek kiskereskedelmi értékesítésének volumene 12 százalékkal, az illatszereké 2,5 százalékkal nőtt, míg a könyvek és újságoké jelentősen, 13százalékkal visszaesett. A korábbi évekhez hasonlóan számottevően, 27 százalékkal emelkedett – az üzemanyagok nélkül számított kiskereskedelmi forgalomból 2019-ben csupán 7 százalékos, 2020-ban már 10 százalék-os részesedéssel rendelkező – internetes és csomagküldő kereskedelem. A használatcikkek forgalma 5 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól, az üzemanyagok eladásának volumene pedig 0,4 százalékkal meghaladta azt.

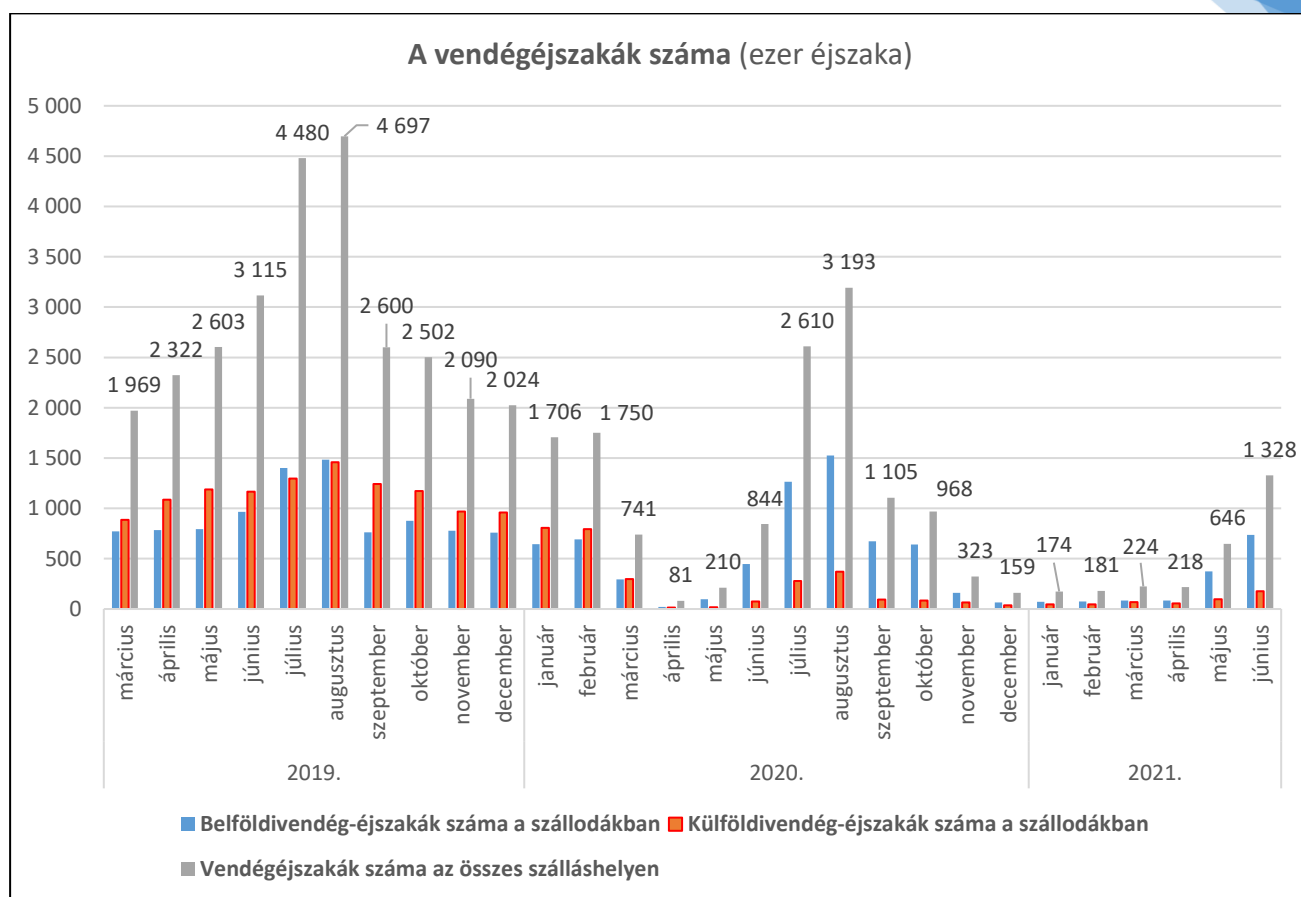
Turizmus

A turistaforgalom 2015-től kezdődő folyamatos dinamikus bővülése 2019-ben kissé lassult.⁸ 2020-ban pedig a koronavírus-járvány hatására március közepétől látványosan visszaesett, gyakorlatilag szinte meg is szűnt a forgalom.

A járvány kezdete után gyakorlatilag megszűnt a külföldi turista-forgalom. 2021 év első öt hónapjában azonban már újra éledezni kezdett elsősorban a belföldi idegenforgalom, és 497 ezer vendég 1.443 ezer éjszakát töltött el magyarországi szálláshelyeken. Azonban ezzel még mindig a vendégek száma 74 százalékkal, a vendégéjszakáké 68 százalékkal maradt el a 2020-as forgalomtól. A külföldi-vendég éjszakák száma 82 százalékkal estek vissza az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A belföldi vendégek 2021 januártól 1.034 ezer éjszakát töltöttek kereskedelmi szálláshelyeken, ez 55 százalékkal maradt el az egy évvel korábbtól. Hatalmas visszaesés a kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételében, hogy az évkezdettől csupán 28 milliárd forintot ért el, ez pedig folyóáron 68 százalékkal kevesebb, mint 2020 azonos időszakában.

⁸ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ks2106>

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Nagyon rossz hónapokat élt át az idegenforgalmi szektor, hiszen a külföldi vendégek 2020 áprilisában és májusában tizedannyian sem jöttek, mint 2019-ben. 2020 júniusában még a magyar turisták száma is csak a 2019 évi kétharmadát érte el. A 2020 évi szinte teljes leállás miatt a jelenlegi növekedés a vendégéjszakák számában is áprilisban 215, májusban 241, júniusban 72 százalékos volt. Miközben a szektor működése szinte ellehetetlenül, mert a járvány előtti szintnek a közelébe sem képes érni, így a bevételek a szükségeshez képest óriási hiányt jelentenek.

A GDP FELHASZNÁLÁSI OLDALA

A háztartások jövedelme, fogyasztása, megtakarításai

A 2020 év tavaszán megjelent jövedelmi felvétel a háztartások 2019. évi anyagi helyzetét mutatja be⁹. A vizsgálati eredmények tükrözik azokat az ellentmondásokat, amelyek 2010 óta

⁹ <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/hazteletszinv/2019/index.html>

az életszínvonal alakulását befolyásolják. Egyrészt pozitív fejlemény, hogy több éves zuhanás után az utóbbi öt évben érzékelhetően nőttek a reáljövedelmek, és azok már meghaladták a 2008. évi válság előtti szintet. Másrészt az emelkedés főként a magasabb jövedelemmel rendelkező rétegeket érintette, és nagyrészt kimaradnak a nehéz körülmények között élő családok. A társadalmi különbségek – az EU jelentései szerint – sem csökkentek, és több dimenzióban tovább nőttek. A magasabb jövedelmű rétegek életkörülményei jelentősen javultak. Válság nélkül veszélyeztetett a gyermekek és a fiatalok jelentős hányada. Emellett továbbra is nagyok és egyre nőnek a területi egyenlőtlenségek, az észak-magyarországi régióban minden negyedik család, a háztartások mintegy negyede a jövedelmi szegénység és a társadalmi kirekesztődés veszélyével él.

A lakossági felvétel szerint 2019-ben az egy főre jutó éves bruttó jövedelem 2.013 ezer forintot, a nettó jövedelem átlagosan 1.616 ezer forintot tett ki. A bruttó jövedelem 10,9 százalékkal, a nettó 12,8 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. 2019-ben a fogyasztói árak 3,4 százalékkal emelkedtek, így a reáljövedelmek jelentősen, 9,1 százalékkal nőttek. Ez a számottevő jövedelememelkedés egyben kompenzálta az előző évek komoly életszínvonal csökkenését, ezzel a 2019. évi átlagos nettó jövedelem reálértékben 40,1 százalékkal, tehát érzékelhető mértékben meghaladta a 2010. évit.

A társadalom jövedelem-szerkezetében érezhető változások mentek végbe 2010 óta. 2010-ben a felső decilisbe tartozók átlagos bruttó jövedelme az alsó decilisbe tartozókénak 8,1-szerese, 2019-ben viszont már 9,5-szerese volt, azaz 1,4 ponttal nőtt. A legtehetősebbek nettó jövedelme az alsó decilisbe tartozókénak 2010-ben 7,3-szerese, 2019-ben 7,6-szerese volt, azaz 0,3 ponttal emelkedett, ami szintén jövedelemarány átrendeződést tükröz az alacsonyabb jövedelmi rétegbe tartozók hátrányára. A jövedelemszerkezet kedvezőtlen alakulására utal, hogy csak a hetedik decilisbe tartozók érték el a nettó jövedelem országos átlagát, vagyis a társadalom kevesebb, mint egyharmada juthatott el erre a jövedelmi szintre. Még nagyobb aránytalanságot mutat, hogy még a kilencedik decilisbe tartozók relatív átlagjövedelme sem nőtt kilenc év alatt az országos átlaghoz képest, miközben a legfelső decilisbe tartozók jövedelme az országos átlaghoz viszonyítva tovább emelkedett. A jövedelmek az egyes társadalmi csoportokban eltérő módon változtak, amelynek eredményeként az alacsony keresetű családokban az egy főre jutó nettó jövedelem az országos átlag kevesebb mint egyharmadát tette ki, a legmagasabb jövedelemmel rendelkező háztartásokban viszont az átlagos mérték csaknem két és félszeresét.

A jövedelem-felvétel adatai azt is mutatják, hogy a gyermekes családok jövedelmi pozíciója csak részlegesen javult a gyermek nélküli családokéhoz képest. A gyermekes családok egy főre jutó átlagos jövedelme 2019-ben 1.346 ezer forint volt, azaz alig több mint négyötöde az országos átlagnak. A gyermek nélküli családok egy főre jutó jövedelme 1.866 ezer forint volt, az országos átlagnál 15,5 százalékkal magasabb. Az elemzett kilenc évben a gyermekes családok egy főre jutó reáljövedelme 46,1 százalékkal, a gyermek nélküli családoké pedig 32,6 százalékkal emelkedett. Azaz a családi adókedvezmény javította ugyan a gyermekes családok jövedelmi pozícióját, de nem kompenzálta pl. a családi pótlék elértéktelenedését. Különösen kedvezőtlen az egyszülős családok helyzet, amelyekben a vizsgált kilenc évben az egy főre jutó jövedelem vásárlóértéke az országos átlagnál kisebb mértékben, 19,8 százalékkal emelkedett. E családokban 2019-ben az egy főre jutó nettó jövedelem mindössze 1.094 ezer forintot tett ki, azaz az országos átlagnak alig több mint kétharmadát, 67,7 százalékát. Az adatok szerint a kétszülős három- és több gyermekes családoknak is csak részben segített a jelentős családi adókedvezmény, többségük legfeljebb részlegesen tudta igénybe venni azt, mivel a bruttó keresetük adó- és járuléktartalma alacsonyabb az adókedvezményénél. 2019-ben e családokban az egy főre jutó átlagos nettó jövedelem mindössze 1.007 ezer forint volt, az országos átlagnak kevesebb, mint kétharmada.

A múlt évi adatfelvétel szerint a jövedelmi szegénységgel vagy társadalmi kirekesztettséggel érintett népesség 1.695 ezer főt tett ki, az összlakosság csaknem egyötödét, 17,8 százalékát; ez 1,1 százalékpontos csökkenés az előző évhez képest. A szegénységgel és társadalmi kirekesztettség kockázatával sújtott népességben belül a relatív jövedelmi szegénységben élők száma 1.169 ezer fő volt, aránya a népességben 12,3 százalék, 1,8 százalékponttal alacsonyabb a 2010. évi értéknél. Kedvező, hogy e kilenc év alatt jelentősen, 14,2 százalékponttal, 9,5 százalékra mérséklődött a 18 éven aluliak körében a relatív jövedelmi szegénységben élők aránya. Kritikus az idős, többletjövedelem szerzésre kevésbé képes személyek helyzete. A 65 éven felüliek körében 2010 óta háromszorosára, 4,9 százalékról 15 százalékra nőtt a szegények aránya. A 65 éven felüliek körében mért érték magasabb a teljes népesség körében rögzített jövedelmi szegénységi aránynál. A másik, ugyancsak kritikus sorsú réteg a munkanélkülieké, amely körben a szegények aránya természetesen meghaladja az országos átlagot. Ezen rétegnél a szegénységi arány 44,6 százalék volt, az országos átlag több mint három és félszerese.

A legkritikusabb és a legnagyobb társadalmi kockázathordozó a felnövekvő nemzedék, a gyermekek helyzete. 2019-ben a 18 éven aluliak 17,7 százaléka élt a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett családban. Az elmúlt kilenc évben bekövetkezett ugyan javulás, ennek ellenére változatlanul magas a veszélyeztetett gyermekek aránya. Különösen rossz helyzetben vannak az egyszülős családok, amelyeknek – a kilenc év előttihez képest bekövetkezett 18,7 százalékpontos aránycsökkenés ellenére – 38,7 százaléka él szegénységben vagy társadalmi kirekesztődésben. Az egyszülős családokéhoz viszonyítva kedvezőbb a kétszülős, három- vagy több gyermekes családok anyagi helyzete. A szegénység vagy társadalmi kirekesztettség körülményei között élők aránya körükben jelentősen, 29,7 százalékponttal csökkent a 2010. évihez viszonyítva. Az aránycsökkenésben szerepet játszott a háromgyermekesek számára nyújtott adókedvezmény érvényesítési lehetőségének kiterjesztése a járulékokra is.

Különösen súlyos probléma, hogy a roma népesség több mint fele, 52,9 százaléka van kitéve a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának. Rendkívül súlyos társadalmi probléma a szegénység mélységének növekedése. Ezek az adatok a közelmúltban felkerültek az Eurostat adatbázisába¹⁰.

Jövedelem és fogyasztás

A lakosság betétállománya 2021. május folyamán 17 milliárd forinttal emelkedett, és a hónap végén 11.674 milliárd forintot tett ki. A forintbetétek volumene 67 milliárddal csökkent, a devizabetéteké tranzakciók eredményeként 140 milliárd forinttal nőtt, árfolyamváltozások következtében 55 milliárd forinttal csökkent. A háztartások betétállománya összességében tranzakciók eredményeként 131 milliárd forinttal emelkedett. Az Államadósság Kezelő Központ adatai szerint az ötödik hónap végén a lakosság birtokában 9.535 milliárd forint értékű állampapír volt, ez 4 százalékkal nagyobb, mint az év elején. A lakosság hitelállománya májusban 141 milliárd forinttal nőtt, és a hónap végén 8.581 milliárd forintot tett ki. A forinthitelek volumene 142 milliárddal emelkedett, míg a devizahitelek állománya árfolyamváltozás következtében 1 milliárd forinttal csökkent. A lakossági devizahitelek hó végi

¹⁰ A mélyszegénység mérésére a relatív szegénységi rést alkalmazza a társadalomstatisztika, ami a szegények mediánjövedelmének és a szegénységi küszöbnek a különbsége a szegénységi küszöb százalékában kifejezve. Ez a statisztikai mutató arra világít rá, hogy szegények jövedelme mennyivel alacsonyabb a szegénységi küszöbnél, azaz a medián jövedelem 60 százalékánál. Ez szegénységi rés 2010-ben 18,2 százalék, míg 2019-ben ennek kétszerese, 36,3 százalék volt. Ugyanez a mutató a 18 év alattiak esetében 18,6 százalékról két és félszeresére, 47,6 százalékra, a 65 éves és idősebbek esetében pedig 10,2 százalékról három és félszeresére, 37,8 százalékra emelkedett. Az Európai Unióban ezek az értékek kirívóan magasak.

aránya a teljes lakossági hitelvolumennek mindössze 0,3 százalékát jelentette. A háztartások hitelállománya tranzakciók eredményeként – szezonálisan kiigazítva – 126 milliárd forinttal emelkedett.

Beruházások

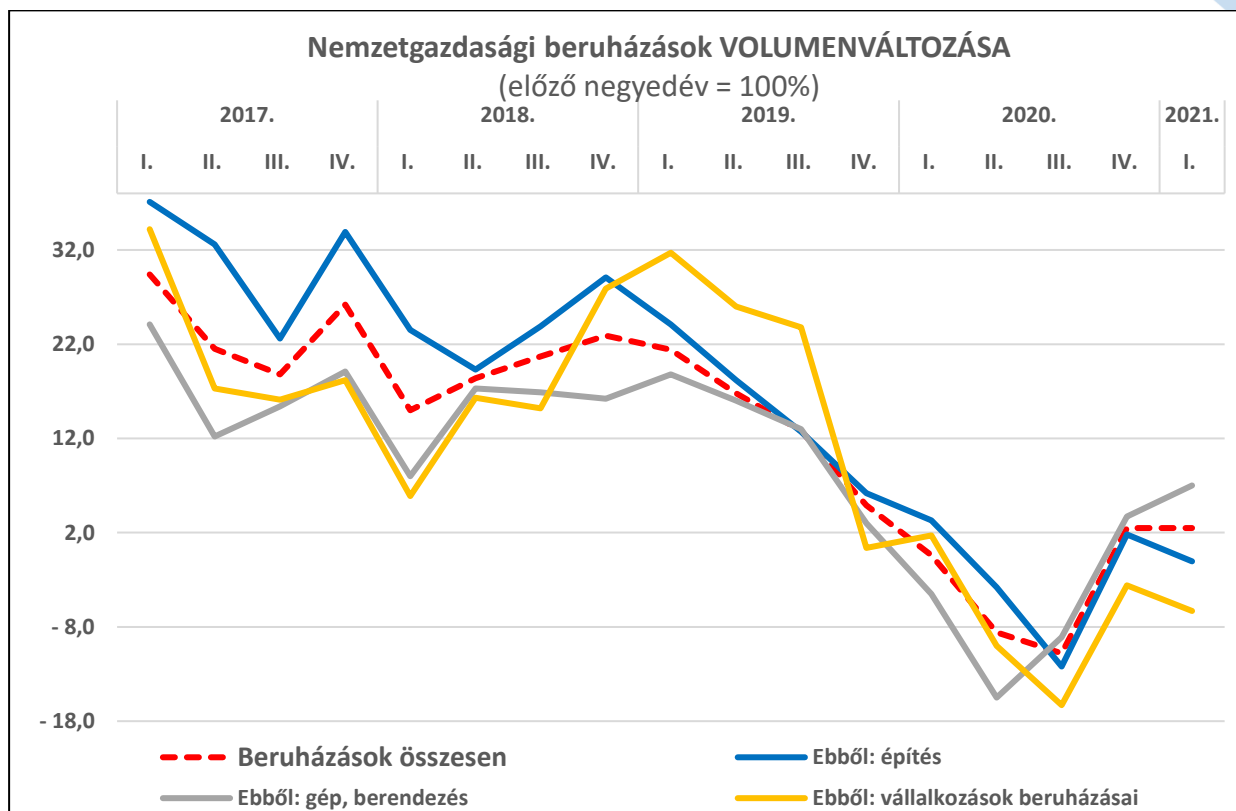
2021 I. negyedévében a beruházások¹¹ 2,5%-kal nőttek az előző év azonos időszakához és 0,5%-kal az előző negyedévhez képest, folytatódott az előző negyedévben elkezdődött folyamat. Az élénkülést az előző negyedévhez hasonlóan megint a költségvetés és a háztartások növekvő aktivitása eredményezte, de a vállalkozások fejlesztései továbbra is csökkentek. A vállalkozások a meghatározó súlyú feldolgozóipari és az infrastrukturális fejlesztéseiket visszafogták, így az ingatlanügyletek és a kereskedelmi beruházások növelték a nemzetgazdasági teljesítményt. Az építési beruházások szezonálisan kiigazított volumene 0,9%-kal csökkent, a gép- és berendezésberuházásoké 1,5%-kal nőtt.

A beruházások teljesítményértékének 53%-át kitevő építési beruházásoké 1%-kal csökkent, míg a 46%-ot kitevő gép- és berendezésberuházásoké 7%-kal nőtt. A gép- és berendezésberuházások mintegy héttizede importból származott ebben az időszakban.

A legalább 50 főt foglalkoztató vállalkozások beruházási teljesítmény 53%-át valósítják meg, a fejlesztéseik volumene az előző negyedévek átlagos ütemével lényegében megegyezően, 6,3%-kal mérséklődött. Ebben főleg a külföldi érdekeltségű vállalkozások visszafogott fejlesztései érintettek. A beruházások 13%-át megvalósító költségvetési szervek fejlesztései 31%-kal nőttek. Az önkormányzatok fejlesztései visszaestek, míg a központi közigazgatási szervek tárgyeszköz-beszerzései kétszeresére emelkedtek.

2021 első negyedévében a legtöbb nemzetgazdasági ágban bővültek a beruházások. A nemzetgazdasági fejlesztések ötödét az ingatlanügyletek teljesítménye adja, 2,2 százalékpontot jelentve a nemzetgazdasági beruházások volumennövekedésében. E szféra beruházási teljesítménye 12%-kal nőtt, a meghatározó súlyú lakásépítések jelentős eredményeként.

¹¹ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/ber2103>

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Szintén jelentős mértékben (0,9 százalékponttal) emelte a nemzetgazdasági beruházások volumenváltozását a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzetgazdasági ágban regisztrált 16%-os volumennövekedés. Itt számottevően bővültek a kiskereskedelmi üzletek tárgydíszsági fejlesztései.

A közigazgatás, védelem nemzetgazdasági ág jelentősen 1,2 százalékponttal növelte a beruházások volumenét. A terület fejlesztései közel 30%-kal bővültek, amiben kiemelt szerepet játszottak az árvízvédelemmel kapcsolatos fejlesztések is.

Ugyanakkor több nemzetgazdasági ág jelentősen mérsékelte a beruházások volumenbővülését. A nemzetgazdasági beruházások 27%-át adó, a legnagyobb súlyt képviselő feldolgozóipar fejlesztései 2021. I. negyedévében 10%-kal mérséklődtek a magas bázishoz képest, a szállítás, raktározás beruházási volumene az előző negyedévinél nagyobb ütemben, 16%-kal csökkent, a kedvezőtlen teljesítmény mögött továbbra is elsősorban az állami infrastrukturális fejlesztések mérséklődése állt. A mezőgazdaság beruházási teljesítménye jelentősen, 26%-kal elmaradt az egy évvel korábbtól, a gazdálkodók kevesebb tenyészállatot vettek. A mezőgazdaság így 1,7 százalékponttal fogta vissza a nemzetgazdasági beruházások volumenének növekedését.

Külkereskedelem

A külkereskedelmi forgalom immár hat év óta tartó dinamikus bővülése a világvárvány következtében megroppant. 2021 májusában a kivitel volumene 1,7 százalékkal csökkent az előző hónaphoz, és munkanaphatással korrigált adatok alapján 33,3 százalékkal nőtt a 2020 évihez képest. A behozatal volumene szezonálisan és munkanaphatással korrigált adatok alapján 1,1 százalékkal emelkedett az előző hónaphoz, és munkanaphatással korrigált adatok alapján 30,9 százalékkal nőtt az előző évhez képest.

Az első öt hónapban az export volumene 21 százalékkal, az importé 16,4 százalékkal haladta meg a 2020 évit. A külkereskedelmi mérleg aktívuma 1.075 milliárd forintot, illetve 2.996 millió eurót tett ki, 613 milliárd forinttal, illetve 1.624 millió euróval többet, mint 2020 év azonos időszakában. A külkereskedelmi forgalom forintban mért árszínvonala a kivitelben 5,4 százalékkal, a behozatalban 6,4 százalékkal nőtt, a cserearány 0,9 százalékkal romlott. A forint az euróhoz képest 4,3 százalékkal gyengült, az amerikai dollárhoz viszonyítva 5,2 százalékkal erősödött.

A külkereskedelmi termékforgalom felét képviselő gépek és szállítóeszközök kivitelének volumene az első öt hónapban nyers adatok szerint 31 százalékkal, a behozatalé 27,8 százalékkal emelkedett. Az árufőcsoport egyik meghatározó termékköre, a híradástechnikai készülékek euró értékben számított exportja 19,2 százalékkal, a másik lényeges termékcsoport, a villamos gépeké és készülékeké 35,3 százalékkal, az energiafejlesztő gépeké és berendezéseké 28,3 százalékkal, a közúti járműveké 34,7 százalékkal emelkedett. A második legjelentősebb árufőcsoport, a feldolgozott termékek exportvolumene nyers adatok szerint az első öt hónapban 12,8 százalékkal, az importé 10,4 százalékkal nőtt. Az árufőcsoporton belül meghatározó gyógyszerek kivitele euróban mérve 4,8 százalékkal, behozatala 3 százalékkal mérséklődött, míg a másik szintén fajsúlyos termékcsoport, a szakmai, tudományos ellenőrző műszerek kivitele 24,6 százalékkal nőtt, behozatala 13,8 százalékkal visszaesett. A járműiparhoz kapcsolódó gumigyártmányok exportja 22,2 százalékkal, importja 25,6 százalékkal bővült, a műanyag alapanyagok euróban számolt kivitele 65,6 százalékkal, importja 28,5 százalékkal emelkedett.

Az energiahordozók importvolumene az első öt hónapban 8,5 százalékkal visszaesett; euróban mérve a kőolaj behozatala 1,5 százalékkal, a villamos energiáé 28,5 százalékkal, a földgázé 59,9 százalékkal emelkedett.

A kivitelben harmadik legnagyobb árucsoport, az élelmiszerek, italok és dohánytermékek exportvolumene az első öt hónapban 2 százalékkal nőtt, a behozataluké 0,3 százalékkal csökkent. A gabona és a gabonakészítmények euróban számított exportja 0,6 százalékkal mérséklődött, míg az élőállatoké 21,5 százalékkal, a tejterméké és a tojásé 0,8 százalékkal, a húsa és a húskészítményeké 9,6 százalékkal emelkedett az egy évvel korábbihoz képest.

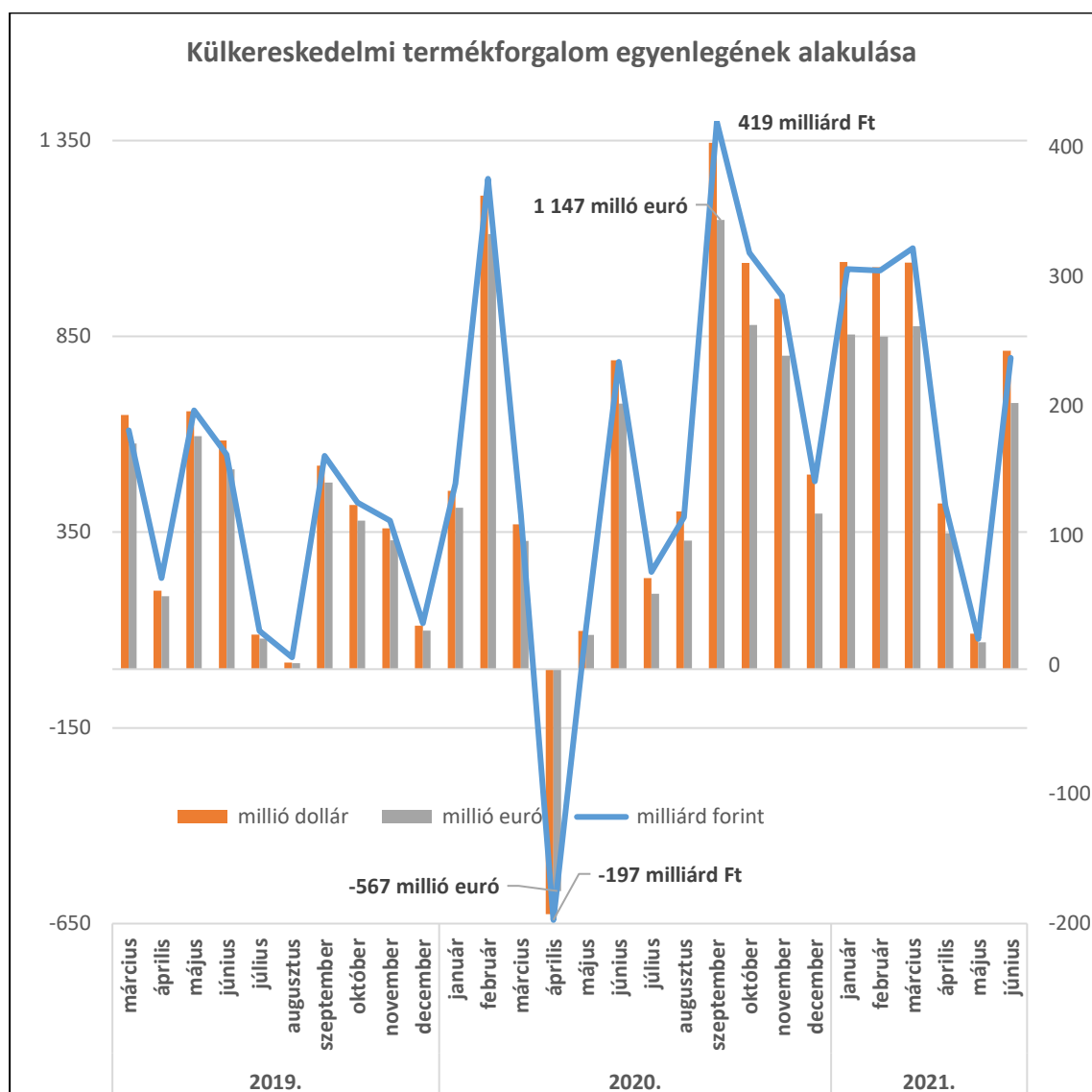
Az ötödik hónapban az Európai Unió tagállamaival folytatott külkereskedelem 217 milliárd forint, illetve 613 millió euró aktívummal zárult. Az oda irányuló export volumene 32,2 százalékkal, az onnan érkező importé 42,5 százalékkal emelkedett. Az Unión kívüli államokkal folytatott külkereskedelem 197 milliárd forint, illetve 545 millió euró passzívummal zárult. Az azokba irányuló kivitel volumene 37,1 százalékkal, az onnan származó behozatalé 9,1 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.

Egy hónap alatt tovább javultak külkereskedelmünk eredményei. 2021. júniusában már 680 millió euró volt a termék- külkereskedelmi többlet, az export 11, az import 4,2%-kal nőtt májushoz képest. Az export euróban számított értéke 22, az importé 24%-kal lett magasabb 2020 azonos időszakánál¹².

A termék- külkereskedelmi egyenleg 1,7 millió euróval javult. 2019. júniushoz képest az export és az import euróértéke egyaránt 18%-kal volt magasabb.

2021. júniusban a kivitel értéke 10.476 millió eurót (3668 milliárd forintot), a behozatalé 9.796 millió eurót (3431 milliárd forintot) tett ki. A termék- külkereskedelmi többlet 680 millió euró - azaz 237 milliárd forint - volt. A magyarországi vállalkozások a kivitel 77%-át, a behozatal 72%-át az EU27 tagállamaival bonyolították. Az export euróban számított értéke 22%-kal, az importé 24%-kal nőtt.

¹² <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/kue2106>

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Foglalkoztatottság, munkanélküliség

2021 május–júliusában¹³ 4 millió 647 ezer fő dolgozott hazánkban, az előző év azonos időszakához képest 62 ezer fővel többen. A 73,3%-os foglalkoztatási ráta az egy évvel korábbinál 1,8 százalékponttal nagyobb. A foglalkoztatási ráta, a 15–24 éves fiatalok

¹³ KSH HETI MONITOR, 2021.08.27.

https://www.ksh.hu/heti-monitor/index.html?utm_source=kshhu&utm_medium=banner&utm_campaign=home

kivételével, valamennyi korcsoportban nőtt 2020 képest. A foglalkoztatási ráta Budapesten volt a legmagasabb (78,9%) és Somogy megyében a legalacsonyabb (65,7%).

A hazai elsődleges munkaerőpiacon 4 millió 476 ezer fő dolgozott, 75 ezer fővel többen, mint egy évvel korábban. A külföldön dolgozók létszáma 84 ezer fő, ez 16 ezer fővel csökkent. A távmunkában vagy home office keretében dolgozók aránya 8,4% volt, 3,9 százalékponttal kevesebb, mint egy évvel korábban. A legnagyobb mértékű létszámcsökkenés a kereskedelemben (–23 ezer fő) és a szociális ellátásban (–15 ezer fő) történt, a szálláshely szolgáltatásban még mindig 5 ezer fővel kevesebben, a vendéglátásban viszont 12 ezer fővel többen dolgoznak, mint 2020. május-júniusban.

A munkaerőpiac fontosabb datai negyedévenként, 2018-2021

Év	né	Aktivitási arány 15–74 éves népességben, %	Foglalkoztatási ráta 15–64 éves népességben, %	Munkanélküli- ségi arány 15–74 éves népességben, %	Tartósan munkanélk ü-liek aránya összes munkanélkü- lin belül, %	Nyilvántartot t álláskereső száma, fő
2019	I.	64,6	72,0	3,4	37,8	278 835
	II.	64,7	72,1	3,2	35,7	248 199
	III.	64,9	72,4	3,4	34,1	243 356
	IV.	64,8	72,4	3,2	30,8	234 903
2020	I.	64,5	71,9	3,6	29,8	281 273
	II.	64,4	71,0	4,5	20,9	376 290
	III.	65,3	72,4	4,3	31,0	323 408
	IV.	65,1	72,5	4,1	31,6	290 694
2021	I.	64,8	71,8	4,5	25,1	303 631
	II.	65,4	72,8	4,1	31,9	265 497

Forrás: KSH (lakossági munkaerőfelvétel), Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

2020-hoz képest 114 ezer fővel csökkent a nem dolgozók száma. A munkanélküliek 197 ezer fős létszáma most 27 ezer fővel alacsonyabb, mint egy éve. A munkanélküliségi ráta 4,1%, ami 0,6 százalékponttal kisebb. A munkanélküliségi ráta Nógrád megyében volt a legmagasabb (11,7%) és Győr-Moson-Sopron megyében a legalacsonyabb (1,2%). A potenciális munkaerő-tartalék 2020-hoz viszonyítva 78 ezer fővel csökkent, aránya országosan 4,8%-ot tett ki, ezen

belül Észak-Alföldön a legmagasabb (7,6%) és Nyugat-Dunántúlon a legalacsonyabb (2,8%). Minden régióban csökkent a munkaerő-tartalék aránya az elmúlt egy év alatt.

Az intézményi munkaügyi statisztika adatai szerint az első öt hónapban a vállalkozásoknál, a költségvetési szerveknél és a nonprofit szervezeteknél – a közfoglalkoztatottakat is beleszámítva – 3.134 ezer fő állt alkalmazásban, 2,1 százalékkal több, mint egy évvel korábban. A közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva az alkalmazottak ilyen módon számított létszáma 2,2 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A költségvetési intézményeknél – a közfoglalkoztatottak nélkül – 651 ezer főt alkalmaztak, 0,2 százalékkal kevesebbet, mint a múlt év azonos időszakában.

Júniusban Magyarország 4,0%-os munkanélküliségi rátájával a hatodik helyen állt az uniós tagországok rangsorában. A munkanélküliségi ráta alacsonyabb volt a 6,8%-os uniós átlagnál – és csak Csehország, Hollandia, Lengyelország, Málta és Németország munkanélküliségi adatai kedvezőbbek.

Az Európai Unió munkanélküliségi aránya a vírusfertőzés tömeges európai megjelenésétől 2020 február és 2021 június között – bizonyos ingadozásokkal – 0,5 százalékponttal 7,1 százalékra, ezen belül az eurózónáé 0,3 százalékponttal 7,7 százalékra emelkedett. A 27 tagállam munkanélküliségi ráta alapján felállított rangsorában Magyarország a 4 százalékos mutatóval a kedvező foglalkoztatottsági viszonyokat jelentő 22. helyen van. Az Amerikai Egyesült Államokban a 2020. februári 3,5 százalék-os munkanélküliségi ráta ez év júniusára 5,9 százalékra emelkedett.

2021 májusában a 431.600 forint bruttó átlagkereset a 2020 évit 8,2%-kal meghaladta, ugyanakkor az április havinál 2,1%-kal volt alacsonyabb. A havi bruttó átlagkereset a vállalkozásoknál 444.200, míg a költségvetésben 407.100 forint volt, ez 6,7, illetve 10,6%-kal magasabb, mint egy éve. A bruttó átlagkereset 8,2%-kal, a reálkereset 2,9%-kal nagyobb az egy évvel korábbinál.

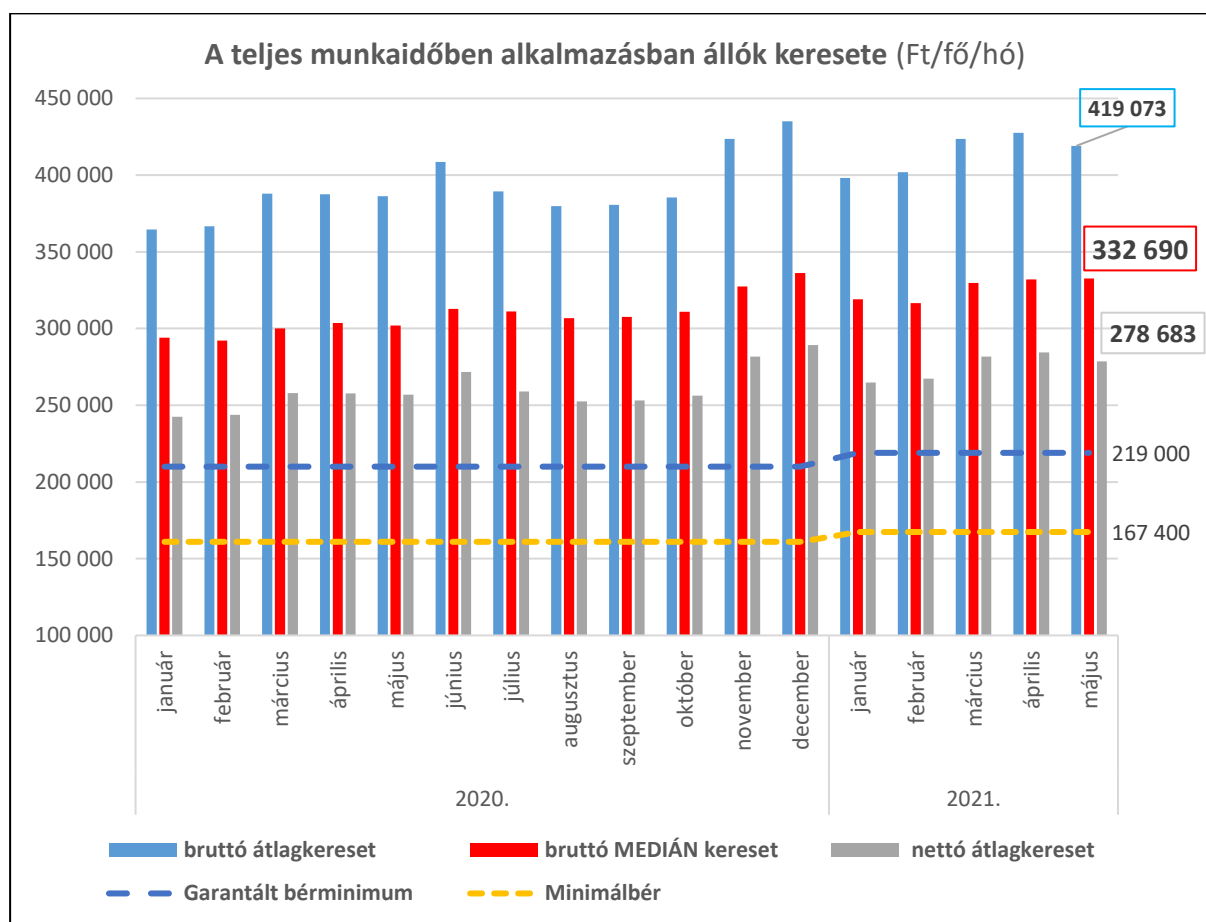
A számfejtett bruttó keresettömeg 1,3 ezer milliárd forint volt 2021 májusában. Ez kiemelkedően, 17,7%-kal nagyobb az egy évvel korábbi alacsony bázisnál, összefüggésben az első hullám járványintézkedéseinek munkaerőpiaci hatásaival. Az átlagkereset 8,2%-kal, míg a keresettömeg 17,7%-kal nőtt az előző év májusához képest. A keresettömeg növekedése jelentősen meghaladta az átlagét, a 2020 májusi bázis miatt.

Teljes munkaidőben állók bruttó havi átlagkeresete, Ft/fő

Nemzetgazdaság	2021.				
	január	február	március	április	május
Nemzetgazdasági ágak együtt	411 032	414 405	435 166	440 640	431 559
Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat	305 542	303 786	323 509	333 123	333 563
Ipar	431 465	429 775	464 780	471 014	458 627
Építőipar	316 846	324 046	334 600	337 141	344 497
Kereskedelem, gépjárműjavítás	385 734	400 335	414 205	402 113	398 654
Szállítás, raktározás	383 780	368 555	382 577	391 108	404 009
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	247 451	252 770	253 385	255 996	265 335
Információ, kommunikáció	689 099	734 255	756 969	730 577	699 417
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	714 910	692 804	744 423	907 960	719 998
Ingatlanügyletek	355 379	361 132	362 010	381 790	374 265
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	578 488	577 420	630 365	636 257	601 161
Adminisztratív és szolgáltatási tevékenység	341 455	331 948	366 424	354 126	350 062
Közigazgatás, védelem; társadalombiztosítás	457 176	472 788	470 049	486 179	475 811
Oktatás	378 499	381 735	391 236	391 487	394 346
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	323 923	327 378	344 505	351 563	357 073
Művészet, szórakoztatás, szociális ellátás	412 007	409 613	410 682	424 113	424 771
Egyéb szolgáltatás szociális ellátás	301 395	306 411	311 418	313 316	315 790
Nemzetgazdaság közfoglalkoztatottak nélkül	421 732	425 100	445 593	451 834	442 473

Forrás: KSH

A közfoglalkoztatottak száma 2021. májusában 87 ezer fő volt, 0,6 százalékkal több, mint egy hónappal, és 1,7 százalékkal több, mint 2020-ban. A teljes munkaidőben dolgozó közmunkások bruttó átlagkeresete az első öt hónapban 83.800 forint volt, nominálértékben 2 százalékkal több, mint az előző év azonos időszakában. A közmunkások átlagos keresete a jogszabályban előírt minimálbérnek alig felét tette ki. A közfoglalkoztatottak nettó átlagbére egy év alatt 1,8 százalékot veszített a vásárlóértékéből.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A nemzetgazdaságban a teljes munkaidőben foglalkoztatottak bruttó átlagkeresete az első öt hónapban 414.200 forint volt, 9,5 százalékkal több, mint egy évvel azelőtt. A bruttó medián kereset 326 ezer forintot tett ki, 8,7 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A medián kereset 21,3 százalékkal volt kisebb az átlagkeresetnél. A versenyszférában a legalább öt fős vállalkozásoknál – a közfoglalkoztatottak bérét figyelmen kívül hagyva – 437.400 forint volt az átlagos kereset, 9,3 százalékkal haladta meg a 2020. évi. A költségvetési intézményekben – a közfoglalkoztatottak bére nélkül – 435.800 forint a keresetek átlaga, 12,4 százalékkal magasabb, mint egy éve.

Az alkalmazásban állók nettó átlagkeresete az első öt hónapban 275.400 forint volt, jellemzően a bruttóéval azonos mértékben, 9,5 százalék-emelkedett az egy évvel korábbihoz képest. A fogyasztói árak ebben az időszakban 3,9 százalékkal emelkedtek, így a KSH adatai alapján a reálkereset 5,4 százalékkal nőtt. A versenyszférában a legalább öt fős vállalkozásoknál az első öt hónapban a közfoglalkoztatottak nélkül számított 290.900 forintos nettó átlagkereset 9,3 százalékkal volt magasabb az egy évvel azelőttinél. A költségvetési intézményekben ezen

időszakban – a közfoglalkoztatottak bérét figyelmen kívül hagyva – a 289.800 forintos nettó átlagkereset 12,4 százalékkal haladta meg az egy évvel azelőttit.

II. MONETÁRIS ÉS FISKÁLIS HELYZETKÉP

2021 elején a magyar gazdaság négy negyedéves folyó fizetési mérlegének többlete a GDP 0,2 százalékára, külső finanszírozási képessége a GDP 2,1 százalékára emelkedett. A külső egyensúlyi mutatók javulása elsősorban az áruegyenleg többletének növekedésére vezethető vissza, amihez többek között a külső kereslet és az ipari termelés felfutása melletti exportnövekedés és a cserearányok alakulása is hozzájárult. Az exportbevételekkel párhuzamosan a külföldi tulajdonú vállalatok nyeresége is emelkedett, ami a jövedelemegyenleg hiányának enyhe emelkedésében tükröződött. A továbbra is magas EU-s forrás-lehívás a transferegyenlegen keresztül javította a gazdaság külső egyensúlyi helyzetét.

A finanszírozási adatok alapján 2021 első negyedévében a tőkebefektetések növekedése mellett a nettó külső adósságmutató a GDP 8,6 százalékát tette ki. 2021 márciusában az ország nemzetközi tartalékai 32 milliárd eurót tettek ki, így továbbra is jelentősen, 10 milliárd eurónál nagyobb mértékben meghaladja a befektetők által elvárt, biztonságosnak tartott szintet.

A külső finanszírozási képesség növekedése döntően a magánszektor növekvő pénzügyi megtakarításához köthető, miközben az államháztartás hiánya – a járvány elleni védekezés, a gazdaságvédelmi intézkedések és a visszafogottabb adóbevételek mellett – tovább emelkedett. A lakossági megtakarításon belül ismét jelentős volt az állampapír-vásárlások nagysága, ami külső sérülékenységi szempontból változatlanul kedvező folyamat.

A pénzügyi folyamatok rendezése

A válsághelyzetet követő helyreállítás gazdaságpolitikai megoldásaival kapcsolatban eltérő véleményeket fogalmaz meg a Pénzügyminisztérium és az MNB. A két álláspont elsősorban a magas államháztartási hiány inflációs hatásáról szól és a megoldásokat is különbözőképpen határozzák meg. A választások előtt a kormánynak érdeke a gyors növekedés, de a minél kevésbé magas infláció is.

A kormányzat irreális mértékben magas, 2022. évi deficitet határozott meg és a 2021. évi hiány ez év eleji megemeléseivel is a későbbi növekedés lehetőségeit szűkíti, vagy el is lehetetleníti azt. Az egyetlen megoldás az MNB szerint az lesz, hogy a választások után feltehetőleg beruházások visszafogásával próbálják majd kezelni a jelentősen mértékben elszabadult deficitet. Az MNB fékezni próbál, hűteni a gazdaságot, a Kormány pedig folyamatos költségvetési kiadásokat növelő intézkedéseket hoz.

A magyar gazdaságvédelmi, gazdaság újraindítási csomagok egyfajta gazdaságba pumpált pénzt jelentenek, amelyek nagy része valójában az MNB-től származott. Így 2020 tavaszán, a koronavírus-pandémia kezdetekor, a korlátozó intézkedések első köre idején vezette be a Növekedési Hitelprogram (NHP) újabb, Hajrá névre keresztelt hitelkonstrukcióját. A vállalatoknak szóló támogatott hitel feltételei kedvezőbbek voltak még a korábbi NHP-knál is, és a piaci hiteleknél is jóval kedvezőbbek. A cél a nehéz helyzetbe jutott kis- és közepes vállalkozások (kkv-k) megtámogatása volt. Az egyik fontos eszköz tehát a jegybanki NHP Hajrá (volt), és ezzel az MNB jelentős összeget nyomott a gazdaságba. A program keretét többször felemelték, 3 ezer milliárd forintig. A program mindig nagyon fontos eszköz volt a vállalati hitelezés beindítására is, a cégek jellemzően eleinte egyéb, rosszabb kondíciójú hiteleik kiváltására használták, később a beruházásaik finanszírozására. Ugyanakkor az NHP ezáltal évente 2–2,5 százalékponttal járult hozzá a GDP növekedéséhez. A Jegybank azonban a válság-helyzet megszűnésével be kívánja fagyasztani azokat az eszközöket, amelyek a nehéz helyzetbe került gazdasági szereplők számára a túlélést jelentették. Az NHP Hajrát tehát, mint egy válságkezelő eszközt a válság végével meg is kell szüntetni.

A jegybankban úgy látja, hogy a vállalati szektor és a bankrendszer már abban az állapotban van, hogy át lehet állni a piaci alapú hitelezésre. Jelenleg a jegybank monetáris fordulatra készül, egy szigorítási ciklus elkezdésére. A gazdaság túlfűtötté válhat, elszabadulhat az infláció, ezért hűteni akarják a gazdaságot. Ezzel pedig nehezen összeegyeztethető az NHP Hajrá fenntartása, hiszen az fűti a gazdaságot. Nincs már rá szükség, valószínűleg jön helyette új, kisebb program, például egy Zöld Otthon Program, amellyel az energiahatékony lakásberuházásokat lehetne támogatni.

Az NHP keret kimerülése előtt jóváhagyott igényléseket még be fogják fogadni. Valószínűleg néhány hónapon belül kimerül a keret és a program lezárul. Az év második felében minden bizonnyal mérsékelt hitelezés lesz megfigyelhető a vállalati hitelek piacán.

További jelentős terhet varrt a bankok nyakába a kormány a hitelmoratóriummal is, amely megszüntetése szintén sok nehézséget támaszt majd az igénybe vevőknek is.

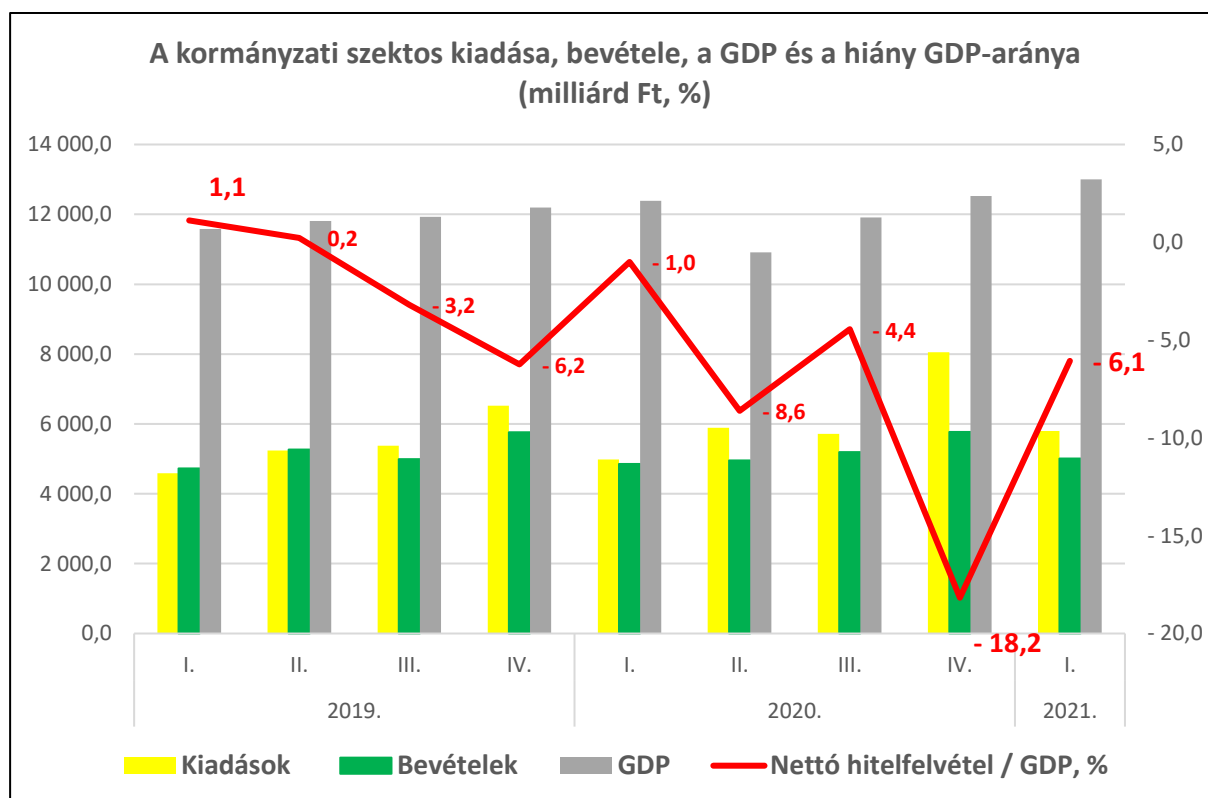
A gazdaságpolitika adós az euró bevezetésének tervezett dátumával is. Ez Horvátország és Bulgária euró-övezeti csatlakozási kérelmével időszerűvé is válik. Az bizonyos, hogy ezek az országok az általuk teljesített maastrichti kritériumokkal semmilyen érdemi, hosszú távú versenyelőnyt nem fognak szerezni, de ugyanakkor a makropénzügyi stabilitásukról átfogó képet tudnak adni. Fontos kérdés – főleg Magyarország számára - hogy az euro bevezetése után mitől lesznek a külpiacokon versenyképesek az adott országok saját vállalkozásai. Az uniós fiskális szabályok mellett, a monetáris politika önállóságának - azaz a kamatpolitika és a hitelösztönzés saját szabályozásának - elvesztésével a horvát és bolgár vállalatok külpiaci versenyképessége kizárólag a termelékenyséjük, az innovatív képességük, vagyis egyértelműen a vállalatoknál megvalósuló szakmai képzettség, technológiai fejlődés és a termelés hatékonyságjavításának függvénye lehet.

Egy sikeres és biztonságos euro bevezetést csak felkészülten hajthatunk végre. A pandémia miatt a makrogazdasági stabilitás helyreállítása fontos, hosszabb távon azonban a siker kulcsa, hogy hazánk kellően termelékeny és versenyképes gazdasággal csatlakozzon. Ezzel biztosítható, hogy állják a globális versenyt a hazai vállalatok. A továbbiakban ezért feltétlenül ilyen kérdések tisztázásával figyelhetjük az MNB egyik legfontosabb üzenetét, amely szerint a Magyar Nemzeti Bank elkötelezett az euró sikeres és biztonságos bevezetése iránt. Most különösen időszerű lesz annak megvalósíthatósága, hogy az MNB az euro bevezetés sikerességét és a biztonságát abban látja, hogy hazánk makrogazdasági stabilitása fennmarad, és a magyar gazdaság fenntartható gazdasági felzárkózása folytatódik.

Államháztartás - költségvetési hiány, államadósság

A kormányzati szektor 2021. I. negyedéves hiánya előzetes adatok szerint 788 milliárd forint, azaz a GDP 6,1%-a volt. Az egyenleg 2020 azonos időszakához képest 664 milliárd forinttal, így GDP-arányosan 5,1 százalékponttal romlott. Az egyenleg romlása a kiadásoknak a bevételeknél nagyobb mértékű növekedéséből adódott. A jelentős romlás a covid-járvány okozta gazdasági hatásoknak és az azok enyhítésére hozott intézkedéseknek a következménye.

A kormányzati szektor bevétele 5.008 milliárd, kiadása 5.796 milliárd forint volt. A bevételek 150 milliárd forinttal, 3,1%-kal növekedtek. A jövedelemadó-bevételek 27 milliárd forinttal, 3,6%-kal bővültek. A termelési adók 162 milliárd forinttal, 8,3%-kal nőttek, az áfabevétel emelkedése 157 milliárd forint, 15,5%-os. A társadalombiztosítási hozzájárulások 1 milliárd forinttal, 0,1%-kal magasabbak. Az egyéb bevételek 41 milliárd forinttal, 5,3%-kal csökkentek.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A kiadások 16,3%-kal, 814 milliárd forinttal emelkedtek. A kifizetett munkavállalói jövedelem esetében 107 milliárd forint (9,0%) volt bővülés, míg a pénzübeni társadalmi juttatások 183 milliárd forinttal, 13,9%-kal növekedtek, mégpedig a 13. havi nyugdíj visszaépítésének következtében. A folyó termelőfelhasználás 165 milliárd forinttal, 20,9%-kal, a kamatkidadások pedig 40 milliárd forinttal, 14,1%-kal nőttek. A bruttó állóeszköz-felhalmozás 10 milliárd forinttal, 2,6%-kal csökkent. A kormányzati szektor egyéb kiadásai 330 milliárd forinttal, 32,7%-kal haladták meg a 2020 I. negyedévit elsősorban a járvány gazdasági hatásainak kezelésére hozott intézkedések miatt.

2021. II. negyedévében további jelentős változások történtek. Az államháztartás – önkormányzatok nélküli – pénzforgalmi szemléletű konszolidált hiánya az első félév végén 1.705 milliárd forint, a módosított éves hiánycél 74,5 százaléka lett. Az első hat hónapban a központi alrendszernek 11.641 milliárd forint bevétele keletkezett, amely a törvényi előirányzat 51 százaléka, és 13.345 milliárd forint kiadása, az éves előirányzat 53 százaléka teljesült. A központi költségvetés így számított hiánya június végén 1.535 milliárd forint, a megemelt éves előirányzat 70,6 százaléka volt.

A gazdálkodó szervezetek az első fél évben 984 milliárd forint adót fizettek, 26,6 százalékkal többet, mint a múlt év azonos időszakában. Befizetéseik legnagyobb tételét a társasági adó képezte. Ezen a jogcímen a szabályozás változása – a decemberi feltöltési kötelezettség elmaradása – következtében a kincstárnak 349 milliárd forintos bevétele keletkezett, mintegy kétszer annyi, 85 százalékkal több, mint egy évvel korábban. A második legnagyobb tételt az egyéb központosított bevételek – a környezetvédelmi termékdíjak, az elektronikus és időalapú útdíjak, valamint a bírságbevételek – jelentették. A gazdálkodó szervezetek befizetéseinek 23,8 százaléka, 226 milliárd forint e jogcímen folyt be az államkincstárba; összege 9,8 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Az egyéb központosított bevételek legnagyobb hányada változatlanul az elektronikus, valamint az időalapú útdíjak befizetéséből ered. E jogcímenen 158 milliárd forint realizálódott, 13 százalékkal több, mint a múlt év azonos időszakában. Június végéig az egy évvel korábbihoz képest 7 százalékkal csökkentek az állam bírságbevételei.

Fogyasztáshoz kapcsolt adókból az első hat hónapban 3.256 milliárd forintot fizettek be a kötelezettek, 18 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. Általános forgalmi adóból az egy évvel korábban realizálnál 24 százalékkal, jövedéki adóból 3,5 százalékkal, ezen belül a járműüzemanyagok jövedéki adójából 5,6 százalékkal magasabb, a dohánytermékekből – az alacsony bázishoz képest, az adóemelések ellenére – 1,3 százalékkal kisebb bevétel keletkezett. A pénzügyi tranzakciós illetékből származó 111 milliárd forintos bevétel 0,6 százalékkal volt kevesebb az egy évvel korabbinál, ami a kereskedelmi bankok és a kincstár – jórészt ügyfeleikre továbbhárított – csökkenő befizetésének következménye.

A lakosság 2021. június végéig 1.536 milliárd forint adót fizetett, 13,1 százalékkal többet, mint 2020. azonos időszakában. Személyi jövedelemadóból 13,3 százalékkal, gépjárműadóból 22 százalékkal, illetékekből 8,5 százalékkal több állami bevétel keletkezett az egy évvel azelőttinél. A gépjárműadóból származó költségvetési bevétel azért nőtt jelentősen, mivel a kormány – a koronavírus járványra hivatkozva – elvonta az önkormányzatoktól a 40 százalékos hányadot. A társadalombiztosítási alapok bevétele évkezdettől 3.318 milliárd forintot tett ki, amely 11,6 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Azon belül a nyugdíjbiztosítási

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

alapé 14,3 százalékkal, az egészségbiztosítási alapé 8,1 százalékkal emelkedett. Az elkülönített állami pénzalapok első hat hónapban realizált bevétele 360 milliárd forint volt, 17,4 százalékkal haladta meg az egy évvel azelőttit. Ezen belül e bevételek több mint felét, 61,8 százalékát kitevő gazdaságvédelmi foglalkoztatási alap 222 milliárd forintos bevétele 3,6 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit, a nemzeti kutatási, fejlesztési és innovációs alap 70 milliárd forintos összege – amely e bevételcsoport 19,5 százalékát jelentette – a múlt év azonos időszakáét 62,8 százalékkal meghaladva teljesült.

A költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai az első fél évben együttesen 5.325 milliárd forintot tettek ki, 0,1 százalékkal kevesebbet az egy évvel azelőttinél. Ezen belül a költségvetési szervek kiadásai 8 százalékkal csökkentek, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokéi 16,2 százalékkal emelkedtek. Az uniós programokra 991 milliárd forintot fordított a kormány. A külön kezelt előirányzatok kiadásai részben bizonyos normatív támogatások, így a hitoktatás finanszírozásának, az egyházi és más nem állami intézmények támogatásának bővítését szolgálták. A hadsereg beruházási programjaként fegyvervásárlásra és helikopter-beszerezésre 144 milliárd forintot, a Liget Budapest kormányzati programra 61 milliárd forintot, egyéb kiemelt kormányzati magasépítési beruházásokra 101 milliárd forintot, a Paks II. beruházásra 45 milliárd forintot fizetett a kincstár. A helyi önkormányzatok támogatására június végéig 475 milliárd forintot utaltak a költségvetésből, 33,7 százalékkal többet az egy évvel korábbinál. A támogatások részlegesen nőttek a béremelések részbeni állami ellentételezése, valamint a szolidaritási hozzájárulás átalakítása következtében.

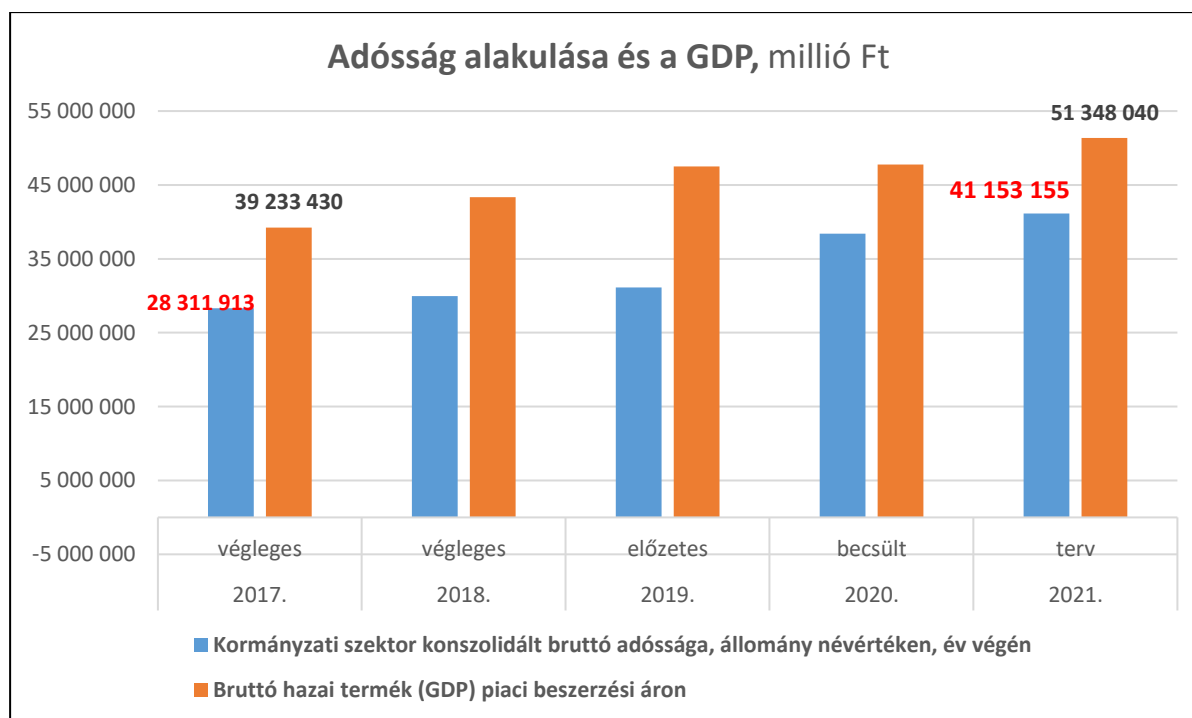
Szociális és családtámogatásokra évkezdetől 340 milliárd forintot költött a központi költségvetés, folyóáron 2,6 százalékkal többet, mint egy évvel korábban. A családi támogatásokra fordított összeg 0,2 százalékkal csökkent, ezen belül családi pótlékra 0,1 százalékkal kevesebbet költöttek; a közgyógyellátásra fordított – igen szerény összegű – kiadás 2,4 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. A foglalkoztatási alap kiadásai 253 milliárd forintot tettek ki, 22,8 százalékkal többet, mint egy évvel azelőtt. Az alap kiadásainak 30,2 százaléka a közmunkaprogram finanszírozását szolgálta. A nyugdíjbiztosítási alap 1.990 milliárd forintos kiadása 10,3 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Az egészségbiztosítási alaphoz ugyanebben az időszakban 1 526 milliárd forintot használtak fel, 2,9 százalékkal többet, mint a megelőző évben. Az alapon belül a legnagyobb összegű a gyógyító megelőző ellátások kiadása volt, erre 877 milliárd forintot fordítottak, folyóáron 2,5 százalékkal többet, mint egy évvel korábban.

Növekedett a magyar államadósság

A nemzetgazdaság nettó adósságállománya (közvetlentőke befektetésen belül elszámolt adósság nélkül – az I. negyedév végén 11,7 milliárd euró volt. Az állomány 0,7 milliárd euróval nőtt egy negyedév alatt. Az MNB tartaléka 32 milliárd eurót tett ki, 1,7 milliárddal kevesebbet, mint 3 hónappal ezelőleg.

Az első negyedév végén 81 százalékon állt a GDP-arányos államadósság, ami a legmagasabb volt 2014. júniusa óta. A pénzügyi számlák előzetes adatai szerint az államháztartás második negyedévi nettó finanszírozási igénye 366 milliárd forint, az MNB által becsült negyedéves GDP 2,7 százaléka volt az első negyedévi 6,0 százalékkal szemben és a legalacsonyabb a 2020. első negyedévi 1,6 százaléka óta. A június végén zárult egy évben 7,6 százalékos volt az államháztartás finanszírozási igény, szemben a március végével zárult év 9,2 százalékaival.

2021. június végén az államháztartás bruttó adóssága 39.406 milliárd forint, a bruttó hazai termék 77,6 százaléka volt. Ez 3,4 százalékponttal alacsonyabb, mint az előző negyedévben, március végén¹⁴. A június végi adósságráta 2,9 százalékponttal alacsonyabb a múlt év végénél, de 7,3 százalékponttal magasabb az egy évvel korábbinál.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

¹⁴ Magyar Nemzeti Bank (MNB) pénzügyi számlák előzetes adatai

Az Eximbank nélkül számolt GDP-arányos államadósság szintén 3,4 százalékponttal 75,5 százalékra csökkent a második negyedévben. Az Eximbankkal együtt számolt június végi államadósság 296 milliárd forinttal nőtt a negyedévvel korábbi 39.110 milliárd forintról, azaz a GDP-arányos ráta csökkenése a gazdasági növekedés eredménye volt. (Az MNB számítástól eltérően a KSH előzetes jelentése szerint magas, 17,9 százalékos volt a GDP április-júniusi növekedése 2020. év második negyedévéhez képest).

Az adósság alakulását elsősorban a járvány miatti gazdasági élénkítés, és a már 2021-ben is választásnak tartott költségvetés okozza, ami miatt a kormány csak lassan térhetne vissza a 3 százalékos hiányhoz és így az adósság csökkentés lehetőségéhez. A magyar államadósság mérete sokáig egyfajta „fenyegetettséget” jelentett. A mérsékelt kamatok, a nagy nemzetközi likviditásból fakadó és kedvező nemzetközi hitelminősítéssel megalapozott szuverén (államkincstár, jegybank nevében kibocsátott igen biztosnak számító) adósság-instrumentumok iránti tartós piaci kereslet, az államadósság csekély finanszírozási költsége most már nem reális alap az adósságunk finanszírozásához.

A kormányzati hiány, adósság és változása, MILLIÓ Ft					
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	végleges	végleges	előzetes	becsült	terv
Kormányzati szektor nettó hitelfelvétele*	-953 888	-908 789	-987 866	-3 869 622	-3 859 628
- Központi kormányzat	-938 545	-1 015 327	-808 578	-3 469 680	-3 238 522
- Helyi önkormányzat	20 538	29 926	-42 662	52 950	-186 289
- Társadalombiztosítási alapok	-35 881	76 612	-136 626	-452 891	-434 817
Kormányzati szektor konszolidált bruttó adóssága, állomány névértéken, év végén	28 311 913	29 962 641	31 122 421	38 408 021	41 153 155
Kormányzati szektor konszolidált bruttó adóságának változása	1 211 066	1 650 728	1 159 780	7 285 600	
Kormányzati szektor kiadásai:					
- Bruttó állóeszközfelhalmozás	1 763 006	2 504 837	2 928 024	3 058 802	3 350 000
- Kamatok (konszolidált)	1 040 240	1 011 767	1 060 593	1 128 046	1 263 102
Bruttó hazai termék (GDP) piaci beszerzési áron	39 233 430	43 350 353	47 523 971	47 743 465	51 348 040
Bruttó nemzeti jövedelem (GNI) folyó piaci áron	37 696 009	41 760 148	46 281 687	46 968 512	..

Forrás: KSH - EDP jelentés - 2021. március 31. * nettó hitelfelvétel (-)/ nettó hitelnyújtás (+)

Az „új monetáris elmélet” szerint az államadósságnak újabban már nincs effektív határa, és nem kell félni a deficit méretétől. Igaz lehetne, hogy alacsony – esetleg nulla - kamat mellett könnyen kezelhető és vállalható magas deficit is, hiszen ez növeli ugyan az adósságállományt, de nincs államháztartást terhelő kamatköltsége.

HELYZETKEP 2021. első félévéről

Szakértői vélemény, hogy egy nulla körüli nominális kamatnak ma semmi esélye sincs számunkra, sőt az inflációs rátánk egyre komolyabb gondokat okozhat. 2020 során azonban a magyar államháztartás egyensúlya megromlott, a pandémia évétől a rendkívüli helyzetből fakadóan megnőtt a költségvetés deficitje. Az Európai Tanács magyar konvergenciaprogramról készített véleményében 2021 áprilisában komolyabb kommentár nélkül jóvá hagyta az igen nagy 2020-as költségvetési hiányt, és a rákövetkező évekre tervezett további deficiteket. Tett megjegyzést arra, hogy a konvergenciaprogramba beleírt egyszeri intézkedések (mint a 25 év alattiaknak adott jövedelemadó-kedvezmény vagy az egészségügyi béremelés) tartósan befolyásolják az egyenleget; a magyar kormány későn akar visszatérni a 3 százalékos deficitszint alá; és az újjáépítési alapokból 2021-re és azt követő évekre betervezett támogatást túl optimistán veszik számításra.

Az adósságállomány alakulását a következő évek költségvetési folyamatai alapvetően meghatározzák. A 2022-es „újraindítás költségvetés” lényege a koronavírus-járvány utáni gazdaság-újraindítási akcióterv fedezetének biztosítása. 2022-ben a kormány 5,2 százalékos gazdasági növekedéssel, 3 százalékos inflációval, 5,9 százalékos GDP-arányos költségvetési hiánycéllal – azaz 3.152,6 milliárd forinttal - és egy, a GDP 0,4 százalékánál is nagyobb biztonsági tartalékkal - 233 milliárd forinttal - számol. Az államháztartás központi alrendszerének kiadási főösszege 28.546 milliárd forint, bevételi főösszege 25.393 milliárd forint lesz. A hiányt állapították meg. Az államadósság tervezett mértéke 79,3 százalék.

A kormány ennek keretében a költségvetés eszközeit is felhasználva biztosítani kívánja, hogy aki elvesztette a munkahelyét, azt visszakapja, vagy új munkahelyet szerezhessen. Azok a vállalkozók, akiknek be kellett zárnia az üzletet, újra indíthassák és tovább fejleszthessék. 2022-ben 1,1 százalékkal bővíthet a foglalkoztatás, a nettó jövedelmek 7,7 százalékkal emelkedhetnek, a háztartások fogyasztása 4,8 százalékkal nőhet.

A munkahelyteremtés mellett a gyermekes családok támogatása és az idős emberek védelme a költségvetés prioritása, és lényeges cél a magyar gazdaság szempontjából kiemelt ágazatok fejlesztése, a klímavédelmi célok betartásával és a digitalizáció folyamatos fejlesztésével.

A 2021-es költségvetéssel megegyezően, a két kiemelt terület a gazdaság-újraindítási alap, amelyben 2022-ben 7.300 milliárd forint - a GDP 13 százaléka - lesz, és az egészségbiztosítási és járvány elleni védekezési alap 3600 milliárd forint kerettel.

A gazdaság-újraindítási akciótervben biztosítják a tizenharmadik havi nyugdíj visszaépítésére szükséges 160 milliárd, és a nyugdíjprémiumra elkülönített 68 milliárd forintot. Ez az alap nyújt

fedezetet a járó- és fekvőbeteg szakellátásban dolgozó orvosok, valamint az alapellátásban résztvevő orvosok és szakdolgozók 2021-ben indult - 458 milliárd forint összegű - béremelése. Itt különítettek el a lakástámogatások 381 milliárdos keretét. Ebből az alapból tervezik fedezni a Paks II. Zrt. 270 milliárd forintos tőkeemelését, a Liget Budapest projekttel 31 milliárd forintos újabb kiadásait. Itt szerepel a tervezett debreceni nemzeti oltóanyaggyár 20 milliárd forintos kiadása is.

A 2021-es 108 milliárd forintos álláskeresői ellátások 2022-ben 105 milliárd forintra és az idei közfoglalkoztatás, vagyis a Start-munkaprogram 165 milliárd forinthozvetési kerete 2022-ben 120 milliárd forintra szűkül.

Lényeges lehet, hogy az árvaellátás havi 24.250 forintos minimumösszege 2012-ben 50 ezer forintra emelkedik. A gyermekek otthongondozási díjának összege 2022-ben eléri a minimálbér összegét, az ápolási díj havi alapösszege pedig a 2021-es 41.335 forintról 43.405 forintra emelkedik.

Érezhetően javulhat az egészségbiztosítási és járvány elleni védekezés, az idei 139 milliárd forintos alapról 244 milliárd forintra nő a háziorvosi, és ügyeleti ellátás támogatása, valamint a fogászati ellátásé is, 42 milliárdról 82 milliárd forintra.

A 25 év alatti fiatalok személyi jövedelemadó mentessége mellett is 2012-es 2.717 milliárd forint helyett 2.866 milliárd forint szja bevétel valószínű. Az alap bevételei között van a kiskereskedelmi adó, a 2021-es 64 milliárd helyett jövőre 76 milliárdra, valamint a gépjárműadó, amiből a 2021-es 87 milliárd forint helyett 90 milliárd forintra számítanak.

A munkáltatói adóterhek 2022. július 1-jétől csökkennek 2 százalékponttal. A vállalkozások adminisztrációs terheinek mérséklésére megszűnik a béreket terhelő szakképzési hozzájárulás. A 2021-es 105 milliárd forint helyett így csak 68 milliárd forint bevétel lesz ebből. A szociális hozzájárulási adó kulcs 0,5 százalékpontos, 15 százalékra csökkenése mellett is magasabb, 2454 milliárd forint befizetést vár a költségvetés ebből az adónemből 2022-ben.

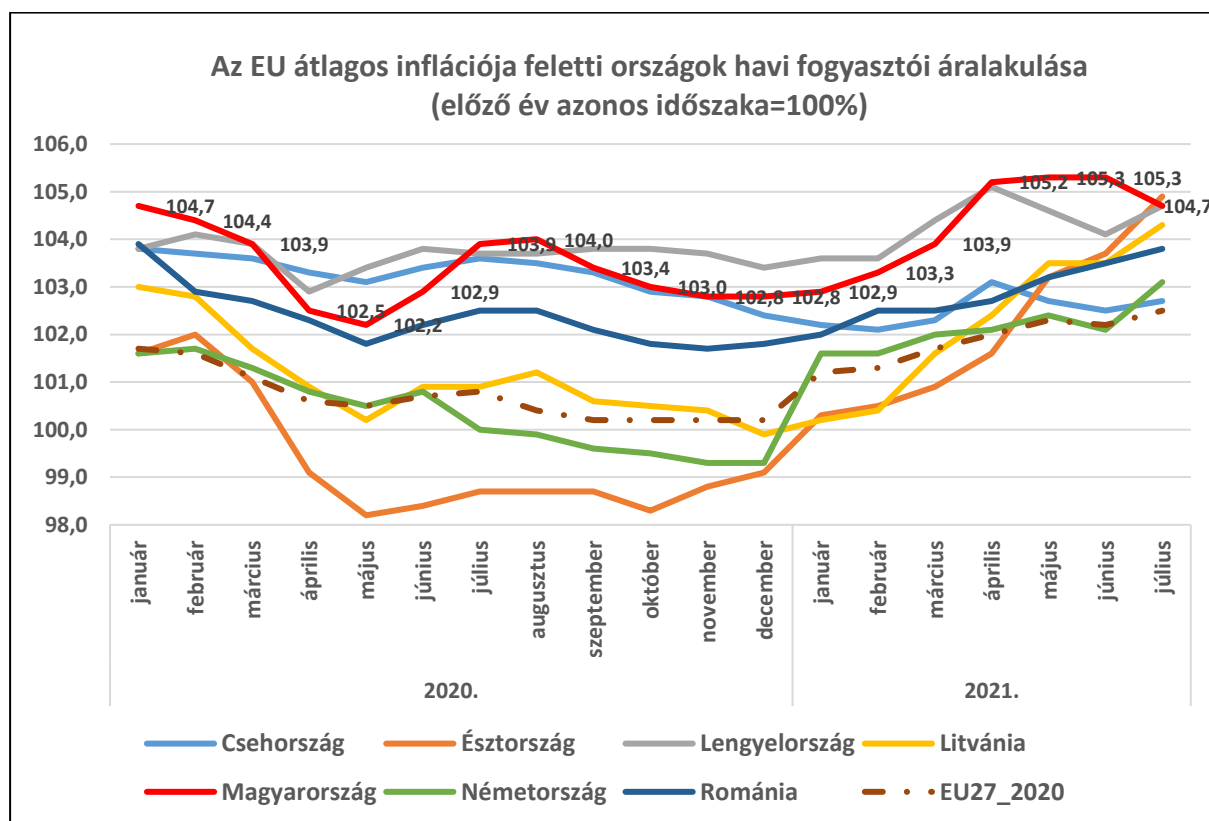
2022-ben a nyugdíjbiztosítási alap kiadásai több mint 250 milliárd forinttal lehetnek nagyobbak, elérik a 4169 milliárd forintot. A nem állami felsőoktatási intézmények támogatása 59 milliárdról 177 milliárdra bővíthet, míg a köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatások finanszírozása is érezhetően megemelkedik, 32 milliárddal 314 milliárd forintra.

Az önkormányzatoknak a kötelező feladatok finanszírozására 2021 tavaszán megemelt 908 milliárdos támogatása 2022-ben 873 milliárd forint lesz és a törvény szerint az önkormányzatok 129,8 milliárd forint szolidaritási hozzájárulást fognak befizetni.

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

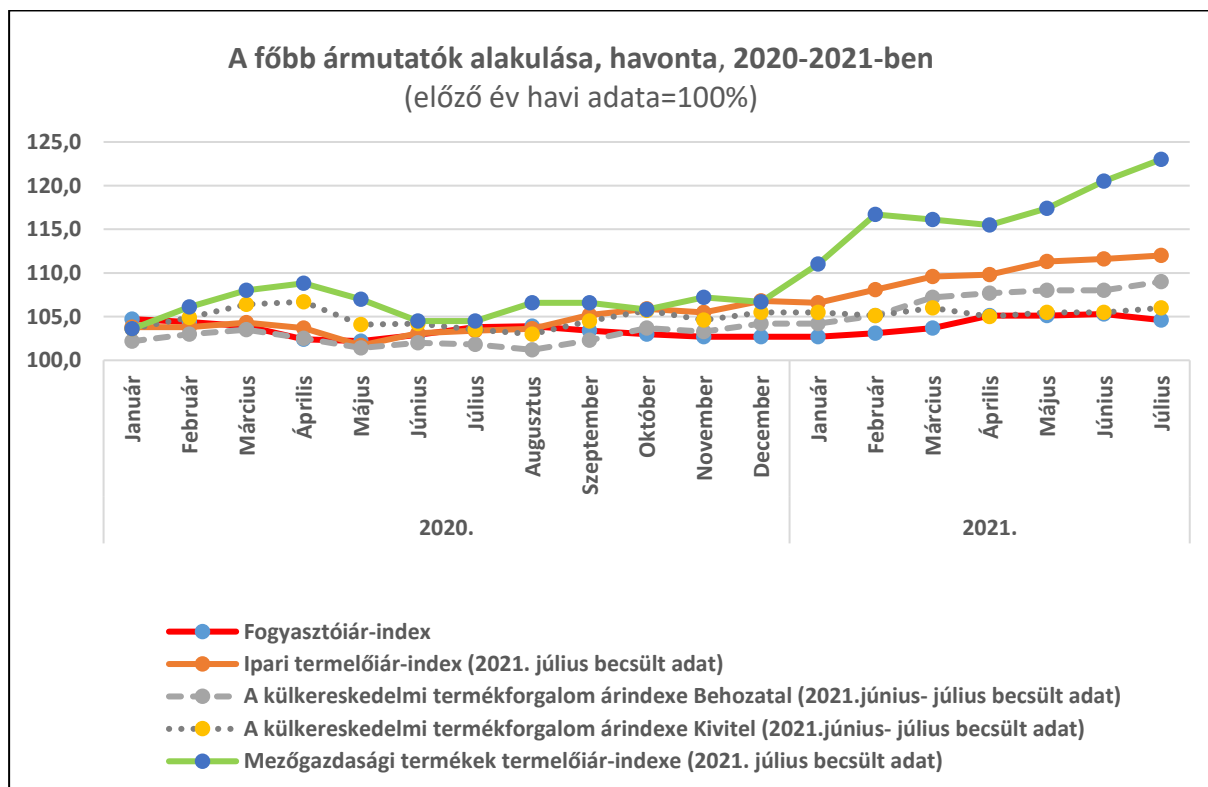
Infláció

A magyar gazdaságban a múlt évben bekövetkezett forintgyengülés következtében folyamatosan jelen van az árnyomás, ez a fogyasztói árakat magasan tartja. Hosszabb ideje stabilan magas a maginfláció és az élelmiszerárak tartósan emelkednek. Az Európai Unióban a fogyasztói árak júniusban 2,2 százalékkal, míg az eurózónában 1,9 százalékkal emelkedtek az 2020 júniusához képest. Az 5,3 százalékos magyar infláció júniusban az Európai Unió tagországai között a legmagasabb volt. A második legmagasabb mértékű fogyasztói árindex érték Lengyelországé, de ez is 1,2 százalékponttal alacsonyabb a magyarországinál. A visegrádi tagállamok közül Csehország június inflációs rátája 2,5 százalék, Szlovákiáé szintén 2,5 százalék volt. Az árak a környező uniós országokban is lényegesen alacsonyabb mértékű változást mutatnak. Számottevő emelkedés egyelőre az élelmiszerek és élvezeti cikkek, valamint a szolgáltatások fogyasztói árában látható, itt is a magyar fogyasztói áremelkedés a legmagasabb, 2,4 százalék. Különösen gyorsan emelkedik egyes alapvető élelmiszerek ára.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A hazai ipari termelői árak májusban 0,1 százalékkal csökkentek az előző hónaphoz, és jelentősen, 11,3 százalékkal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest. Az első öt hónapban 9,1 százalékkal nőttek a termelői árak. Májusban a kőolaj-feldolgozásban 67,3 százalékkal, a vegyiparban 48,8 százalékkal, a fémfeldolgozásban 12,6 százalékkal, a fa-, papír- és nyomdaiparban 6,7 százalékkal, a villamos berendezés gyártásban 6,3 százalékkal, a gumi- és műanyagiparban 6,2 százalékkal, az élelmiszeriparban 6,1 százalékkal, a gépi berendezések üzembe helyezésében és karbantartásában 3,1 százalékkal, a gépgyártásban 2,8 százalékkal, a bőr- és textiliparban ugyancsak 2,8 százalékkal, a gyógyszeriparban 2,4 százalékkal, a járműgyártásban 1,8 százalékkal emelkedtek, míg a számítógép-, elektronikai- és optikai-termék gyártásban 0,2 százalékkal csökkentek az árak az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Összességében a feldolgozóiparban 8,6 százalékkal, az energetikai szakágazatokban 30,1 százalékkal nőttek egy év alatt a termelői árak.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Az ipari export értékesítési árai májusban 0,9 százalékkal mérséklődtek az előző hónaphoz, és 9,6 százalékkal nőttek 2020-hoz képest. A kiviteli árak az első öt hónapban 9,3 százalékkal haladták meg az egy évvel azelőtti. A feldolgozóipar kiviteli értékesítési árai összességében

6,8 százalékkal, az energetikai ipariak 79,9 százalékkal emelkedtek az egy évvel korábbihoz képest.

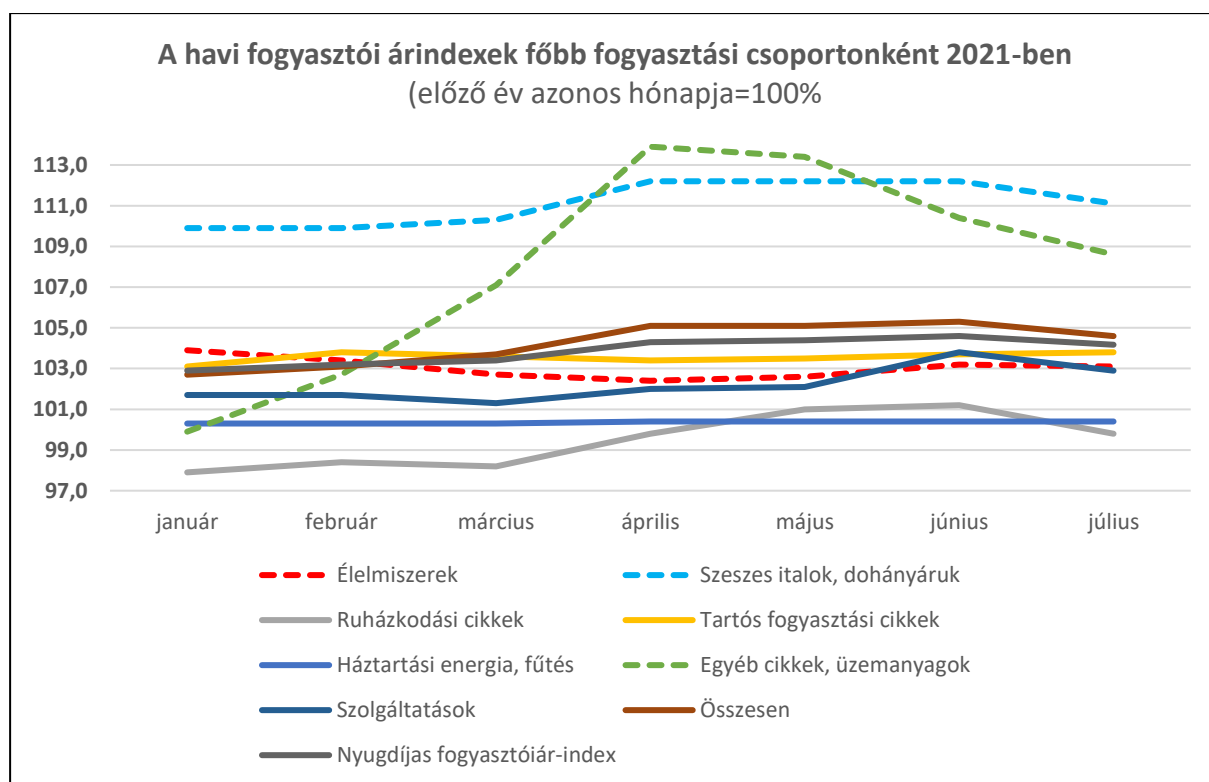
Az ipar belföldi értékesítési árai májusban 1,3 százalékkal emelkedtek az előző havival, és 14,4 százalékkal az egy évvel korábbiakkal összevetve. Az első öt hónapban 8,6 százalékkal nőttek a belföldi értékesítési árak. A feldolgozóiparban összességében 14,1 százalékkal, az energetikai iparban 16 százalékkal nőttek a belföldi értékesítési árak.

A mezőgazdasági termelői árak májusban 17,4 százalékkal, az első öt hónapban 13,7 százalékkal nőttek a 2020 évihez képest. Az ötödik hónapban a növénytermesztési és kertészeti termékek ára számottevően, 23,5 százalékkal, ezen belül a gabonaféléké 38,8 százalékkal magasabb volt, mint a múlt év azonos időszakában. Az élőállatok és állati termékek felvásárlási ára 4,7 százalékkal, a vágóállatoké 3,5 százalékkal nőtt, ezen belül az első öt hónapban a vágósertésé 22,5 százalékkal mérséklődött, míg a vágómarháé 9,5 százalékkal, a vágóbaromfié 3,5 százalékkal emelkedett. Az állati termékek felvásárlási ára 7,3 százalékkal, ezen belül az első öt hónapban a tojásé 3,7 százalékkal, a tehéntejé 3,9 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A magyarországi fogyasztói árak júniusban 0,6 százalékkal emelkedtek az előző hónaphoz, és igen jelentősen, 5,3 százalékkal az egy évvel korábbihoz képest. Az első félévben 4,2 százalékkal nőttek az árak. A tartós fogyasztási cikkek ára a hatodik hónap folyamán 0,4 százalékkal, a ruházati termékeké 0,3 százalékkal emelkedett az előző hónaphoz viszonyítva.

Az élelmiszerek fogyasztói ára júniusban az átlagos inflációnál kisebb mértékben, 3,2 százalékkal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az étolaj ára 25,5 százalékkal, a zsiradékoké 13,7 százalékkal, a margariné 8,2 százalékkal, a tojásé 7,8 százalékkal, a liszté 7,7 százalékkal, a munkahelyi étkezése 7,6 százalékkal, a gyümölcs- és zöldségleveké 6,4 százalékkal, az éttermi étkezése 6,1 százalékkal emelkedett, míg a sertéshúsé 5,6 százalékkal, a friss hazai és déligyümölcsöké 6,2 százalékkal mérséklődött. A dohányárak ára júniusban számottevően, 19,7 százalékkal, az égetett szeszesitaloké 3 százalékkal, a sörféléké 3,9 százalékkal, az újságoké és a folyóiratoké 7,5 százalékkal, a virágoké és dísznövényeké 16,1 százalékkal, a gyógyszereké 3,4 százalékkal, a tanszereké és az írószereké 10,3 százalékkal volt magasabb, mint egy évvel korábban, a ruházatkodási cikkeké pedig ez idő alatt 1,2 százalékkal nőtt.

A tartós fogyasztási cikkek ára az évek óta mérséklődő, legfeljebb stagnáló tendencia helyett a múlt év júniusa óta ismét emelkedik; ez év júniusban 3,7 százalékkal nőtt az egy évvel azelőttihez képest. Az egyes cikkek közül a kerékpároké 11,4 százalékkal, az új személygépjárművéké 9,2 százalékkal emelkedett, a televíziókészülékeké 1 százalékkal mérséklődött. A háztartási energia csoportba tartozó termékek ára összességében 0,4 százalékkal emelkedett, ezen belül a távfűtésé, a vezetékes gázé és az elektromos áramé változatlan maradt, míg a többi fűtőanyagé, így például a széné 5,3 százalékkal, a tűzifáé 2,7 százalékkal nőtt; a járműüzemanyagoké – a világpiacon tendenciát és a forint leértékelődését követve – kiugró mértékben, 24,2 százalékkal emelkedett az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A szolgáltatások júniusban éves összehasonlításban számottevően, 3,8 százalékkal drágultak. A személyszállítás, a víz- és a csatornaszolgáltatás díja nem változott, a színházjegy ára 4,9 százalékkal, a lakbér 1,4 százalékkal nőtt, míg a telefon- és az internetszolgáltatás díja 0,7 százalékkal mérséklődött.

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A nyugdíjas fogyasztói kosárral számított árindex júniusban 0,4 százalékkal emelkedett az előző hónaphoz, és 4,6 százalékkal az egy évvel korábbihoz képest. A hatodik hónapban a – hatósági árak, nyers élelmiszerek és üzemanyagok figyelmen kívül hagyásával éves

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

összehasonlításban számított maginfláció 3,8 százalék volt, – amely a bázishatást is figyelembe véve – a fogyasztói árindex – nyári szezonálisnak megfelelő csökkenését követően – magas szinten történő stagnálását vetíti előre az idei évben.

A KSH április hónaptól módosította a maginfláció számításának módszerét, és ezentúl nem veszi figyelembe a szeszes italok és a dohányárak árváltozását. Március hónapban – a korábbi módszertan alapján számított – maginfláció 3,9 százalék volt, és változatlan módszertan mellett a júniusi mutató 5 százalék felett lenne.

Fogyasztói árindexek alakulása főbb fogyasztási csoportonként (előző év azonos hónapja=100%)										
Év		Élelmiszerek	Szeszes italok, dohányárak	Ruházkodási cikkek	Tartós fogyasztási cikkek	Háztartási energia, fűtés	Egyéb cikkek, üzemanyagok	Szolgáltatások	Összesen	Nyugdíjas fogyasztói ár-index
2019.	január	104,2	106,9	101,5	100,8	101,2	99,8	102,8	102,7	102,7
	február	105,2	107,0	102,1	100,7	101,2	100,6	102,7	103,1	103,2
	március	105,4	108,0	101,1	100,8	101,2	102,8	103,0	103,7	103,6
	április	105,2	108,5	100,4	100,7	101,2	104,1	103,0	103,9	103,7
	május	105,6	108,6	100,7	100,7	101,2	103,7	103,0	103,9	103,8
	június	105,8	107,1	101,0	100,4	101,2	100,9	103,1	103,4	103,5
	július	106,0	108,5	101,9	98,6	101,1	100,4	102,8	103,3	103,5
	augusztus	105,6	108,8	101,8	98,6	101,0	100,1	102,8	103,1	103,4
	szeptember	105,1	108,4	100,6	98,6	100,7	99,0	103,4	102,8	103,1
	október	105,4	108,4	100,6	98,5	100,7	99,4	103,3	102,9	103,3
	november	105,5	108,3	100,3	98,8	100,7	101,2	103,4	103,4	103,6
	december	105,9	108,4	100,4	99,1	100,6	104,2	103,2	104,0	104,0
2020.	január	106,9	107,4	100,3	99,1	100,5	106,4	103,6	104,7	104,6
	február	107,0	107,3	100,7	99,2	100,4	104,3	103,8	104,4	104,4
	március	107,6	107,2	100,9	99,5	100,3	100,8	103,8	103,9	104,2
	április	108,7	107,2	100,2	100,1	100,3	92,3	103,0	102,4	103,3
	május	108,4	106,7	98,9	100,8	100,3	92,3	102,6	102,2	103,2
	június	107,8	106,7	99,0	101,6	100,3	96,4	102,5	102,9	103,6
	július	107,8	106,3	100,7	102,7	100,2	99,9	103,4	103,8	104,3
	augusztus	107,9	106,8	100,9	102,6	100,2	99,6	103,5	103,9	104,3
	szeptember	107,3	106,3	100,6	102,6	100,3	100,0	102,4	103,4	103,8
	október	106,5	106,1	99,5	102,9	100,2	99,1	102,4	103,0	103,4
	november	106,2	106,6	99,0	102,6	100,2	98,3	101,9	102,7	103,2
	december	104,9	108,8	98,5	102,8	100,2	99,5	101,7	102,7	103,0
2021.	január	103,9	109,9	97,9	103,1	100,3	99,9	101,7	102,7	102,9
	február	103,4	109,9	98,4	103,8	100,3	102,7	101,7	103,1	103,2
	március	102,7	110,3	98,2	103,6	100,3	107,1	101,3	103,7	103,4
	április	102,4	112,2	99,8	103,4	100,4	113,9	102,0	105,1	104,3
	május	102,6	112,2	101,0	103,5	100,4	113,4	102,1	105,1	104,4
	június	103,2	112,2	101,2	103,7	100,4	110,4	103,8	105,3	104,6
	július	103,1	111,1	99,8	103,8	100,4	108,6	102,9	104,6	104,2

Forrás: KSH

Pénz-és tőkepiaci helyzetkép

Májusban a Nemzeti alelnöke már júniusi kamatemelést valószínűsített. A Monetáris Tanács közleménye aztán jelezte, hogy a döntéshozók egyre erősebb hosszútávú inflációs kockázatokat látnak, szükséges a szigorítás, júniusban véget ér az ultra laza monetáris politika korszaka. Kérdéses inkább csak a szigorítási fordulat és a kamatemelési ciklus formája volt:

- kisebb, de folyamatos havi, pl. 15 bázispontos emelésekkel az effektív (vagyis az egyhetes betéti) kamat esetében, **júniusban, júliusban és augusztusban;**
- vagy egy nagy lépéssel kezdeni a kamatemelési ciklust és csak negyedévente felülvizsgálni a folyamatot.

Az elemzők szerint a következő hónapok kamatpályáját nem befolyásolja érdemben az, hogy **három kisebb kamatemelés jön, vagy egy nagyobb emelés, és azt követően szeptemberben folytatódik a ciklus.** Az is elképzelhető, hogy az alapkamatot és az irányadó rátát is emeli az MNB.

A jegybank kamatdöntése természetesen a forint árfolyamára is hatással van, elég csak annyit említeni, hogy a közelgő szigorítás május közepi bejelentése után a magyar deviza jelentős erősödésbe kapcsolott. A korábbi 360 körüli szintről hamar 350 alá esett az euró jegyzése. A fordulat részben a Fed szerdai kommunikációjának volt köszönhető, az amerikai jegybank érezhetően elmozdult a szigorítás felé, ami rossz hír a feltörekvő piaci devizáknak.

III. TÁRSADALMI FOLYAMATOK

Népmozgalom

Hazánkban 2021. első fél évében 44.100 gyermek született, 0,6 százalékkal kevesebb, mint a 2020 első felében¹⁵. A születési arányszám 9,1‰ volt, nemváltozott. Az első hat hónapban 31.800 házasságot kötöttek, ez 18,6 százalékkal több, mint korábban. A házasságkötési arányszám 6,6‰ volt, ami 1,1 ezrelékponttal magasabb az egy évvel korábbinál.

Az első fél évben 79.800 haláleset történt, a pandémia harmadik hullámának következtében a magas bázishoz viszonyítva is 23,3 százalékkal több, mint 2020 első felében. A halálozási arányszám 16,6‰ volt, ez pedig 3,3 ezrelékponttal több, mint tavalyi arányszám. A csecsemőhalálozási 3,1‰ volt, 0,9 ezrelékponttal csökkent. A természetes fogyás az első félévben 35 800 fő volt, az egy évvel korábbinál 3,2 ezrelékponttal magasabb, 7,4‰-es népességfogyást mutatott.

A múlt évi halálozások részletes adataiban a haláloki adatokat még nem ismerjük, de következtetések levonhatók már a pandémia hatásáról. A 2020. évi halálozási ráta 14,5‰ volt; és kirívóan magas érték. Legutóbb 28 évvel ezelőtt, 1993-ban fordult ez elő. A másik fontos halandósági mutató a születéskor várható élettartam is változott, mind a férfiaknál, mind a nőknél 0,6 évvel elmarad a 2019. évitől. A pandémia következtében elhunytakról közzétett hivatalos adatok a várható élettartam ilyen mértékű csökkenését nem alapozzák meg, azaz a halálozási arányszámok emelkedésében más tényezők, így az egészségügyi ellátásban kialakult hiányok, a kórházi ellátás elrendelt szüneteltetése, az elektív (azaz kockázat nélkül halasztható diagnosztikai, vagy terápiás) kezelések halasztása is közrejátszott.

A Covid-járvány okozta változások

A koronavírus-járvány 2020-tól folyamatos és rendkívüli sokkot jelent Európa gazdaságainak is. A tavaly nyáron kezdődött fellendülése 2020 negyedik negyedévében megakadt és 2021 első negyedévében a koronavírus-járvány visszaszorítását célzó, újabb rendkívüli intézkedések

¹⁵ <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok#/hu/document/nep2107>

bevezetésével szintén lelassult. 2020-ban az Európai Unió gazdasága 6,1 százalékkal, az euróövezet gazdasága pedig 6,6 százalékkal zsugorodott.

Tavaly nyáron a munkaerőpiaci körülmények lassú javulása kezdődött. A foglalkoztatás 2020 második felében emelkedett, a munkanélküliség a legtöbb tagállamban kissé csökkent. A munkaerőpiacoknak természetesen hosszabb időre van szükségük a teljes regenerálódáshoz. A vállalatoknak a rendkívüli intézkedések fokozatos feloldása miatt még sok idő áll rendelkezésére a munkaerő újbóli felvételére. Az előrejelzések szerint az uniós munkanélküliségi ráta 2021-ben 7,6 százalék, 2022-ben 7 százalék, az euróövezetben 2021-ben 8,4 százalék, 2022-ben 7,8 százalék körül alakul.

Az infláció az év elején meredeken emelkedett, az energia drágulása és számos ideiglenes, technikai tényező miatt, a mutató azonban az év folyamán jelentősen változik majd, az előrejelzés szerint az EU-ban 2021 folyamán 1,9 százalék, 2022-ben 1,5 százalék lesz az infláció. Az euróövezetben 2021-ben 1,7 százalék, 2022-ben 1,3 százalékos infláció várható.

Mind az EU, mind az euróövezet gazdaságának várható erőteljes fellendülése a beoltott lakosság aránya növekedésének és a rendkívüli korlátozások fokozatos feloldásának köszönhető. A várható növekedést a magánfogyasztás, a beruházások és az erősödő globális gazdaságból származó növekvő uniós export iránti kereslet serkenti majd.

Csúcson az államadósság

Az államadósság mértéke 2021. évben csúcspontot ér el. A pandémia gazdaságra gyakorolt hatásainak enyhítésében, a háztartások és a vállalkozások állami támogatása létfontosságú szerepet kapott, azonban a tagállamok ezzel egyidejűleg jelentősen növelni kényszerültek adósságuk szintjét. Az összesített államháztartási hiány az EU-ban ebben az évben mintegy fél százalékponttal, azaz a bruttó hazai termék 7,5 százalékára nő, míg az euróövezetben körülbelül a GDP 8 százalékát is eléri.

2021-ben Dánia és Luxemburg kivételével valamennyi tagország államháztartási deficitje meghaladja majd a GDP 3 százalékát. Jövőre azonban az összesített költségvetési hiány a felére, mintegy 4 százalék alá csökken mind az EU-ban, mind az euróövezetben. A GDP 3 százalékát meghaladó hiányt mutató tagállamok száma jelentősen csökkenni fog.

Az államadósság aránya az előrejelzések szerint 2021-ben a GDP-hez viszonyítva 94 százalék lesz az Európai Unió egészében, majd 2022-ben alig alacsonyabbra, 93 százalékra csökken. Az

euróövezetben pedig az idén 102 százalékra emelkedik, és 2022-ben várhatóan 101 százalékra esik vissza.

IV. A GAZDASÁGI FOLYAMATOKAT BEFOLYÁSOLÓ KOCKÁZATI TÉNYEZŐK

A globális gazdaság a 2019. évi 2,8 százalék-os bővülést követően a múlt évben összességében 3,2 százalékkal zsugorodott a rendelkezésre álló adatok alapján. A Nemzetközi Valutaalap szakértői ezen belül számottevő ütemkülönbségre mutatnak rá a fejlett országok és a fejlődő világgazdasági helyzete között: amíg az előbbi országcsoporthoz egyesített bruttó hazai terméke 4,6 százalékkal, addig az utóbbié csupán 2,1 százalékkal esett vissza. Az IMF 2021-re szóló prognózisa mérsékelten optimista. A fejlett országok gazdasága a jövő évben várhatóan visszatér a válság előtti trendhez. Az előrejelzés szerint a világgazdaság ez évben 6 százalékkal, 2022-ben 4,9 százalékkal bővülhet. A fejlett országok esetében a jelenlegi prognózisok e két évben 5,6, illetve 4,4 százalék-os bővüléssel számolnak. Az Amerikai Egyesült Államok kilátásai a legkedvezőbbek: a GDP 7 százalékkal emelkedhet ebben, és 4,9 százalékkal a következő évben. Az eurózónában ennél szerényebb növekedést, 2021-re 4,6 százalékot, míg jövőre 4,3 százalékot várnak az IMF szakértői. A fejlődő országok egyesített növekedése ez évben várhatóan 6,3 százalékot, míg jövőre 5,2 százalékot érhet el. Különösen kedvező helyzetben van Kína gazdasága: erre az évre 8,1 százalék-os, míg jövőre 5,7 százalék-os bővülést prognosztizálnak. Ennél is gyorsabb növekedést várnak Indiában: a GDP ez évben 9,5 százalékkal, míg 2022-ben 8,5 százalékkal nőhet.

A korábban feltételezettnél kedvezőbb helyzet többek között annak köszönhető, hogy a múlt évi zuhanást követően érzékelhetően emelkedett a világkereskedelmi forgalom, és valamelyest nőtt globális szinten a lakossági fogyasztás.

A kilátásokat kedvezőbbé tette a járvány elleni oltóanyag megjelenése, és gyártásának megindulása. Ugyanakkor ez a remény egyelőre a fejlett világ lakosságát érinti; a fejlődő országokban alig van esély arra, hogy ebben az évben jelentős mennyiségű vakcinához jussanak. Ezért a világjárvány leküzdése még hosszú időt vehet igénybe.

A gazdasági növekedés negatív kockázatai közé sorolható az államháztartási hiány és következményeként az államadósság növekedése a fejlett országok többségében, valamint az infláció tartóssá válásának veszélye egyes országokban.

A pandémia felerősítette a vállalkozások érzékenységet azokra a lehetséges veszélyekre, amelyek váratlanul, felkészületlenül is érhetik a céget. A legújabb Kockázati Barométer¹⁶ körbejárja azt a kérdést: Vajon milyen veszélyektől rettegnek most a legjobban a világon? A vállalkozások az elmúlt hónapokban alaposan megéreztek a váratlan változásokat. Eddig is tudták, hogy a válság következtében kialakult változások folyamatosak lesznek ezentúl, és senki sem ott folytatja, ahol a válság előtt abbahagyta. A cégeknek gyorsan változó környezettel és az ezzel járó kockázatokkal kell szembenézniük, ezekhez alkalmazkodniuk kell. Ezek a kockázatok a szállítási nehézségek miatti ellátási lánc problémáktól kezdve a kibertámadások fenyegetésén át egészen a természeti katasztrófák okozta zavarokig terjedhetnek.

A legfontosabb kockázat az üzletmenet megszakadása – hiszen az üzletmenet folytonosságának biztosítása a leglényegesebb feladat. Ez összefügg még a beszállítói kör szélesítésével és a digitális értékláncokba történő befektetésekkel.

Jelentős kockázat egy újabb világjárvány kitörése - a vakcinák érkezésének ellenére is aggodalomra adhat okot a vírus ellenőrizhetetlen terjedése és új változatai.

Fontosak a járvány okozta változások kockázatai - amelyek során a felgyorsuló digitalizációs folyamatokkal, a több távmunkával, a fizetéseképtelenség arányának növekedésével, a növekvő kiberkockázattal, a bezárások miatti üzletmenet-megszakításokkal kell számolni.

A "kibertámadások" fenyegetése szintén emelkedő tendenciát mutat, ez komoly mértékben a pandémiának is betudható.

A járvány okozta piaci fejlődések is megkeseríthetik a vállalkozások működését – ilyenek lehetnek a globális GDP alakulása, a különböző növekedési előrejelzések és az adósságok kezelése, illetve a növekvő fizetéseképtelenség aránya is.

További kockázati tényezőknek tekintik a cégvezetők a jogszabályok változását - természeti katasztrófákat - jelentős környezeti kitétségeket - bizonytalan makrogazdasági fejlődést – klímaváltozást - politikai kockázatot, erőszakot.

¹⁶ Forrás: Allianz Risk Barometer, 2021

A fejlődés belső és külső korlátjai

A magyar gazdaságban az alapvető folyamatokat is érintő konfliktus alakult ki a kormány és az EU, valamint a kormány és az MNB között, amely erőteljesen kritizálja a magas hiánnyal operáló gazdaságpolitikát, és ezzel összefüggő hiány mögött álló állami beruházási politikát.

Az inflációt a kialakult gazdasági helyzet is gerjeszti. A hazai közvéleményt főleg az az infláció megugrása, és várhatóan beragadó magas szintje foglalkoztatja, hiszen ez könnyen erodálhatja a gazdasági növekedésben és a munkanélküliség leküzdésében eddig elért sikereket.

Az infláció letöréséhez azonban nemcsak időre, hanem a monetáris és a költségvetési politika együttműködésére is szükség van. Hiába lesznek magasabbak a kamatok, ha az állam költekezik, nem csökken a kereslet. Az alapkamat emelése közvetlenül drágítja az új hiteleket és a változó kamatozású hiteleket. Ennek mértéke egyelőre nem vészes, de a folyamatos kamatemelések – részben a bankközi kamatok, a BUBOR emelkedésén keresztül – már érdemi növekedést okozhatnak. Nem lenne meglepő, ha a kormány a választások utánra tolná ki a hiteltörlesztési moratórium határidejét.

Rövid távon a legerősebb antiinflációs hatása a járvány erős negyedik hullámának lehetne. Az idei második félévben már az első félévivel azonos, 4,2 százalékos áremelkedés elérése is komoly eredmény lenne.

Az MNB júniusban 4,1 százalékos éves átlagos inflációt prognosztizált, de ennek kockázatát a pénzpiacok jelentik azonban az ennél néhány tizedszázalékkal magasabb ütemnek több esélye van.

A kamatemelések minden bizonnyal folytatódni fognak, mértékük azonban az infláció 5, majd 4,5 százalék alá csökkenésével kisebb lehet. A választásokig a költségvetési politikában inkább csak a beruházásokat érintő korrekciók várhatók. A választások után azonban előtérbe kell kerülnie a gazdasági racionalitásnak, azaz a kormányzat, az MNB és az EU követelményei összehangolásának.

A lakosságot a karantén szabályok feloldása utáni fellélegzés, a nyári szabadság élvezése mellett mindinkább a koronavírus-járvány negyedik hullámának veszélye, a járvány újabb hullámára

való felkészülés, az iskolások beoltása és az idősek számára nem kellő védelmet nyújtó vakcinák alkalmazása, a harmadik oltás körüli bizonytalanság köti le.

V. A HAZAI 2021. ÉVI ELŐREJELZÉSEK ÖSSZEVETÉSE

EURÓPAI BIZOTTSÁG gazdasági előrejelzése szerint száguldani fog a magyar gazdaság, de Európa-rekord inflációval. Az idén 5%-kal növekedhet a magyar gazdaság, jövőre pedig 5,5%-ra gyorsulhat a GDP-bővülés üteme. A februári prognózishoz képest mindkét évre k a kilátásokon, ezzel párhuzamosan pedig az inflációra adott előrejelzését is megemelték.

Az EB kiemeli, hogy a járványügyi korlátozások feloldása után kiugró növekedést vár. Értékelésük szerint az ipar és az építőipar már 2020 végére ledolgozta a visszaesést, és a szolgáltatások is követhetik ezt a pályát 2021 második negyedétől. Összességében 2021. végére a gazdaság teljesítménye elérheti a koronavírus-válság előtti szintet. A növekedés fő hajtóereje a belső kereslet lesz, a lakossági fogyasztás 5, a beruházások 3,8%-kal növekedhetnek.

Az Európai Bizottság februári és májusi előrejelzései Magyarországra (előző év=100%)				
	2021		2022	
	febr.	máj.	febr.	máj.
GDP	4	5	5	5,5
Infláció	3,5	4	2,9	3,2
<i>Forrás: Európai Bizottság</i>				

Az EB szerint 2021 és 2022-ben is Magyarországon lehet kiugróan magas az inflációs, egyetlen egytagállamban sem várnak 2021-re 4% feletti inflációt, jövőre pedig egyedül a magyar fogyasztói áremelkedés lehet 3% felett. A pénzromlás egyik tényezőjeként a múltbeli árfolyamgyengülésnek az árakba történő begyűrűzését említik.

Az államháztartás GDP-arányos hiánya tavaly 6 százalékponttal tért el a kormány várakozásától a koronavírus-járvány intézkedései miatt, így 2020-ban elérte a 8,1 százalékot. A járvány által generált kiadásoknak a kétharmada tökekiadás volt, míg a maradék a bértámogatásokból, az egészségügyi dolgozók egyszeri bónuszkifizetésére ment el. Az államháztartási hiány a Bizottság várakozásai szerint idén 6,8 százalékra, jövő évre pedig 4,5 százalékra csökkenhet.

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

A költségvetés szempontjából kockázatot a 2022-es választások jelentenek. A magyar költségvetési folyamatok csak lassan javulnak, az idén 78,6%-os, 2022-re pedig 77,1%-os lehet a GDP-arányos adósságráta. Az állami túlköltekezés egyik fő kockázata a 2022-es választások előtti kormányzati élénkítés lehet. Az államadósság is 80,4 százalékra ugrott 2020-ban, ami idén a várakozások szerint 78,6, jövőre 77,1 százalékra mérséklődik.

A Bizottság elemzése szerint a foglalkoztatás 2021 első negyedében 1,1 százalékkal maradt el a járvány előtti szinttől, azonban a bérek erőteljes növekedése továbbra is fennmaradt. A reálbérek 2021 februárjában, a magánszektorban 8,9 százalékkal, a közszférában pedig 13,5 százalékkal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. Ez utóbbihoz az egészségügyi dolgozók béremelése is hozzájárult.

Az inflációt tekintve, amely az elmúlt hónapokban a magasabb nyersanyagárak és a jövedékiadó-emelések hatására emelkedett, az előrejelzés szerint 2021 áprilisában és májusában 5 százalék közelében tetőzik. Noha a prognózis szerint, az általános infláció visszaszorul, a maginfláció magas maradhat, többek között a gazdaság újraindítását követően kialakuló árnyomás miatt. A 2020-as átlagos, 3,4 százalékos érték után, idén 4, jövőre pedig 3,2 százalékos inflációt prognosztizálnak az elemzők.

A HAZAI ELŐREJELZŐ INTÉZETEK szerint bizonytalanság övezi a gazdasági kilábalást. Az alábbi táblázatban összegyűjtöttük az idei makrogazdasági változásokat prognosztizáló adatokat. Egyértelmű a megállapítás, hogy az infláció és a koronavírus együtt okozzák a bizonytalanságot. Az inflációs kockázatokkal változatlanul számolni kell.

A gyors kilábalást még mindig a koronavírus-járvány esetleges újabb hullámai veszélyeztetik leginkább.

A gazdasági kilábalás előrehaladtával párhuzamosan a munkaerőpiacon is megindulhat a helyreállítás, aminek első jeleit már a márciusi KSH adatok is mutatták.

Ezek a számok megerősítik, hogy a járvány harmadik hulláma kevésbé rombolta a munkaerőpiacot, mint a korábbiak, feltételezhetően ennek elsősorban az az oka, hogy a gazdaság alkalmazkodott a megváltozott körülményekhez, és a korlátozó intézkedések is kevésbé voltak szigorúak. A gazdaság újraindítása és szezonális okok miatt a következő hónapokban tovább javulhat a munkaerőpiaci helyzet. Az EU-s országok nyitásával a korábban is külföldön dolgozók egy része visszatérhet külföldi munkahelyére. Az elsődleges munkaerőpiacon nőhet a foglalkoztatottak száma, sőt, a korlátozások által leépült ágazatokban – szállodaipar, vendéglátás – már rövidtávon is munkaerőhiány alakulhat ki.

Az infláció mögött elsősorban az alacsony bázis, az üzemanyagok drágulása és a dohánytermékek jövedéki adó emelése állt. A második negyedévben tovább emelkedik és éves szinten 4 százalék körül lesz a pénzromlási üteme.

Az év második felének kilátásait azonban bizonytalanságok, felfelé mutató kockázatok tarkítják. A gazdaság élénkülésével együtt az elhalasztott kereslet mellett kínálat oldali tényezők is erősítik, hogy az infláció érezhető lassulása a második félévben nem következhet be.

A monetáris szigorítás megkezdődött és szükséges mértékben folytatódni fog. A kilátásokat övező bizonytalanságok és a felfelé mutató kockázatok miatt az egyhetes betét és az alapkamat közötti rés a következőkben fennmarad. Az éven belüli kamatok mérséklődése az év második felében elképzelhető, ha az infláció meggyőzően lefelé indul, és a forint árfolyama is stabil marad.

A világjárvány a magyar gazdaságot is nehéz helyzetbe hozta, de ennél súlyosabb problémát okozott, hogy kiterjesztette azokat a társadalmi feszültségpontokat, melyek a pandémia nélkül is jelen voltak.

Az idei év gazdasági kilátásait rövidtávon javíthatja a kormány költekezése, amely ez évben az állami vagyon gyors ütemű privatizációjával bővült. Az idén felgyorsítják a haderő-fejlesztési programot, amely megterheli az államháztartást. Emellett minden presztízsbetűzés is az eltervezett ütemben folytatódik.

A magas beruházási ráta sem segíti az egészséges gazdasági szerkezet megalapozását. A felhalmozás döntő részét nem a versenyszféra piaci megfontolása, hanem az állam határozza meg.

Az idei év növekedési kilátásai a vártnál kedvezőbbek, a bruttó hazai termék volumene 5-6 százalék közötti mértékben emelkedhet. Ugyanakkor már a következő években is jelentős gondot okoz a gazdaságnak a rendkívül magas államháztartási hiány és az államháztartás pozícióját súlyosbító növekvő államadósság. Amíg a múlt évben a kormányzati szektor deficitje a GDP 8,1 százalékára emelkedett, 2021 évben csupán 7,5 százalékra csökken, és még 2020-ban is rendkívül magas, 5,9 százalék-os hiányt tervez a kormány

Makrogazdasági előrejelzések 2021-re

(éves változás, előző év = 100)

	MNB	PM	Századvég	Kopint-Tárki	GKI Rt	Eco-Vista Kft
GDP volumen alakulás	6,2	4,3	5,8	5,2	7,0	5,6
Háztartások fogyasztása	4,6	3,5	3,7	4,1	3,5	3,8
Állóeszköz-felhalmozás	4,7	4,2	7,2	7,0	6,0	6,8
Folyó fizetési mérleg egyenlege (a GDP%-ában)	1,4	0,4	0,6	0,6	0,3	0,7
Külkereskedelmi behozatal (import)	8,9	5,2	9,7	7,6	9,0	8,5
Külkereskedelmi kivitel (export)	11,5	6,4	11,9	8,9	10,5	9,5
Bruttó átlagkereset	8,0	7,0	9,4	8,2	8,0	7,8
Fogyasztó árszínvonal alakulása	4,1	3,6	3,9	4,2	4,2	4,3
Költségvetési hiány (a GDP%-ában)	-7,5	-7,5	-7,9	-7,5	-7,5	-7,8
Államadósság (a GDP%-ában)	79,0	79,9	80,1	81,7	80,5	80,0

forrás: PM, MNB, Századvég, Kopint-Tárki, GKI Rt, Eco-Vista Kft

X X X X X

MELLÉKLETEK

Táblázatok

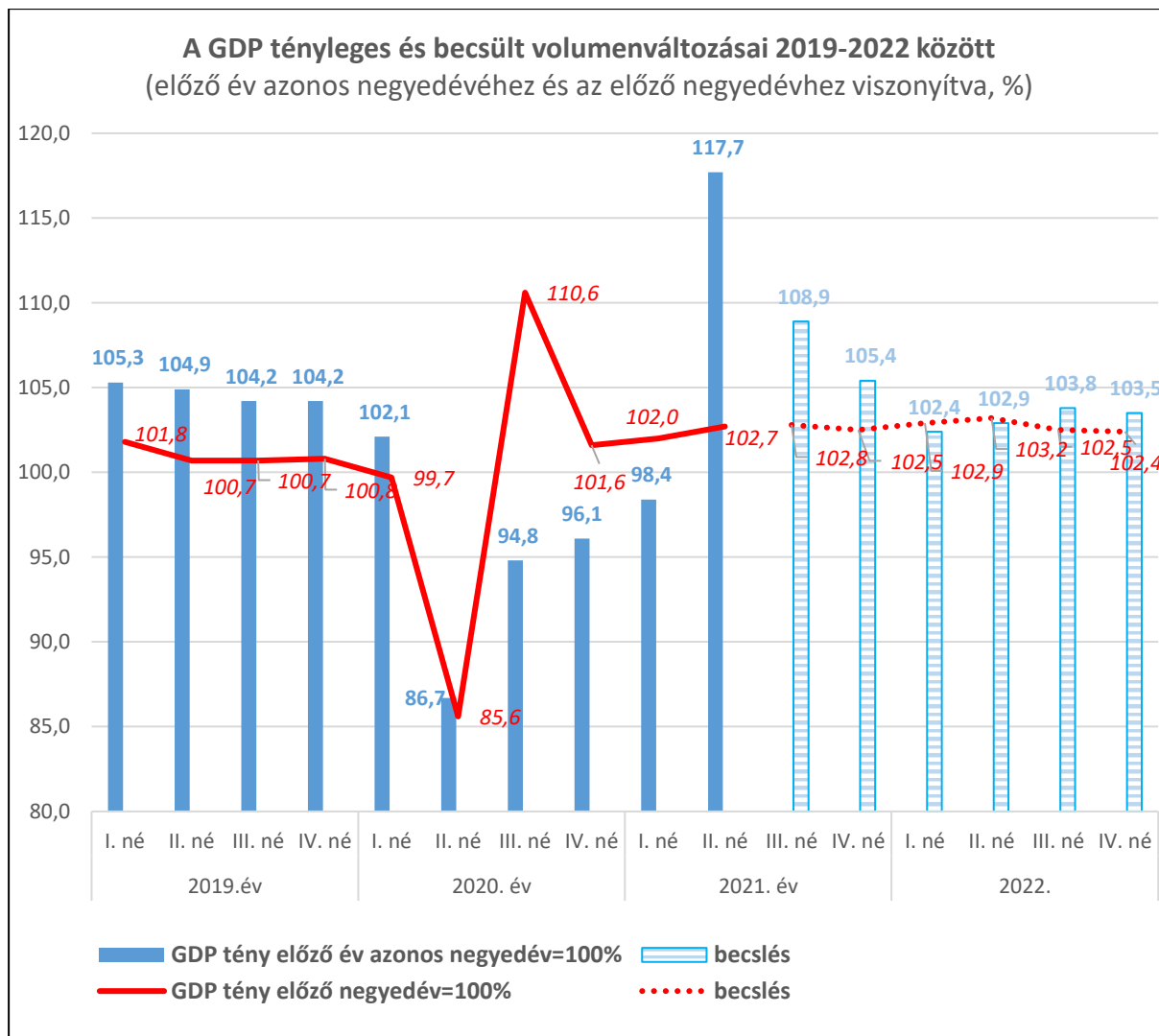
TÁBLÁZATOK ÉS GRAFIKONOK

Makrogazdasági előrejelzés (előző év = 100%)

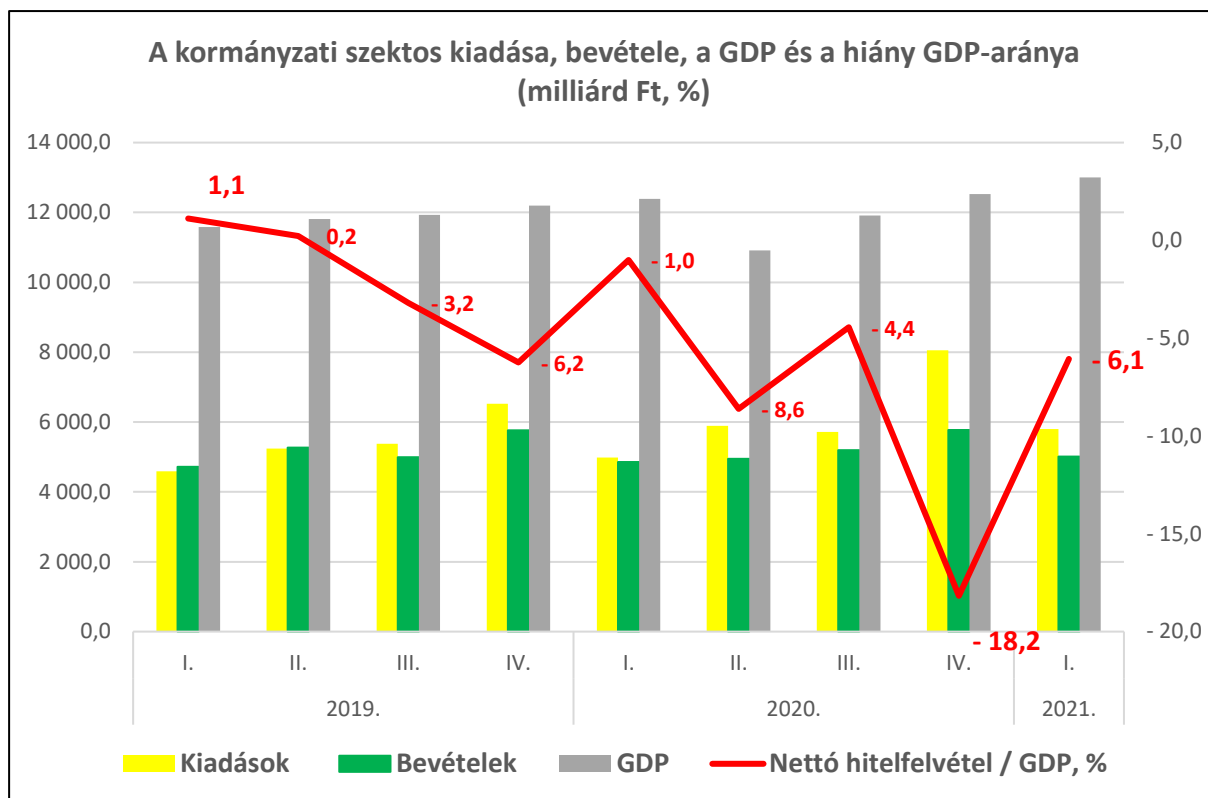
	2019.	2020.	2021.	2022.*
	tény		prognózis	
GDP volumen alakulás	104,9	94,9	107,2	103,5
Mezőgazdasági termelés	100,4	93,3	104,2	104,8
Ipari termelés	104,1	94,5	108,0	103,8
Építőipari termelés	113	90,9	107	111
Kiskereskedelmi forgalom	110,8	99,8	104	105
Idegenforgalom	106,5	67,8	101,2	110,5
Információ, kommunikáció	108,8	106,2	107,2	108,2
Háztartások fogyasztása	104,2	97,4	105,5	103,8
Állóeszköz-felhalmozás	112,2	92,7	116	109
Folyó fizetési mérleg egyenlege (a GDP%-ában)	2,0	2,8	2,5	2,1
Külkereskedelmi behozatal (import)	105	99	108,5	106,5
Külkereskedelmi kivitel (export)	104	98,7	107,5	105,5
Bruttó átlagkereset	111	109,7	106	108
Munkanélküliségi ráta	3,3	4,3	4,0	3,8
Fogyasztó árszínvonal alakulása	103,4	103,3	104,2	104,0
Költségvetési hiány (a GDP%-ában)	2,1	8,1	7,5	5,5
Államadósság (a GDP%-ában)	65,5	80,4	78,6	77,1
Forint/euró árfolyam, Ft	325,4	351	355-360	350-355

forrás: KSH

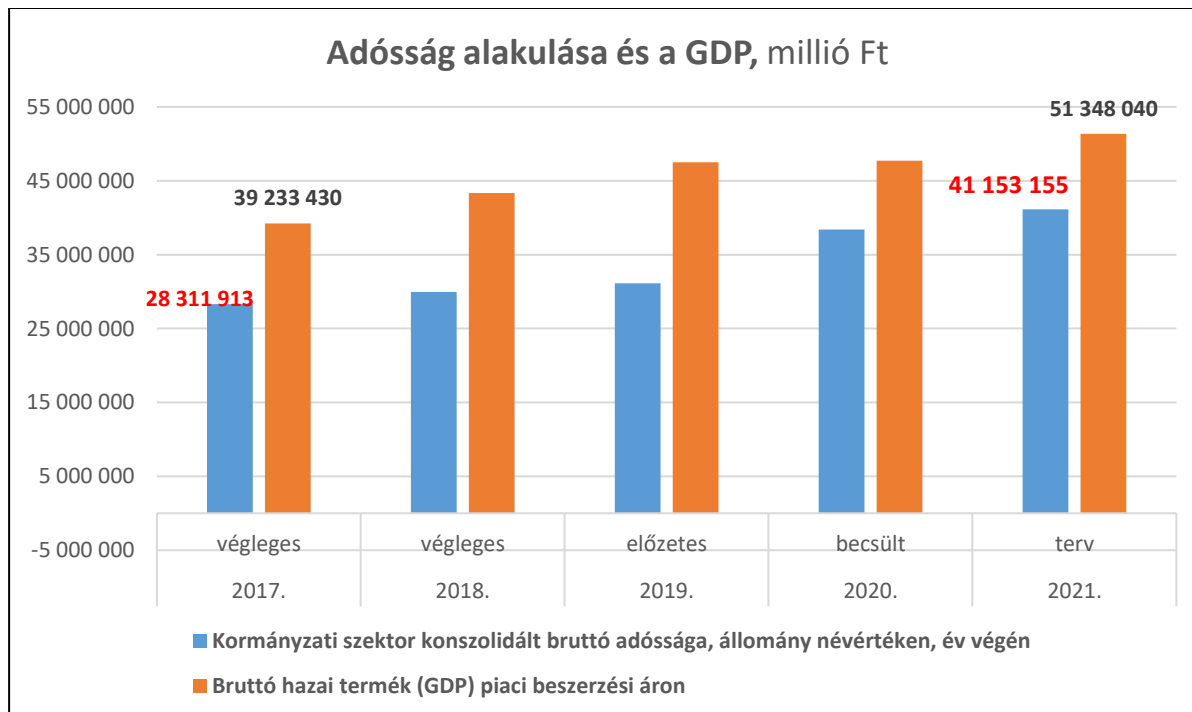
*/saját becslés 2021 augusztus

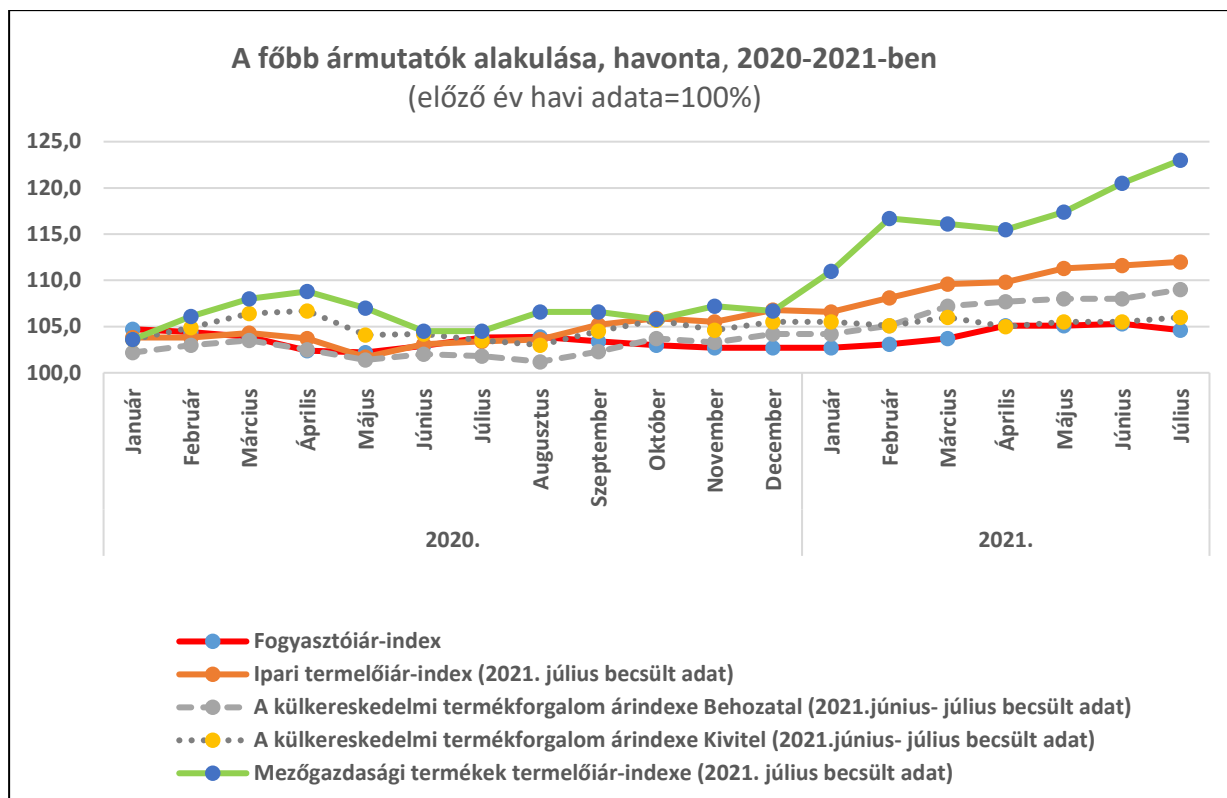
Forrás: KSH, saját becslés és szerkesztés

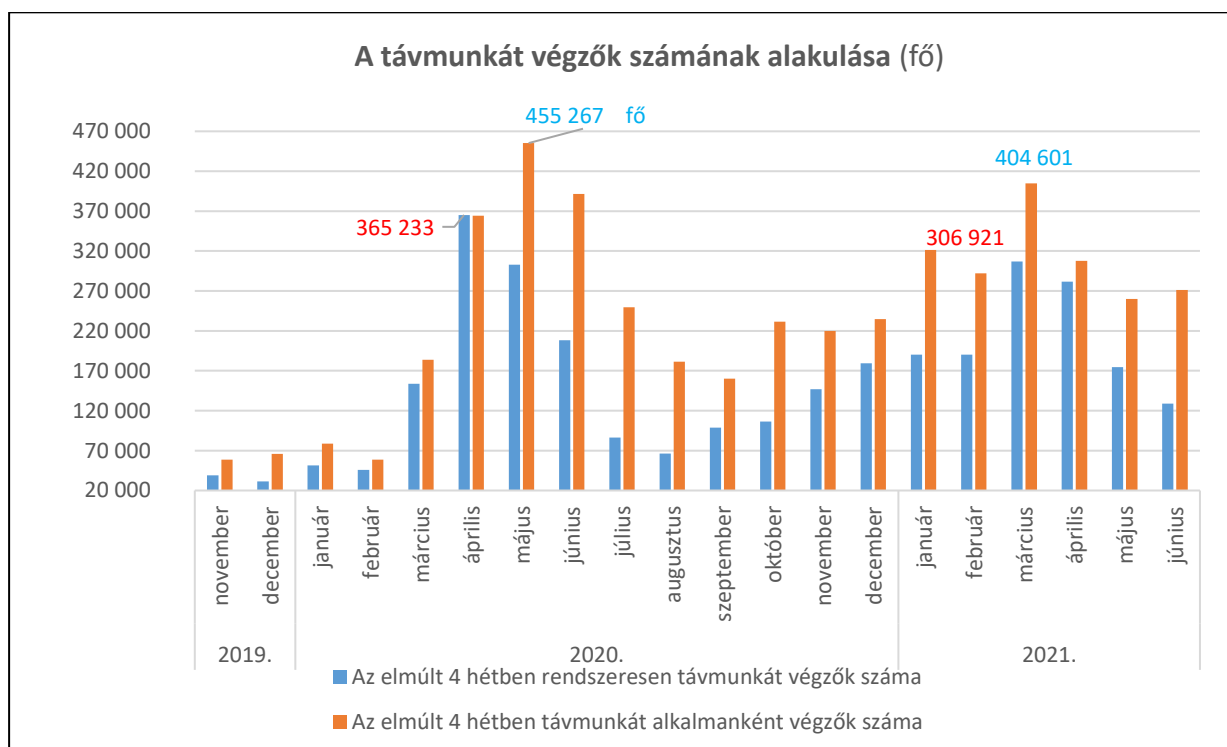
Forrás: KSH, saját becslés és szerkesztés

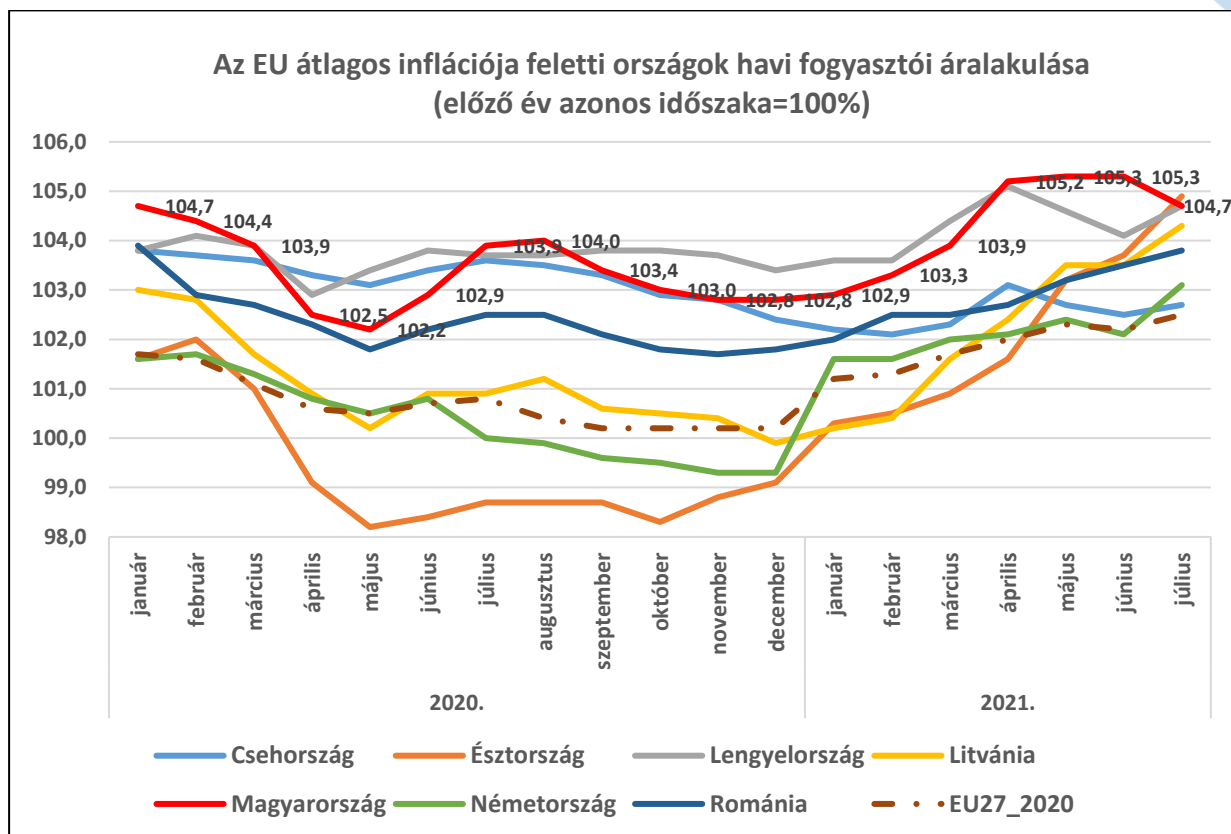
Forrás: KSH, saját becslés és szerkesztés

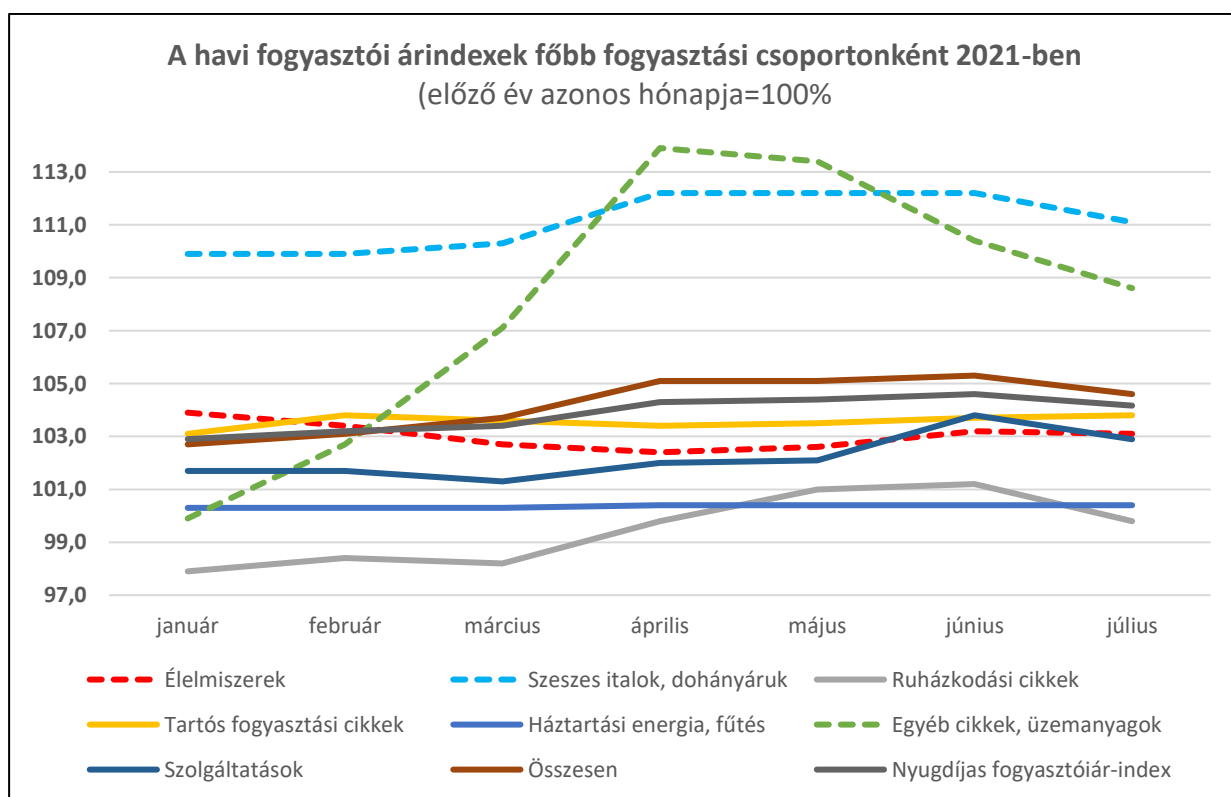
Forrás: KSH, saját becslés és szerkesztés

Forrás: KSH, saját becslés és szerkesztés

Forrás: KSH, saját szerkesztés

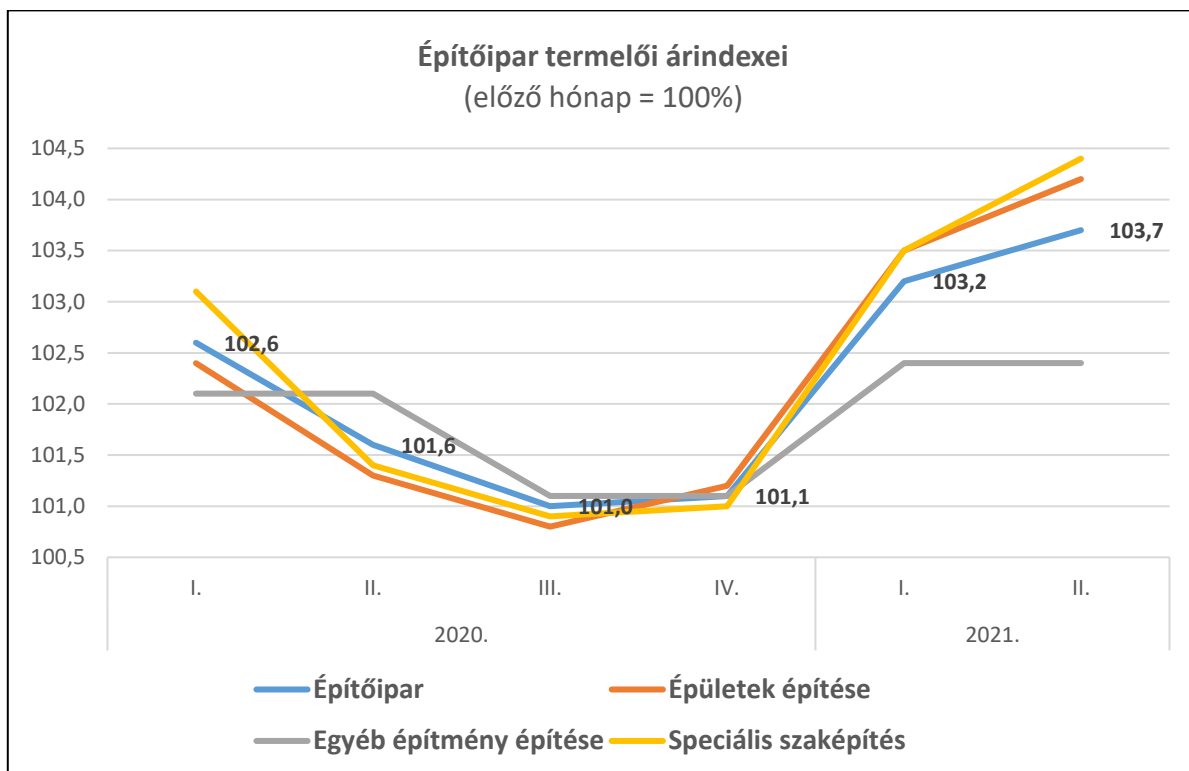

Forrás: KSH

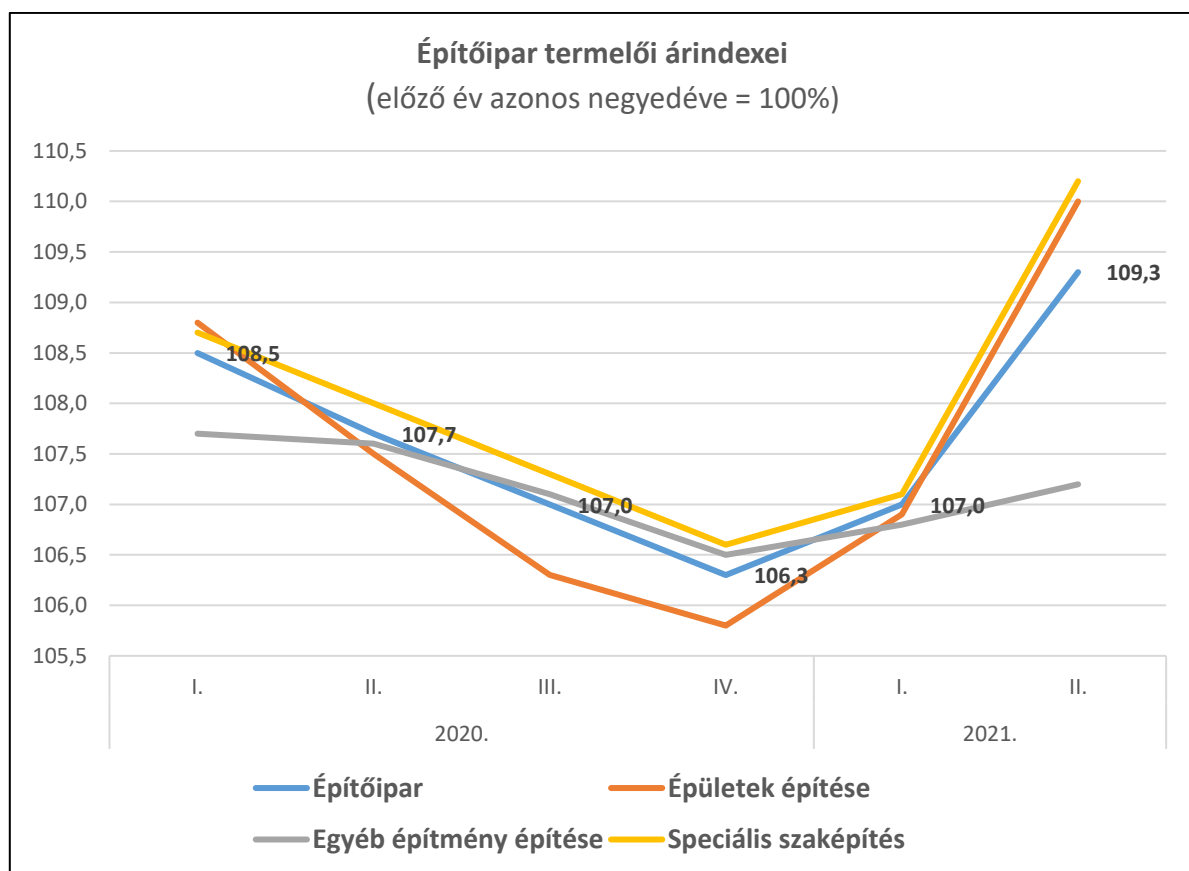
Fogyasztói áridexek alakulása főbb fogyasztási csoportonként (előző év azonos hónapja=100%)

Év		Élelmisze rek	Szeszes italok, dohányár uk	Ruházkod ási cikkek	Tartós fogyasztá si cikkek	Háztartási energia, fűtés	Egyéb cikkek, üzemany agok	Szolgálat ások	Összesen	Nyugdíjas fogyasztó iár-index
2019.	január	104,2	106,9	101,5	100,8	101,2	99,8	102,8	102,7	102,7
	február	105,2	107,0	102,1	100,7	101,2	100,6	102,7	103,1	103,2
	március	105,4	108,0	101,1	100,8	101,2	102,8	103,0	103,7	103,6
	április	105,2	108,5	100,4	100,7	101,2	104,1	103,0	103,9	103,7
	május	105,6	108,6	100,7	100,7	101,2	103,7	103,0	103,9	103,8
	június	105,8	107,1	101,0	100,4	101,2	100,9	103,1	103,4	103,5
	július	106,0	108,5	101,9	98,6	101,1	100,4	102,8	103,3	103,5
	augusztus	105,6	108,8	101,8	98,6	101,0	100,1	102,8	103,1	103,4
	szeptember	105,1	108,4	100,6	98,6	100,7	99,0	103,4	102,8	103,1
	október	105,4	108,4	100,6	98,5	100,7	99,4	103,3	102,9	103,3
	november	105,5	108,3	100,3	98,8	100,7	101,2	103,4	103,4	103,6
	december	105,9	108,4	100,4	99,1	100,6	104,2	103,2	104,0	104,0
2020.	január	106,9	107,4	100,3	99,1	100,5	106,4	103,6	104,7	104,6
	február	107,0	107,3	100,7	99,2	100,4	104,3	103,8	104,4	104,4
	március	107,6	107,2	100,9	99,5	100,3	100,8	103,8	103,9	104,2
	április	108,7	107,2	100,2	100,1	100,3	92,3	103,0	102,4	103,3
	május	108,4	106,7	98,9	100,8	100,3	92,3	102,6	102,2	103,2
	június	107,8	106,7	99,0	101,6	100,3	96,4	102,5	102,9	103,6
	július	107,8	106,3	100,7	102,7	100,2	99,9	103,4	103,8	104,3
	augusztus	107,9	106,8	100,9	102,6	100,2	99,6	103,5	103,9	104,3
	szeptember	107,3	106,3	100,6	102,6	100,3	100,0	102,4	103,4	103,8
	október	106,5	106,1	99,5	102,9	100,2	99,1	102,4	103,0	103,4
	november	106,2	106,6	99,0	102,6	100,2	98,3	101,9	102,7	103,2
	december	104,9	108,8	98,5	102,8	100,2	99,5	101,7	102,7	103,0
2021.	január	103,9	109,9	97,9	103,1	100,3	99,9	101,7	102,7	102,9
	február	103,4	109,9	98,4	103,8	100,3	102,7	101,7	103,1	103,2
	március	102,7	110,3	98,2	103,6	100,3	107,1	101,3	103,7	103,4
	április	102,4	112,2	99,8	103,4	100,4	113,9	102,0	105,1	104,3
	május	102,6	112,2	101,0	103,5	100,4	113,4	102,1	105,1	104,4
	június	103,2	112,2	101,2	103,7	100,4	110,4	103,8	105,3	104,6
	július	103,1	111,1	99,8	103,8	100,4	108,6	102,9	104,6	104,2

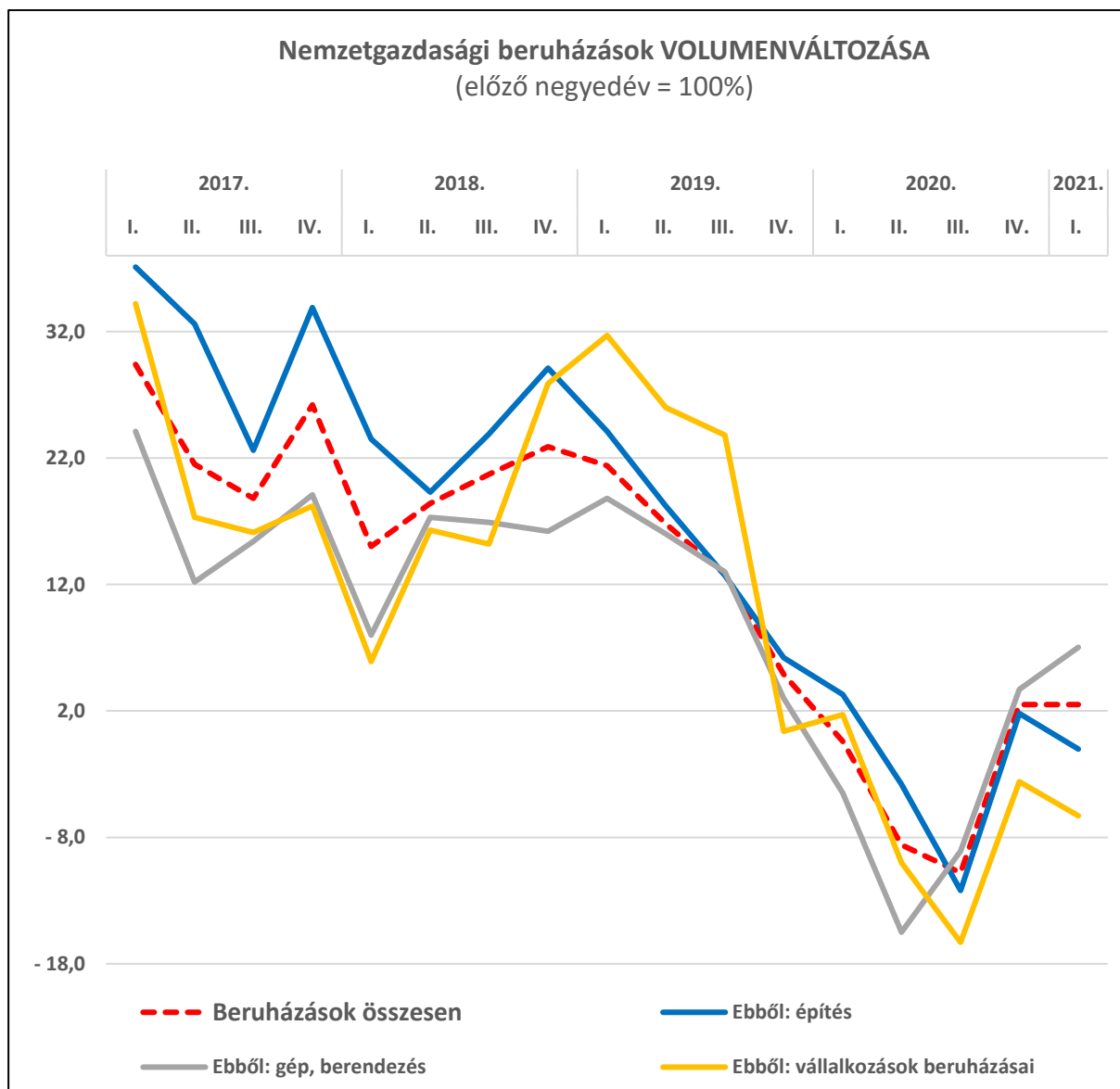
Forrás: KSH

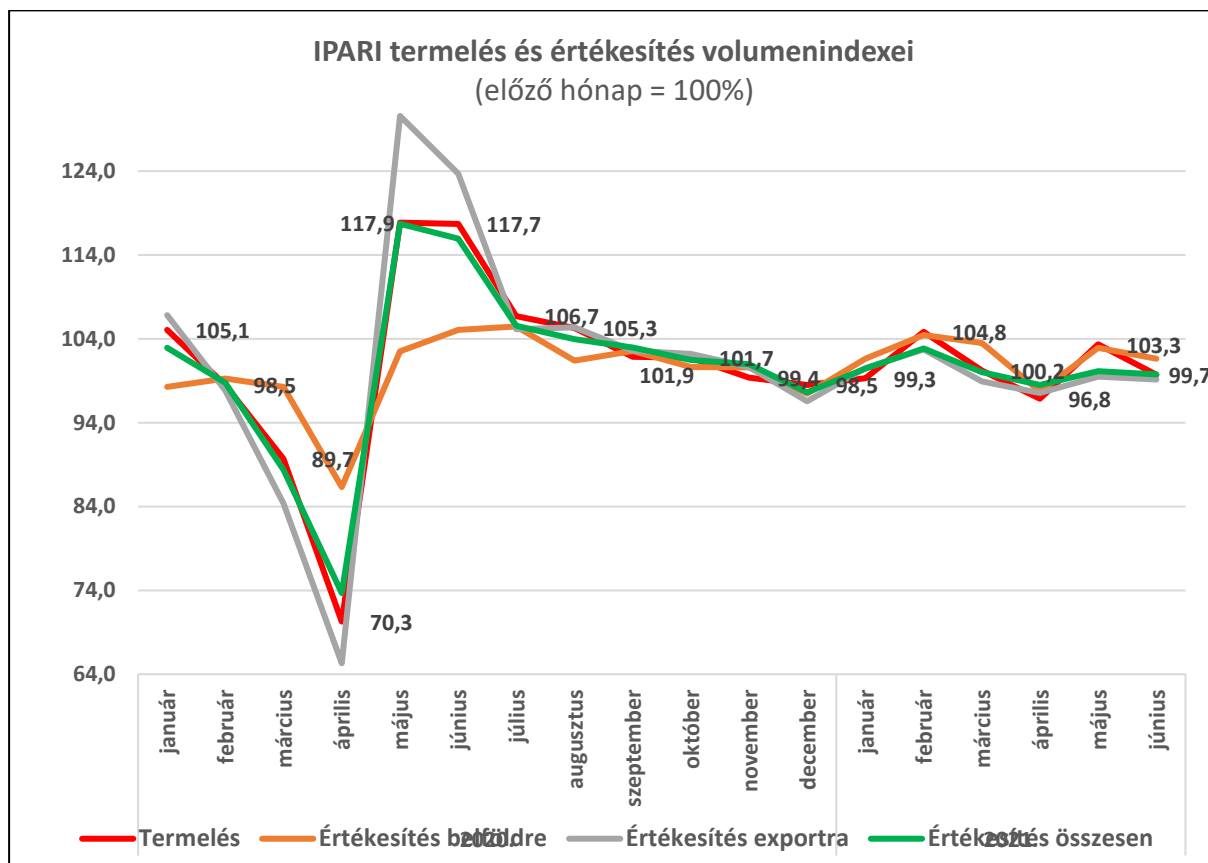
Forrás: KSH

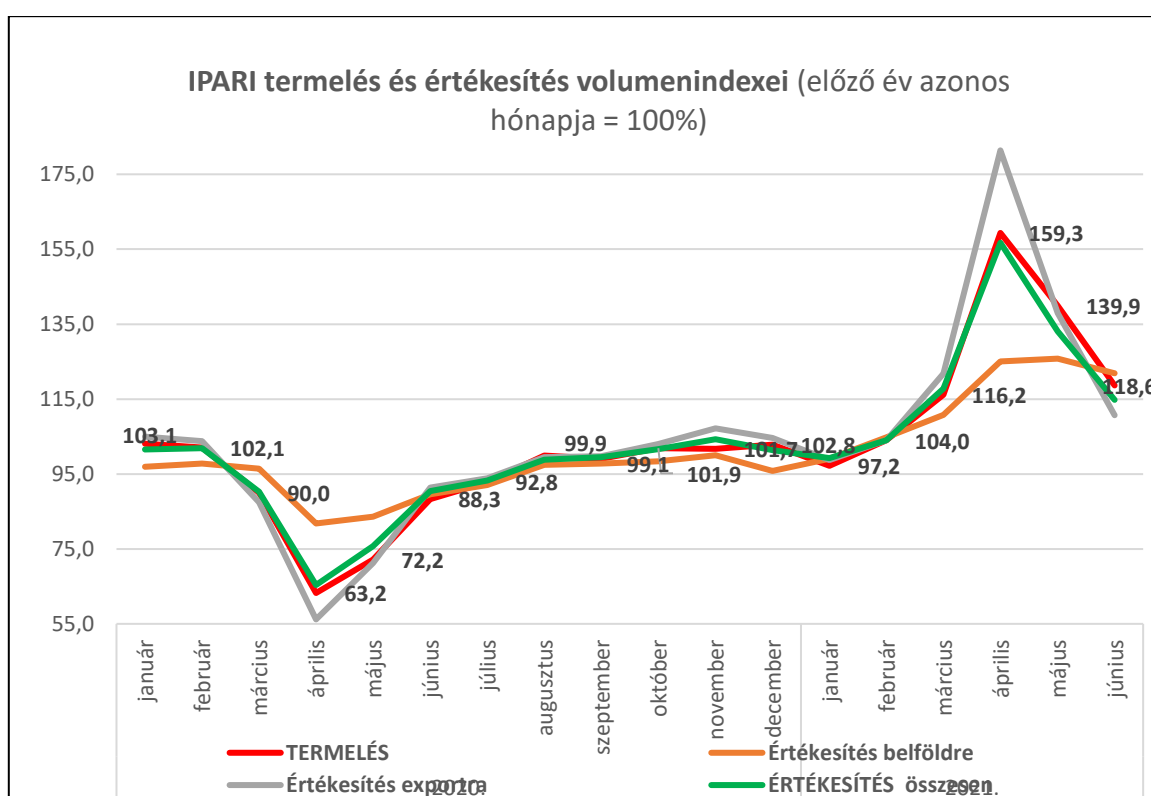
Forrás: KSH

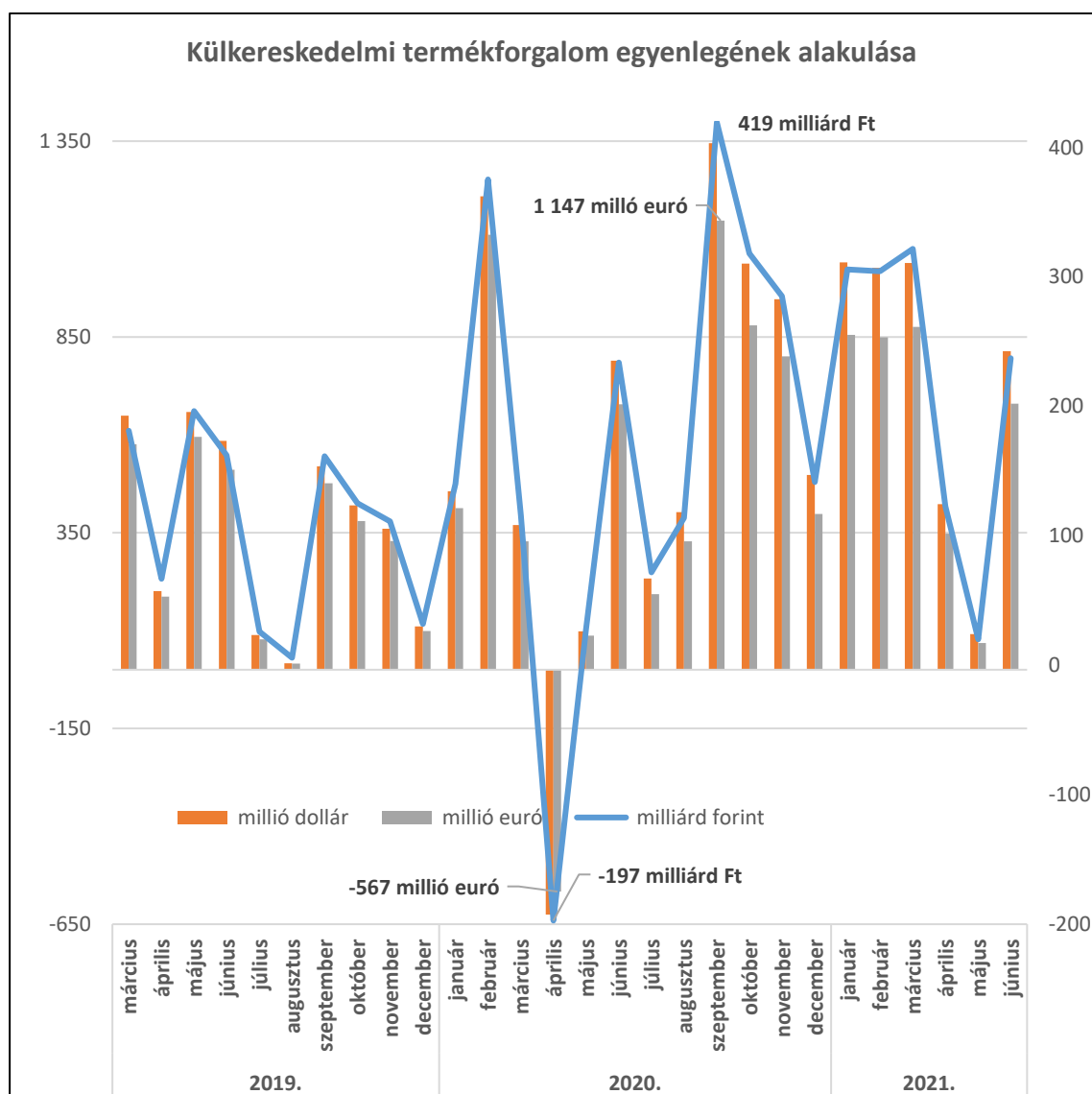
Forrás: KSH, saját szerkesztés

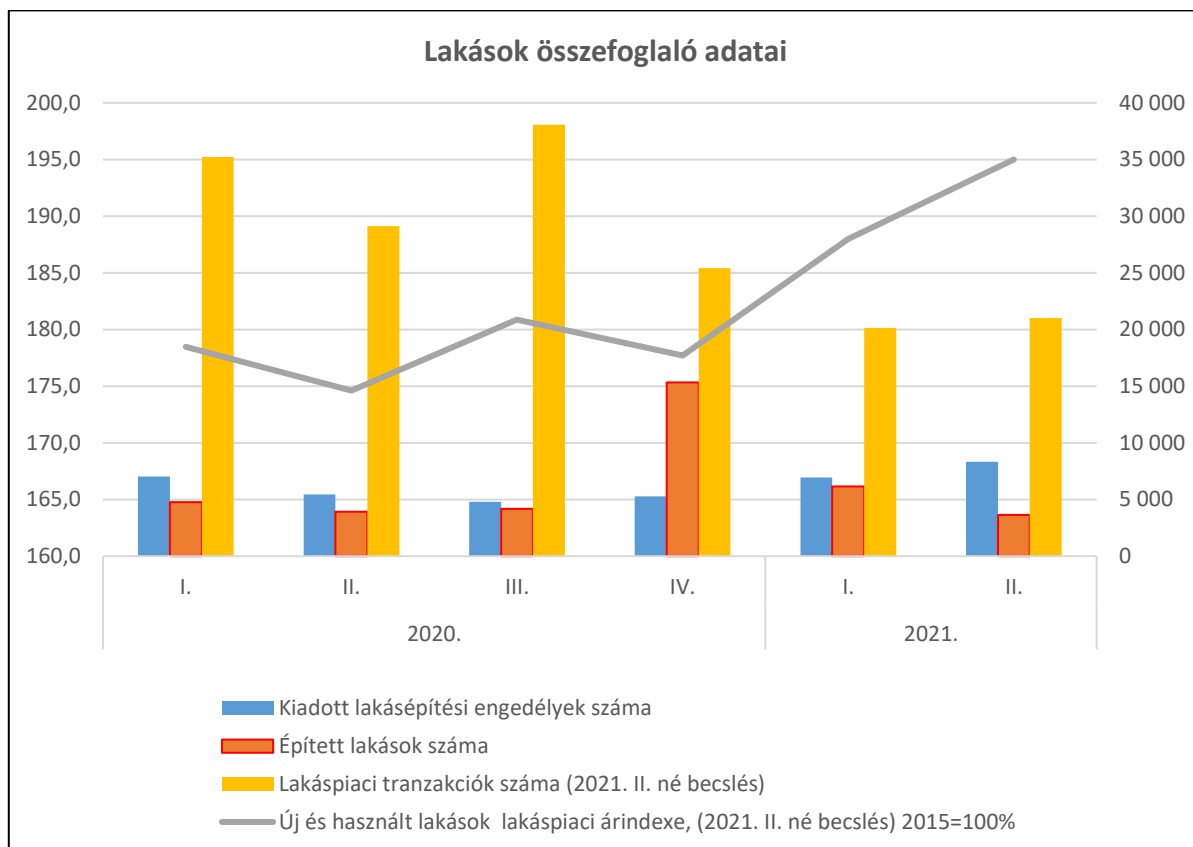
Forrás: KSH, saját szerkesztés

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Forrás: KSH, saját szerkesztés

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A munkaerőpiac fontosabb adatai negyedévenként, 2018-2021

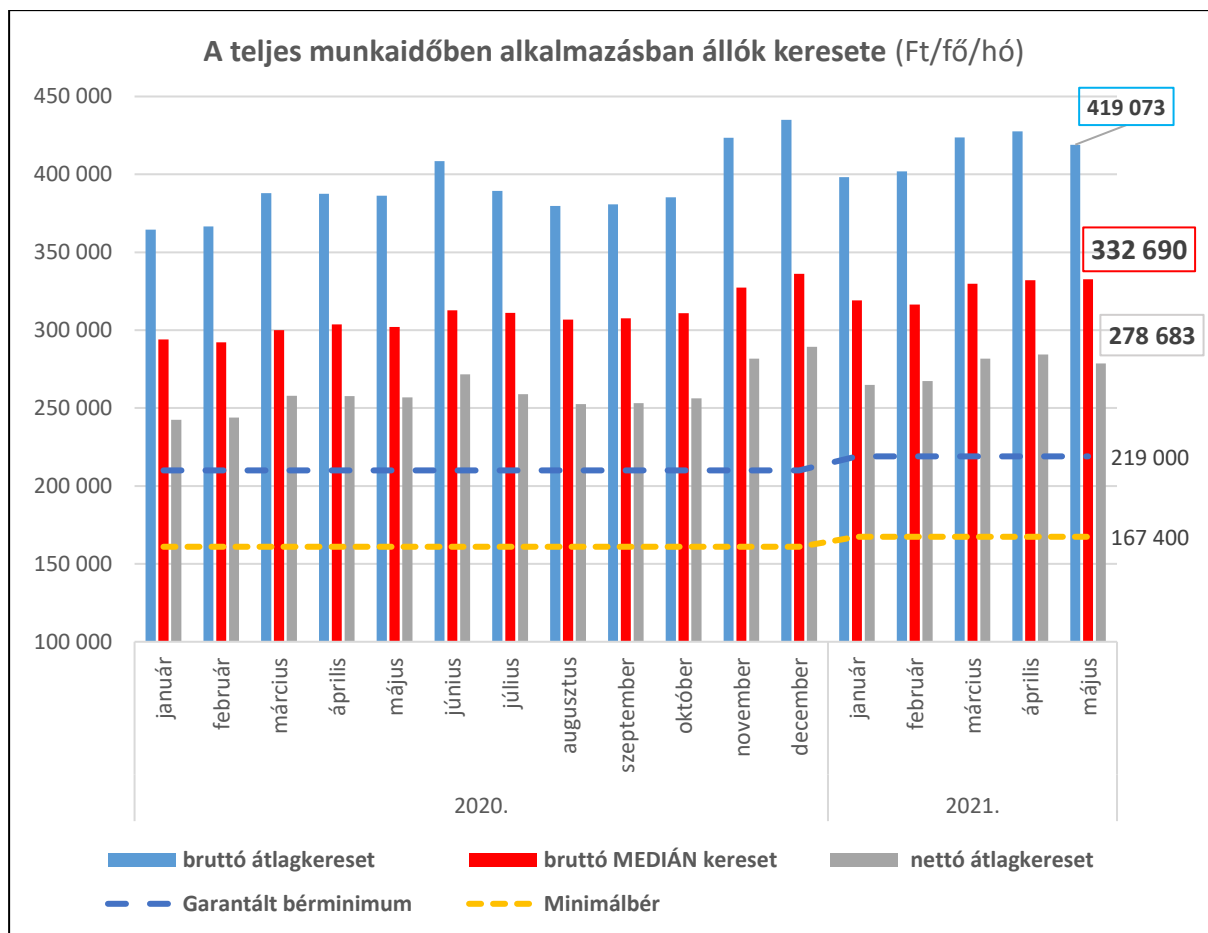
Év	né	Aktivitási arány 15–74 éves népességben, %	Foglalkoztatási ráta 15–64 éves népességben, %	Munkanélküli-ségi arány 15–74 éves népességben, %	Tartósan munkanélküliek aránya összes munkanélkülin belül, %	Nyilvántartott álláskeresők száma, fő
2019.	I.	64,6	72,0	3,4	37,8	278 835
	II.	64,7	72,1	3,2	35,7	248 199
	III.	64,9	72,4	3,4	34,1	243 356
	IV.	64,8	72,4	3,2	30,8	234 903
2020.	I.	64,5	71,9	3,6	29,8	281 273
	II.	64,4	71,0	4,5	20,9	376 290
	III.	65,3	72,4	4,3	31,0	323 408
	IV.	65,1	72,5	4,1	31,6	290 694
2021.	I.	64,8	71,8	4,5	25,1	303 631
	II.	65,4	72,8	4,1	31,9	265 497

Forrás: KSH (lakossági munkaerőfelvétel), Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat

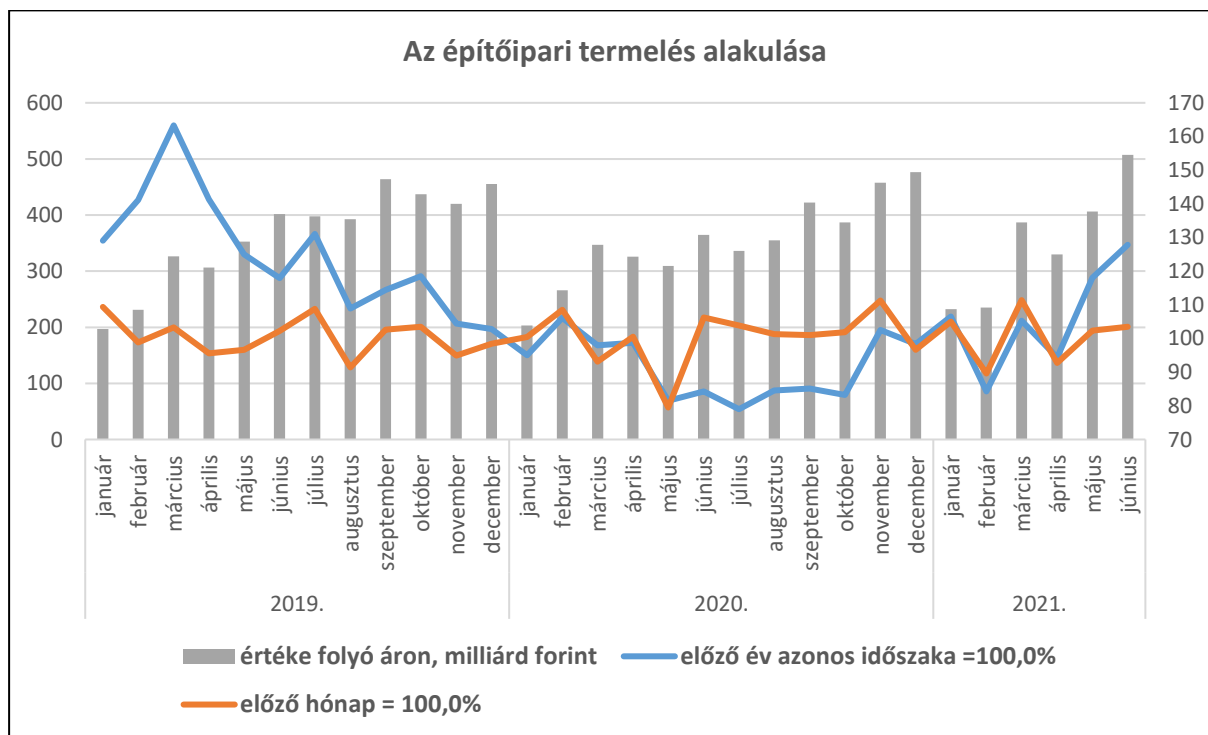
Teljes munkaidőben állók bruttó havi átlagkeresete, Ft/fő

Nemzetgazdaság	2021.				
	január	február	március	április	május
Nemzetgazdasági ágak együtt	411 032	414 405	435 166	440 640	431 559
Mezőgazdaság, erdőgazdaság, halászat	305 542	303 786	323 509	333 123	333 563
Ipar	431 465	429 775	464 780	471 014	458 627
Építőipar	316 846	324 046	334 600	337 141	344 497
Kereskedelem, gépjárműjavítás	385 734	400 335	414 205	402 113	398 654
Szállítás, raktározás	383 780	368 555	382 577	391 108	404 009
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	247 451	252 770	253 385	255 996	265 335
Információ, kommunikáció	689 099	734 255	756 969	730 577	699 417
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	714 910	692 804	744 423	907 960	719 998
Ingatlanügyletek	355 379	361 132	362 010	381 790	374 265
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	578 488	577 420	630 365	636 257	601 161
Adminisztratív és szolgáltatási tevékenység	341 455	331 948	366 424	354 126	350 062
Közigazgatás, védelem; társadalom-biztosítás	457 176	472 788	470 049	486 179	475 811
Oktatás	378 499	381 735	391 236	391 487	394 346
Humán-egészségügyi, szociális ellátás	323 923	327 378	344 505	351 563	357 073
Művészet, szórakoztatás, szociális ellátás	412 007	409 613	410 682	424 113	424 771
Egyéb szolgáltatás szociális ellátás	301 395	306 411	311 418	313 316	315 790
Nemzetgazdaság közfoglalkoztatottak nélkül	421 732	425 100	445 593	451 834	442 473

Forrás: KSH

Forrás: KSH, saját szerkesztés

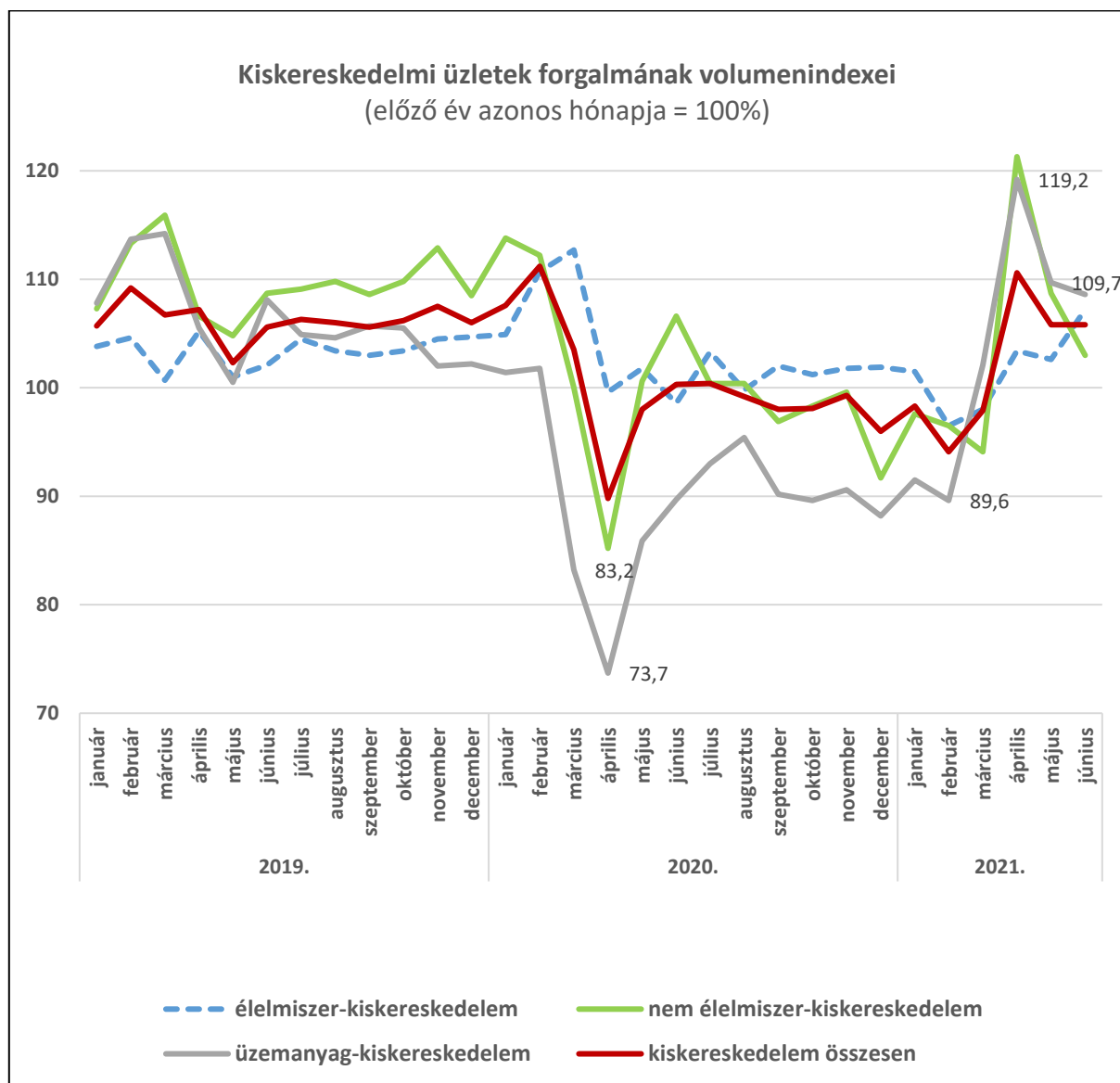

Forrás: KSH, saját szerkesztés

HELYZETKÉP 2021. első félévéről

Az építőipari termelés				
időszak		előző év azonos időszaka =100,0%	előző hónap = 100,0%	értéke folyó áron, milliárd forint
2019.	január	129,1	109,4	197
	február	141,1	98,8	231,1
	március	163,3	103,3	326,2
	április	141,3	95,6	306,7
	május	125	96,6	352,5
	június	117,9	102,2	401,5
	július	131,1	108,8	397,9
	augusztus	108,9	91,4	392,5
	szeptember	114,4	102,6	463,9
	október	118,5	103,5	437
	november	104,4	94,9	419,9
	december	102,8	98,4	455,5
2020.	január	95	100,4	203,2
	február	106,1	108,5	266,2
	március	98	93,1	346,9
	április	98,7	100,5	325,9
	május	81,5	79,5	309,5
	június	84,3	106,2	364,8
	július	79	103,9	336
	augusztus	84,6	101,3	354,8
	szeptember	85,1	101	422,5
	október	83,2	101,9	386,9
	november	102,5	111,3	457,5
	december	98,3	96,6	476,2
2021.	január	106,5	105	232,4
	február	84,3	89,6	234,9
	március	105,3	111,4	386,9
	április	94,4	92,7	329,6
	május	118	102,3	406,2
	június	127,8	103,5	507,3

Forrás: KSH

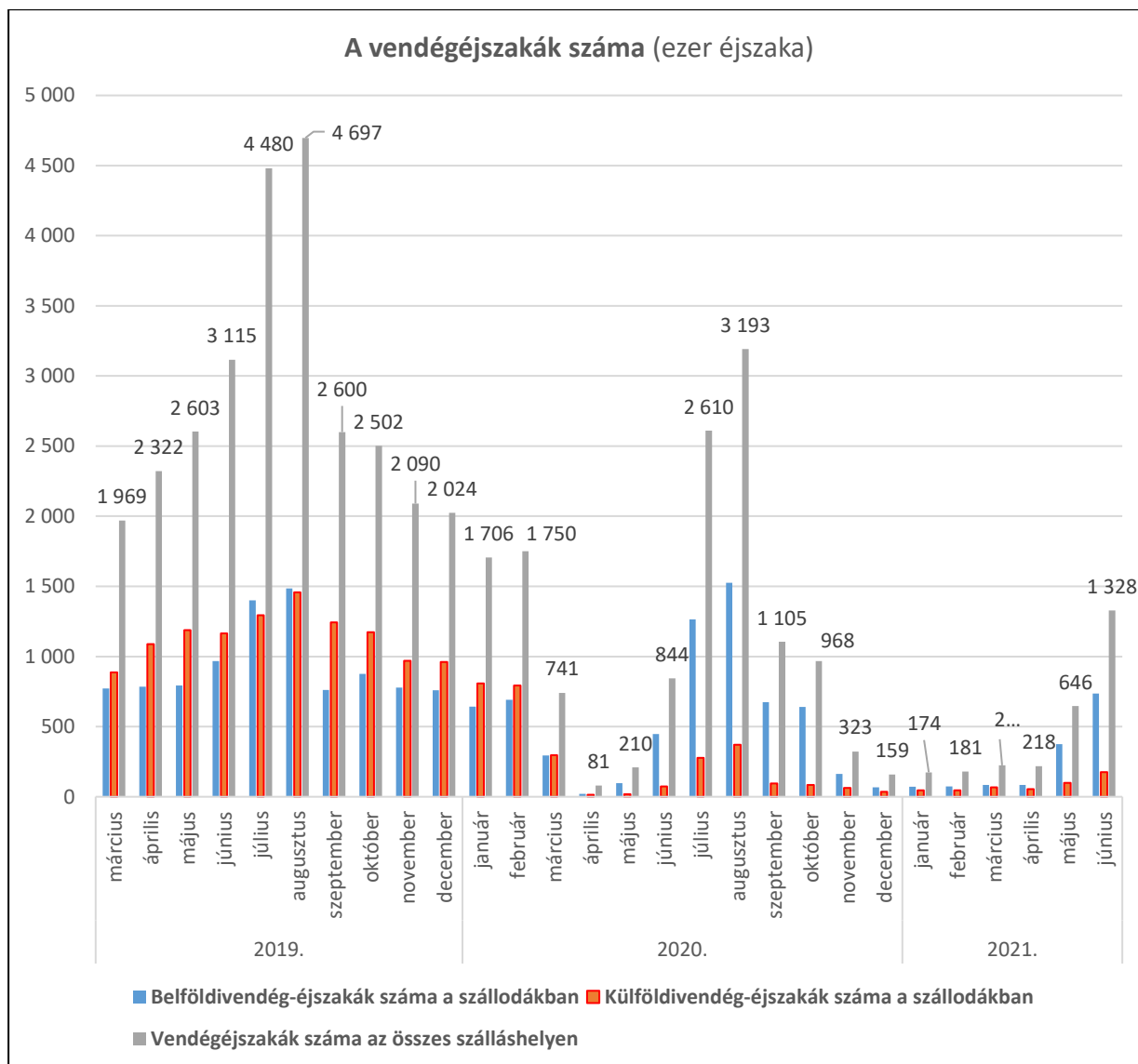
Forrás: KSH, saját szerkesztés

A kiskereskedelmi üzletek forgalmának volumenindexei

(napárthatástól tisztított, az előző év azonos időszaka=100,0)

		élelmiszer- kiskeresked elem	nem élelmiszer- kiskereskede lem	üzemanyag- kiskereskedel em	kiskeresked elem összesen	Kiskereskedel em összesen, kiigazítatlan (nyers) adat
2019.	január	103,8	107,3	107,8	105,7	105,7
	február	104,6	113,3	113,7	109,2	109,2
	március	100,7	115,9	114,2	106,7	105,4
	április	105,2	106,6	105,5	107,2	108,5
	május	101	104,8	100,5	102,3	103
	június	102,1	108,7	108,1	105,6	104,3
	július	104,5	109,1	104,9	106,3	106,9
	augusztus	103,4	109,8	104,6	106	105,3
	szeptember	103	108,6	105,7	105,6	106,3
	október	103,4	109,8	105,5	106,2	106,2
	november	104,5	112,9	102	107,5	106,8
	december	104,7	108,5	102,2	106	106,7
2020.	január	104,9	113,8	101,4	107,6	107,6
	február	110,7	112,2	101,8	111,2	110,9
	március	112,7	100	83,2	103,5	104,4
	április	99,6	85,2	73,7	89,8	89,8
	május	101,8	100,6	85,9	98	97,2
	június	98,6	106,6	89,7	100,3	101,2
	július	103,3	100,4	93	100,4	100,4
	augusztus	99,8	100,4	95,4	99,2	98,8
	szeptember	102	96,9	90,2	98	98,5
	október	101,2	98,3	89,6	98,1	97,6
	november	101,8	99,6	90,6	99,3	99,7
	december	101,9	91,7	88,2	96	96,8
2021.	január	101,5	97,6	91,5	98,3	97,4
	február	96,5	96,5	89,6	94,1	94,4
	március	98	94,1	102,1	97,9	98,5
	április	103,4	121,3	119,2	110,6	109,9
	május	102,6	108,7	109,7	105,8	105,8
	június	107,2	103	108,6	105,8	106,2

Forrás: KSH

Forrás: KSH, saját szerkesztés

A kormányzati hiány/többlet, adósság és a hozzájuk kapcsolódó adatok, MILLIÓ Ft					
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	végleges	végleges	előzetes	becsült	terv
Nettó hitelfelvétel (-)/ nettó hitelnyújtás (+)					
Kormányzati szektor	-953 888	-908 789	-987 866	-3 869 622	-3 859 628
- Központi kormányzat	-938 545	-1 015 327	-808 578	-3 469 680	-3 238 522
- Állami/tartományi kormányzat (szövetségi államok)	M	M	M	M	M
- Helyi önkormányzat	20 538	29 926	-42 662	52 950	-186 289
- Társadalombiztosítási alapok	-35 881	76 612	-136 626	-452 891	-434 817
Kormányzati szektor konszolidált bruttó adóssága					
Állomány névértéken, év végén	28 311 913	29 962 641	31 122 421	38 408 021	41 153 155
<i>Instrumentumoként:</i>					
Készpénz és betétek	148 085	176 316	201 735	403 039	
Értékpapírok a részvények és a pénzügyi derivatívák	24 847 204	26 384 383	27 149 591	33 230 965	
Rövid lejáratú	4 683 132	4 934 604	3 101 859	2 011 263	
Hosszú lejáratú	20 164 072	21 449 779	24 047 732	31 219 702	
Hitelek	3 316 624	3 401 942	3 771 095	4 774 017	
Rövid lejáratú	365 462	294 133	291 324	783 448	
Hosszú lejáratú	2 951 162	3 107 809	3 479 771	3 990 569	
Kormányzati szektor kiadásai:					
Bruttó állóeszközfelhalmozás	1 763 006	2 504 837	2 928 024	3 058 802	3 350 000
Kamatok (konszolidált)	1 040 240	1 011 767	1 060 593	1 128 046	1 263 102
Bruttó hazai termék (GDP) piaci beszerzési áron	39 233 430	43 350 353	47 523 971	47 743 465	51 348 040
Bruttó nemzeti jövedelem (GNI) folyó piaci áron	37 696 009	41 760 148	46 281 687	46 968 512	..
<i>Forrás: KSH - EDP jelentés - 2021. március 31.</i>					

A kormányzati hiány/többlet, adósság és a hozzájuk kapcsolódó adatok, MILLIÓ Ft					
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	végleges	végleges	előzetes	becsült	terv
Nettó hitelfelvétel (-)/ nettó hitelnyújtás (+)					
Kormányzati szektor	-953 888	-908 789	-987 866	-3 869 622	-3 859 628
- Központi kormányzat	-938 545	-1 015 327	-808 578	-3 469 680	-3 238 522
- Állami/tartományi kormányzat (szövetségi államok)	M	M	M	M	M
- Helyi önkormányzat	20 538	29 926	-42 662	52 950	-186 289
- Társadalombiztosítási alapok	-35 881	76 612	-136 626	-452 891	-434 817
Kormányzati szektor konszolidált bruttó adóssága					
Állomány névértéken, év végén	28 311 913	29 962 641	31 122 421	38 408 021	41 153 155
<i>Instrumentumonként:</i>					
Készpénz és betétek	148 085	176 316	201 735	403 039	
Értékpapírok a részvények és a pénzügyi derivatívák	24 847 204	26 384 383	27 149 591	33 230 965	
Rövid lejáratú	4 683 132	4 934 604	3 101 859	2 011 263	
Hosszú lejáratú	20 164 072	21 449 779	24 047 732	31 219 702	
Hitelek	3 316 624	3 401 942	3 771 095	4 774 017	
Rövid lejáratú	365 462	294 133	291 324	783 448	
Hosszú lejáratú	2 951 162	3 107 809	3 479 771	3 990 569	
Kormányzati szektor kiadásai:					
Bruttó állóeszközfelhalmozás	1 763 006	2 504 837	2 928 024	3 058 802	3 350 000
Kamatok (konszolidált)	1 040 240	1 011 767	1 060 593	1 128 046	1 263 102
Bruttó hazai termék (GDP) piaci beszerzési áron	39 233 430	43 350 353	47 523 971	47 743 465	51 348 040
Bruttó nemzeti jövedelem (GNI) folyó piaci árakon	37 696 009	41 760 148	46 281 687	46 968 512	..
Forrás: KSH - EDP jelentés - 2021. március 31.					

FELHASZNÁLT ADATBÁZISOK, FORRÁSOK

Munkaerőpiaci adatok 20.2.1.1-hu	xlsx
Bruttó átlagkereset teljes munkaidős nemzetgazd áganként havi 20.2..	xlsx
Fogy árindex főbb csoportok szerint, havi 1.2.1.2-hu	xlsx
Lakások adatai 18.2.1.1-hu	xlsx
Ipari termelés 13.2.1.3-hu	xlsx
Építőipari termelői árindexek negyedévi 1.2.1.23-hu	xlsx
Nemzetgazd BERUHÁZÁSOK 3.2.1.1-hu	xlsx
Infláció EU országaiban, havi 1.2.3.1-hu (1)	xlsx
Főbb ármutatók havi 1.2.1.1-hu	xlsx
EDP jelentés főbb adatai	xlsx
Kormányzati szektor negyedév 21.2.1.26-hu	xlsx
Keresetek- MEDIÁN keresetek havi 20.2.1.48-hu	xlsx
Minimálbér 20.1.1.69-hu	xlsx
EDP jelentés 2021 március	xlsx
Költségvetés_merleg_2107	xls
Költségvetés_HAVI merleg_2106	xls
Költségvetés_merleg_2106	xls
Főbb jellemzők	xlsx
Táv munkában foglalkoztatottak 20.2.1.23-hu	xlsx
Küloker termékforg 17.2.1.1-hu	xlsx
Kereskedelmi szálláshelyek vendégéjszakái 0055-27.2.1.14-hu	xlsx
Turizmus szatelit számla 27.1.1.31-hu	xlsx
Kiskereskedelmi forgalom alakulása	xlsx
Építőipar alakulása	xlsx
GDP prognózisok alakulása	xlsx
GDP né 21.2.1.2-hu (1)	xlsx
EU országok GDP havi 21.2.3.1-hu	xlsx

ELŐREJELZÉSEK

(PM, MNB és kutatóintézetek makrogazdasági prognózisainak gyűjteménye)

Magyar Nemzeti Bank - INFLÁCIÓS JELENTÉS - 2021 június

	2020 Tény	2021	2022 Előrejelzés	2023
Infláció (éves átlag)¹				
Maginfláció	3,7	3.1	3.1	3.0
Indirekt adóhatásoktól szűrt maginfláció	3,7	3.1	3.1	3.0
Infláció	3,3	4.1	3.1	3.0
Gazdasági növekedés				
Háztartások fogyasztási kiadása	-2,5	4.6	5.6	3.0
Közösségi végső fogyasztás ⁶	-0,8	3.8	1.6	0.9
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-7,3	4.7	7.5	3.2
Belföldi felhasználás	-3,0	4.0	5.2	2.6
Export	-6,8	11.5	7.4	5.0
Import	-4,4	8.9	7.2	4.1
GDP	-5,0	6.2	5.5	3.5
Munkatermelékenység ⁵	-2,8	3.7	4.8	3.3
Külső egyensúly²				
Folyó fizetési mérleg egyenlege	0,1	1,4	2,1	1,9
Külső finanszírozási képesség	2,1	3,6	4,6	4,3
Államháztartás				
ESA-egyenleg	-8,1	-7,5	-5,9	-3,9
Munkaerőpiac				
Nemzetgazdasági bruttó átlagkereset ³	9,7	8.0	7.8	7.2
Nemzetgazdasági foglalkoztatottság	-0,9	0.4	0.7	0.3
Versenyszféra bruttó átlagkereset ³	9,8	7.4	7.6	7.7
Versenyszféra foglalkoztatottság	-0,5	0.0	1.1	0.3
Munkanélküliségi ráta	4,1	3.9	3.5	3.4
Versenyszféra nominális fajlagos munkaerőköltség	11,0	2.9	1.4	2.5
Lakossági reáljövedelem ⁴	-0,5	4.2	5.3	2,8

<https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/inflacios-jelentes/2021-06-24-inflacios-jelentes-2021-junius>

MAGYARORSZÁG 2022. ÉVI KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSE

Makrogazdasági mutatók

A gazdasági fejlődés főbb jellemzői

A gazdasági fejlődés főbb jellemzői			
	2020	2021	2022
	Tény	Előrejelzés	Előrejelzés
1. GDP növekedése,%	-5,0	4,3	5,2
2. GDP értéke folyó áron (milliárd forint)	47 743	51 617	56 361
3. GDP deflátor,%	5,7	3,7	3,8
4. Fogyasztói árindex változása (éves átlag)	3,3	3,6	3,0
5. Munkatermelékenység növekedési üteme	-4,1	4,2	4,1
6. Bruttó bér-és keresettömeg	6,0	8,0	9,8
7. Beruházási hányad (a GDP %-ában)	27,3	27,9	28,5
A növekedés forrásai: százalékos változás, változatlan áron			
8. Háztartások fogyasztása	-2,8	3,5	4,8
8/a. Ebből: háztartások fogyasztási kiadása	-2,5	3,4	6,0
9. Közösségi fogyasztás	2,8	0,8	-1,9
10. Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-7,3	4,2	7,2
11. Belföldi felhasználás	-3,0	3,4	4,8
12. Termékek és szolgáltatások exportja	-6,8	6,4	10,5
13. Termékek és szolgáltatások importja	-4,4	5,2	10,0
Külső egyensúly			
14. Folyó fizetési mérleg egyenlege (milliárd euró)	0,1	0,6	1,2
15. Folyó fizetési mérleg egyenlege (a GDP %-ában)	0,1	0,4	0,8

Foglalkoztatás és bérek			
16. Foglalkoztatottak számának növekedése, %	-0,9	0,0	1,1
16/a. Ebből: versenyszféra	0,8	0,1	1,3
16/b. Ebből: közszféra	-1,4	0,0	0,0
17. Bruttó átlagkereset növekedése, %	9,7	7,0	7,7
17/a. Ebből: versenyszféra	9,8	6,9	7,6
17/b. Ebből: közszféra	10,3	6,8	7,6
18. Nettó átlagkereset növekedése, %	9,7	7,0	7,7
18/a. Ebből: versenyszféra	9,8	6,9	7,6
18/b. Ebből: közszféra	10,3	6,8	7,6
Technikai feltevések			
19. HUF/EUR árfolyam, éves átlag	351,2	361,1	360,9
20. HUF/USD árfolyam, éves átlag	307,9	298,7	298,7
21. Brent olajár (USD/hordó, éves átlag)	42,0	66,0	61,8
22. Jegybanki alapkamat (Reuters)	0,8	0,6	0,7

<https://www.parlament.hu/irom41/16118/adatok/altindmell/makrotabla.pdf>

A Századvég Gazdaságkutató Zrt. előrejelzése 2021. június 28.

	2020	2021	2022
Bruttó hazai termék (volumenindex)	–5,0	5,8	4,7
A háztartások fogyasztási kiadása (volumenindex)	–2,5	3,7	5,3
Bruttó állóeszköz-felhalmozás (volumenindex)	–7,3	7,2	8,3
Kivitel volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	–6,8	11,9	6,3
Behozatal volumenindexe (nemzeti számlák alapján)	–4,4	9,7	5,7
A külkereskedelmi áruforgalom egyenlege (milliárd euró)	5,8	7,9	9,2
Fogyasztóiár-index (%)	3,3	3,9	3,5
A jegybanki alapkamat az időszak végén (%)	0,6	1,2	1,5
Munkanélküliségi ráta (%)	4,2	4	3,6
A bruttó átlagkereset alakulása (%)	9,7	9,4	10,3
A folyó fizetési mérleg egyenlege a GDP százalékában	–0,1	0,6	0,8
Külső finanszírozási képesség a GDP százalékában	1,9	2,5	2,9
Az államháztartás ESA-egyenlege a GDP százalékában	–8,1	–7,9	–6,1
GDP-arányos államadósság	80,4	80,1	79,6
GDP-alapon számított külső kereslet (volumenindex)*	–6,2	4,2	4,4

<https://szazadveg.hu/hu/2021/06/28/6-szazalek-koruli-lehet-az-idei-novekedes~n1911>

Kopint-Tárki prognózis a makrogazdasági mutatókról

(éves változás, százalék)

	Tényadatok				Előrejelzés		
	2019	2020	2021		2021		2022
			I. né.	ápr-máj	2021 április	2021 július	2021 július
GDP-aggregátumok reálnövekedése							
GDP összesen	4,6	-5,0	-2,1		4,5	5,2	5,0
Belföldi felhasználás	6,6	-3,0	-4,3		4,5	4,1	4,9
Magánfogyasztás	4,6	-2,8	-3,7		3,7	4,1	4,3
Közösségi fogyasztás	5,6	2,8	10,4		0,0	3,2	0,0
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	12,8	-7,3	-0,1		8,0	7,0	8,0
Bruttó felhalmozás összesen	11,3	-5,5	-12,4		8,0	4,5	8,0
Export	5,8	-6,8	3,3		6,7	8,9	6,7
Import	8,2	-4,4	1,1		6,7	7,6	6,6
Ipari termelés	5,6	-6,1	4,0	58,8 ^e	7,5	11,0	6,0
Fogyasztói árindex	3,4	3,3	3,2	5,1	3,7	4,2	3,9
Foglalkoztatás, jövedelmek							
Foglalkoztatottak számának növekedése ^a	0,8	-0,9	-0,9	1,0	1,0	0,9	0,5
Foglalkoztatási ráta ^a	62,6	62,1	61,9	62,2	62,8	62,7	63,1
Munkanélküliségi ráta ^a	3,3	4,1	4,5	4,2	4,0	3,9	3,6
Termékegységre jutó bérköltség ^b	7,6	1,1	-3,3		1,1	-0,6	2,9
Bruttó nominális keresetek ^c	11,4	9,7	9,4	10,3 ^e	7,5	8,2	7,7
Nettó reálkeresetek	7,7	6,2	6,0	4,9 ^e	3,7	3,8	3,7
Megtakarítási ráta a GDP %-ában ^d	5,0	6,1	6,7		6,0	6,2	5,7
Folyó fizetési mérleg a GDP %-ában	-0,5	-0,1	1,5 ^f		0,5	0,6	0,7
Folyó fizetési és tőkemérleg a GDP %-ában	1,4	1,9	3,2 ^f		2,5	2,5	3,0
Államháztartás							
Államháztartási egyenleg, a GDP %-ában	-2,0	-8,1	-6,1		-6,5	-7,5	-5,9
Bruttó államadósság, a GDP %-ában	65,5	80,4	81,0		81,0	81,7	80,0
Rövidtávú hozam (3 hó), időszak vége	-0,01	0,28	0,61	0,45 ^g	0,7	1,0	1,3
Hosszút. hozam (10 év), időszak vége	2,01	2,08	2,71	2,83 ^g	2,6	3,0	3,0
Nemzetközi feltételek							
Nemzetközi kereskedelem volumene	4,0					8,4	6,5
Brent olajár (\$/hordó, időszaki átlag)	64,4	41,8	61,0	68,7 ^g	67,0	68,0	70,0
GDP-változás az Eurózónában, %	1,3	-6,5	-1,3		4,8	5,0	4,6
GDP-vált. az új EU-tagországokban, %	3,6	-4,0	-0,9		4,2	4,6	4,3
Forint/euró, időszaki átlag	325	351	361,1	354,8 ^g	365	353	353
Dollár/euró, időszaki átlag	1,12	1,14	1,21	1,21 ^g	1,20	1,21	1,21

https://kopint-tarki.hu/wp-content/uploads/2021/07/2021_konjunkturajelentes_2.pdf

A GKI Gazdaságkutató Zrt. előrejelzése 2021-re

	2018	2019	2020	2021			
	(tény)			szeptember	december	március	június
GDP termelés	105,4	104,6	95,0	104,5	103,7	104,3	107
• Mezőgazdaság (1)	104,1	100,4	93,2	100	100	104	105
• Ipar (2)	103,3	104,1	95,1	104	104,5	106	110
• Építőipar (3)	115,1	113,0	90,6	108	105	107	109
• Kereskedelem (4)	110,8	110,8	101,2	-	-	104	106
• Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (5)	104,7	106,5	67,8	-	-	92	103
• Szállítás és raktározás (6)	106,5	105,2	83,7	104	104	106	109
• Információ, kommunikáció (7)	110,4	108,8	106,1	105	105	106	106
• Pénzügyi szolgáltatás (8)	104,9	108,1	103,4	103	102	103	103,5
• Ingatlanügyletek (9)	104,5	98,9	94,8	105	100	99	99
• Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (10)	109,6	106,5	92,8	107	107	107	107
• Közigazgatás, oktatás, egészségügy (11)	100,9	100,3	96,5	102	102	103	107
• Művészet, szórakoztatás (12)	107,6	106,5	90,6	105	105	103	103
• Magnövekedés (2)+(3)+(4)+(5)+(6)+(7)+(8)+(9)+(10)	106,8	105,9	93,1	105	104	103	104
GDP belföldi felhasználás	107,1	106,0	95,0	104,5	103,3	105	105,7
• Egyéni fogyasztás	104,5	104,2	97,4	103	103	103,5	103,5
• Állóeszköz-felhalmozás	116,4	112,2	92,7	107	104	106	106
Export (árak és szolgáltatások)	105,0	105,8	93,3	107,5	107,5	107,5	110,5
Import (árak és szolgáltatások)	107,2	107,2	96,1	107,5	108	108,5	109
Fogyasztói árindex (előző év = 100)	102,8	103,4	103,3	103,8	103,5	103,9	104,2
Munkanélküliségi ráta (éves átlag)	3,7	3,5	4,3	4,5	4,5	4,1	4,1
Államháztartási egyenleg a GDP százalékában (ESA)	-2,3	-2,0	-8,1	-5	-7	-6,5	-7,5
Folyó fizetési és tökémerleg egyenlege							
• Milliárd euró	3,4	2,0	1,0	1	1,5	2,5	-0,5
• GDP százalékában	2,5	1,4	0,7	0,7	1,1	1,7	-0,3

Forrás: KSH, **GKI**

<https://www.gki.hu/wp-content/uploads/2021/06/sajtoosszefoglalo-2106.pdf>